

Mgr. Mark Rieder

ředitel Českého
hydrometeorologického
ústavu

Rok 2024 přinesl do České republiky dvě významné povodňové situace. První přišla na přelomu roku 2023/2024 z tání sněhu. Byla způsobena poměrně vysokou sněhovou pokrývkou v poslední dekádě prosince a standardním vánočním oteplením, což je typická meteorologická singularita. Na řadě toků na území České republiky byly překročeny třetí stupně povodňové aktivity. Nicméně v té chvíli jsme netušili, že budeme v září čelit katastrofálním povodním do značné míry srovnatelným se záplavami v letech 1997 a 2002. Extrémní srážky zasáhly většinu území České republiky převážně v povodí řek Odry, Moravy, Dyje, Labe a v povodí Vltavy, což vedlo k dramatickým nárůstům hladin řek, ohromným materiálním škodám, ztrátám na lidských životech a evakuacím stovek obyvatel. Tato situace připomněla nejen sílu přírodních živlů, ale i nutnost krizového řízení a efektivního využití nástrojů, které máme k dispozici.

Povodním v září 2024 předcházelo velmi teplé a srážkově chudé období, které vedlo k výraznému poklesu obsahu vody v půdě a navýšení volné retenční kapacity půdy před následnými srážkami. I to byl jeden z faktorů, proč velikost škod nedosáhla míry odpovídající celkovým srážkovým úhrnům.

Klíčovou roli při zvládnání povodní a sucha zastává Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ), který poskytuje aktuální předpovědi počasí, sleduje hydrologickou situaci a analyzuje dopady klimatických změn na naši krajinu. Díky našim modelům byly letošní povodně predikovány s dostatečným předstihem, což umožnilo včasnou evakuaci a aktivaci všech prvků integrovaného záchranného systému, ústředních krizových orgánů, včetně nezanedbatelné role krajských krizových orgánů, orgánů obcí s rozšířenou působností a jednotlivých samospráv. Byly vybudovány jednotlivé prvky povodňové ochrany včetně včasné manipulace na vodních nádržích a vytvoření masivních zásobních prostorů v nádržích pro transformaci povodňových průtoků. Základní roli v průběhu záplav měla také přírodě blízká protipovodňová opatření a obecně krajina naší republiky.

Nezanedbatelnou úlohu sehrál stav půdy na území České republiky, ale také lesy.

V oblastech, kde došlo k výraznému poškození lesních porostů, například vlivem kůrovcové kalamity nebo sucha v posledních letech, byla během zářijových povodní zaznamenána významně vyšší eroze a rychlejší nástup povodňových vln. Tento fakt opět zdůrazňuje, jak důležité je chránit a obnovovat naše lesy s ohledem na jejich ekologické funkce. A nejedná se jen o zpomalení odtoku vody z krajiny, ale také pozici stabilizačního prvku zabráňujícího erozi. Nicméně i s ohledem na poměrně silný vítr a podmáčenou půdu v průběhu této srážkové epizody došlo na řadě míst k poměrně zásadním škodám na lesních porostech.

V tuto chvíli ČHMÚ teprve zpracovává podrobné vyhodnocení letošní zářijové povodně a výsledná zpráva včetně návrhu realizace jednotlivých organizačních a technických opatření bude předložena vládě v první polovině roku 2025.

Žijeme v době probíhající klimatické změny, míra četnosti výskytu těchto jevů a jejich intenzita bude postupně narůstat. Během následujících let a dekád budeme stále častěji čelit extrémním projevům počasí a s tím souvisejícím povodním a dlouhým epizodám sucha. Zatímco záplavy jsou okamžitým důsledkem intenzivních srážek, sucho představuje dlouhodobou výzvu. Sucho se stalo téměř pravidelnou součástí našeho klimatu a může způsobit škody srovnatelné s dramatickými povodněmi. Je to však déleodobější jev a jeho projevy nemají tak dramatický charakter jako povodně, což může být o to zrádnější. Každopádně je nutné se připravit, pracovat na zvýšení tolerance k nejistotám všech obyvatel naší země, spolupracovat na všech úrovních na lepší ochraně naší krajiny, půdy, lesů, toků, rozlivových území. V neposlední řadě je nutné realizovat technická opatření k zabezpečení dostatku vodních zdrojů pro všechny potřeby naší společnosti, k ochraně obyvatel i majetku v České republice. Věřím, že se nám to společně povede ve všech oblastech zvládnout a že budeme čelit dalším výzvám připravení a se ctí.

Vydavatel: Lesnická práce, s.r.o. – člen skupiny DYAS.EU
nám. Smiřických 1, 281 63 Kostelec nad Černými lesy
Tel.: 321 679 413-4, e-mail: redakcelp@lesprace.cz,
www.silvarium.cz

Ředitel společnosti:

Ing. Oto Lasák
Tel.: 604 211 166, lasak@lesprace.cz

Šéfredaktor:

Ing. Jan Příhoda
Tel.: 604 211 167, prihoda@lesprace.cz

Zástupce šéfredaktora:

Ing. Bc. Petra Kulhanová
Tel.: 604 211 041, kulhanova@lesprace.cz

Redaktorka:

Ing. Markéta Medová
Tel.: 734 766 396, medova@lesprace.cz

Obchod a marketing:

Ing. Tomáš Prokop
Tel.: 775 876 445, prokop@lesprace.cz

Grafická úprava, DTP:

Ing. Pavla Neuhöferová, CSc.
Michaela Nussbergerová

Korektorka:

Mgr. Iva Daňková

Předplatné:

Irena Jehnětová
Tel.: 604 211 171, 321 679 413,
predplatne@lesprace.cz

Externí spolupracovníci:

Ing. Jan Kozel, Ph.D., Stan Cejchan

Redakční rada:

Ing. Jaromír Vašíček, CSc. – předseda,
Ing. Jan Václavík – místopředseda, doc. Ing. Martin Böhm, Ph.D.,
Ing. František Dejnožka, JUDr. Ing. Martin Flora, Dr.,
Ing. Pavel Indra, prof. Dr. Ing. Libor Jankovský, Ing. Jan Kozel, Ph.D.,
Ing. Tomáš Krejzar, Ph.D., Ing. Vladimír Krchov, Ph.D.,
Ing. Václav Lidický, Ing. Jiří Novák, Ph.D.,
Ing. Michal Pernica, Ph.D., prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc.,
Ing. Jiří Pohan, Ing. Roman Pospíšil, Ing. Petr Pražan, Ph.D.,
Ing. Jaroslav Rygl, Ing. Stanislav Slanina, Ph.D., Ing. Radovan Srba,
Ing. Luděk Szórád, RNDr. Vladimír Veselý, Ing. Josef Vojáček,
doc. Dr. Ing. Tomáš Vrška, doc. Ing. Petr Zahradník, CSc.

Foto na titulní straně: Jan Příhoda

V lese i po silnici
pohodlně a s jistotou
stálého pohonu všech kol

Časopis Lesnická práce je
vytištěn na PEFC certifikovaném
papíru

LESNICKÁ PRÁCE PROSINEC 2024

ROZHOVOR

Čeká nás zefektivnění veškerých činností
i hledání nových zdrojů 4

Rozhovor se Zbyňkem Šmídou,
ekonomicko-správním ředitelem Lesů ČR

[Jan Příhoda](#)

LESY ČR

Lesy ČR – povodně 2024..... 10

ANKETA

Povodně ze září 2024..... 13

Pohledem zástupců postižených lesních majetků

[Petra Kulhanová](#)

ČHMÚ

Vyhodnocení meteorologických podmínek
před a po povodni v září 2024..... 16

[Lenka Hájková](#)

4

13

20

27

32

38

AGROLESNICTVÍ

Agrolesnictví s podporou státu:
šance pro krajinu? 18

Rozhovor s Ing. Mgr. Lenkou Svobodovou
z odboru environmentálních podpor rozvoje venkova
Ministerstva zemědělství ČR

[Petra Kulhanová](#)

Agrolesnictví má obrovský inovační potenciál.....20

Rozhovor s Ing. Janem Wegerem, Ph.D.,
z Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu
a okrasné zahradnictví

[Petra Kulhanová](#)

ZAHRANIČNÍ LESNICTVÍ

Výběrné lesy a druhotné smrčiny – Kočevje23

[Jan Kozel](#)

DŘEVORUBECKÉ SOUTĚŽE

Dřevorubecský sport v roce 2024.....26

[Pavel Češka](#)

LESNICKÉ ŠKOLSTVÍ

Nauka o lesním prostředí 27

Nová učebnice pro lesnické školy – další krok
k modernímu vzdělávání

[Veronika Chrobáková](#)

LEGISLATIVA

Lesní součást pozemkové reformy a právní institut
nucené správy.....28

[Martin Cempírek](#)

BEZPEČNOST PRÁCE

Osobní ochranné pracovní prostředky
při použití přípravků v lesnictví – II. část 32

[Zdeňka Trávníčková](#)

LOS informuje 38

PEFC ČR informuje 40

Forstliches Deutsch42

Události a zajímavosti43

Zahraniční události 46

Ceny dříví 48

Dřevařská burza 49

Dřevozpracovatelé 50

Kalendář akcí.....71

PŘÍLOHY

Celkový obsah Lesnické práce v roce 2024

S námi víte, jak se z lesa ozývá!

www.silvarium.cz

archiv Lesnické práce naleznete na stránce: lmda.silvarium.cz

Povodňové škody – naplaveninami zaplněná přehrážka, Vrbno pod Pradědem - Bílý Potok. Foto: Lesy ČR

ČEKÁ NÁS ZEFEKTIVNĚNÍ VEŠKERÝCH ČINNOSTÍ I HLEDÁNÍ NOVÝCH ZDROJŮ

Rozhovor se Zbyňkem Šmídou,
ekonomicko-správním ředitelem Lesů ČR

Jak se Lesy ČR vyrovnávají se škodami po povodních? Jak odhadují výsledek hospodaření za rok 2024 a jak se budou vypořádávat s navýšením odvodů do státního rozpočtu? Hrozí opět rozpuštění rezervních fondů a provozní financování podniku prostřednictvím bankovních úvěrů? Jaký dopad budou mít odvody nekorespondující s tzv. bezpečnou rentou na plánované investice a zaměstnance podniku? Podařilo se zefektivnit arondační program a jak podnik naloží s lesními pozemky neidentifikovaných vlastníků? Bude se i Lesů ČR týkat plánovaná povinnost státních organizací využívat „bezemisní“ vozidla? Co jsou aktuální největší výzvy? Nejen na tato témata jsme se ptali ekonomicko-správního ředitele Lesů ČR Zbyňka Šmídy.

■ **V rámci reorganizace vedení Lesů ČR došlo v roce 2023 ke sloučení ekonomického a správního úseku. Co to znamená a jak náročné je řídit dva původně samostatné úseky?**

K reorganizaci a sloučení úseků došlo z úsporných důvodů. Je ale nutné podotknout, že odbor informačních a komuni-

kačních technologií, který byl původně pod správním ředitelem, je nyní zařazen pod výrobně-technického ředitele a odbor hospodářské správy je pod odborem personálním a ekonomiky práce. Samozřejmě, že je to od začátku výzva a jde o náročnou manažerskou práci. Bez vysokého pracovního nasazení by to nebylo

možné zvládnout. Musím ale poděkovat generálnímu řediteli za podporu a kolegům za profesionalitu i velké pracovní výkony.

■ **Dříve jste působil na podobné pozici na ÚHÚL, který je organizační složkou státu. V čem je fungování státního**

podniku nejvíce rozdílné? Co vás zde nejvíce překvapilo, zaskočilo?

Je to obrovský rozdíl, a to především v míře odpovědnosti, rozsahu a důležitosti témat s ekonomickým přesahem. Zatímco na ÚHÚL máte předem definovaný rozpočet s minimálními externími vlivy a soustředíte se na procesy, v současné pozici to tak rozhodně není. Zpočátku neznáte lidi ani IT prostředí. Řešíte strategii i priority a mnohem častěji děláte zásadní rozhodnutí. Máte celodenní jednání a běžnou komunikaci řešíte buď brzy ráno, nebo večer. V organizační složce státu máte po určité zkušenosti čas věnovat se každému detailu a už se těším, až taková situace s touto novou zkušeností nastane i u státního podniku. Největším negativem je oproti předchozí práci fakt, že jsem s rodinou jen o víkendech, a to ještě někdy myšlenkami jen tak napůl.

POVODNĚ

■ **Lesy ČR vyčíslily škody po zářijových povodních na Moravě na 3,2 miliardy korun. Můžete specifikovat, na jakém majetku a v jakých oblastech vznikly největší škody? Došlo například i k poškození některých nemovitostí Lesů ČR?**

Největší povodňové škody jsou na lesních správách Jeseník a Loučná nad Desnou, a to na drobných vodních tocích a stavbách (2,9 mld. Kč) i lesních cestách (284 mil. Kč). Poškozené máme i budovy (5,6 mil. Kč).

■ **Jaká je aktuální situace v odstraňování následků a jaký je odhad trvání kompletních oprav?**

Nyní probíhají zabezpečovací práce a havarijní opravy na lesních cestách a vodních tocích. Zároveň připravujeme harmonogram realizace stavebních prací v letech 2025 až 2030+. Největší objem prací se logicky snažíme udělat co nejdříve, záleží to ale taky na finančních možnostech podniku, kapacitě projektantů i stavebních firem. Vše se musí pořádně připravit, naprojektovat a vysoutěžit. Jen u vodních toků se jedná o více než 500 stavebních akcí a u lesních cest přibližně 130 stavebních akcí.

■ **Existují škody například na lesních cestách, které vám budou komplikovat**

nebo znemožňovat standardní hospodaření v některých lokalitách?

Na zmiňovaných lesních správách Jeseník a Loučná nad Desnou jsou spadlé mosty, které nenahradíme v řádu měsíců. To je samozřejmě problém, protože jsme je využívali při našem hospodaření. Místo některých lesních cest nebo jejich částí je dnes koryto řeky, takže řešíme nedostupnost některých lokalit i porostů. To ovlivňuje náklady, těžby i obchod.

■ **Z jakých zdrojů bude podnik financovat opravy poničené infrastruktury a jaké očekáváte dopady na hospodaření podniku?**

Předpokládáme, že půjde o kombinaci vlastních a externích zdrojů. V resortu se připravují programy pro kompenzaci škod na vodních tocích a věříme, že i Lesy ČR jako státní podnik je budou moci využít. Podle našich informací jde konkrétně o program Ministerstva zemědělství věnovaný „Odstranění povodňových škod na státním vodohospodářském majetku“ a program „Odstranění povodňových škod na rybnících a vodních nádržích“. Finanční prostředky budou poskytnuty subjektům, které o ně požádají v souladu s příslušnými pravidly těchto programů a žádost doloží protokoly o skutečně zjištěných škodách.

Pokud jde o letošní hospodářský výsledek, ten nám povodně snižují o částku blížící se 200 milionům korun. Nejde jen o náklady na opravy a přesuny v rámci obchodu se dřívím, ale mění se i druhy těžeb a stavy zásob dříví a tak dále.

■ **Lesy ČR zdarma poskytují a rozvázejí lidem zasaženým povodněmi palivové dříví. Jaký je o tuto podporu zájem a jaké objemy dříví již byly lidem dodány?**

Obce mají samozřejmě velký zájem. Starostové obcí ve spolupráci s lesními správci vytvořili seznamy občanů, kteří přišli o palivové dříví. Jedna domácnost může dostat až 10 metrů krychlových dříví. Původně jsme připravili 3 000 metrů krychlových převážně smrkového dříví na topení, objem jsme ale navýšili kvůli enormnímu zájmu na 5 000. Seznamy jsou už od poloviny října uzavřené a dříví rozvážíme do 35 obcí.

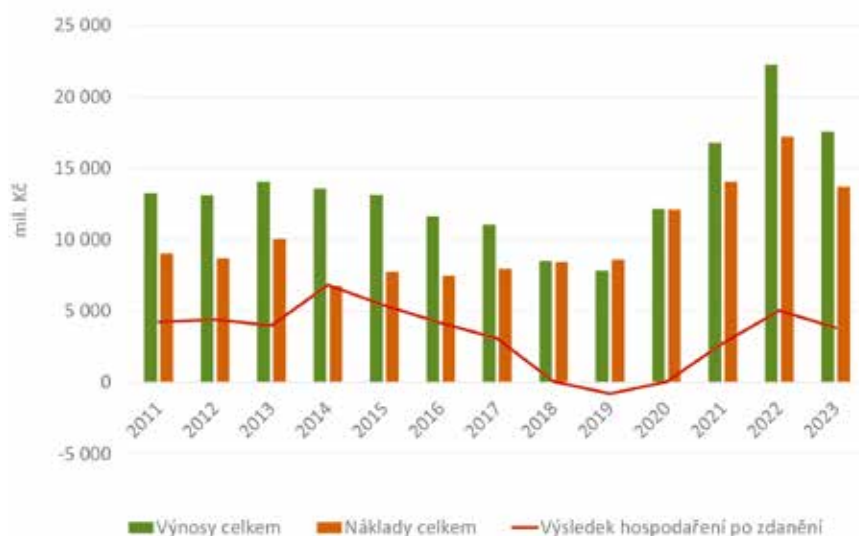
Ing. Zbyněk Šmída, Ph.D.

Zbyněk Šmída se narodil v roce 1977. Po vystudování gymnázia v Krnově pokračoval ve studiu lesního inženýrství na Mendelově univerzitě v Brně. Profesionální dráhu začal v roce 2000 u Lesů ČR na Lesní správě Města Albrechtice. V období 2002–2008 působil na LDF Mendelovy univerzity v Brně na pozici odborného asistenta. V letech 2008–2011 byl jednatelem společnosti Envirowealth, s.r.o., věnující se poradenské činnosti a finančnímu řízení. Paralelně působil od roku 2008 do roku 2019 na Katedře ekonomiky a řízení lesního hospodářství FLD ČZU v Praze jako odborný asistent na částečný úvazek. Od roku 2011 zastával pozici finančního manažera v Biotechnologickém a biomedicínském centru Akademie věd a Univerzity Karlovy ve Vestci. Od roku 2016 působil v ÚHÚL jako náměstek ředitele pro ekonomiku a personalistiku. Ekonomicko-správním ředitelem Lesů ČR je od dubna 2023.

EKONOMIKA

■ **Můžete již odhadnout, jak bude orientačně vypadat výsledek hospodaření Lesů ČR za rok 2024 a jaké okolnosti ho nejvíce ovlivní?**

Předpokládaný výsledek hospodaření v rebilanci finančního plánu očekáváme nad úrovní 2,8 mld. Kč, a to bez rezerv a dotací. Kladně jej ovlivnil vyšší finanční výsledek hospodaření kvůli pomalejšímu poklesu úrokových sazeb, snížení nákladů

Hlavní ekonomické ukazatele hospodaření Lesů ČR v období 2011–2023

dů na pěstební činnost, vyšší zpeněžení dříví a rychlejší prodej nepotřebných nemovitostí. Negativní vliv měly, oproti plánu, zmiňované povodně. O podrobnějším odhadu výsledku hospodaření zatím nelze mluvit, protože nás s koncem roku čeká uzávěrka činnosti. Celkový výsledek taky ovlivní tvorba a rozpouštění rezerv. Rebilancovaný výsledek hospodaření minimálně splníme.

■ **V posledních letech se stalo standardem, že významnou část zisku odvádějí Lesy ČR do fondu zakladatele. O jakou částku se bude jednat v roce 2024 a bude odpovídat výpočtu tzv. bezpečné renty, který podpořila Národní ekonomická rada vlády?**

V roce 2024 podnik odvede státu do fondu zakladatele 3,5 mld. Kč. V červenci jsme uhradili 2,75 mld. Kč coby řádný odvod, po němž následují ještě dva mimořádné – 500 milio-

nů Kč v říjnu a dalších 250 milionů Kč do konce roku. Odvod bohužel přesahuje zmiňovanou bezpečnou rentu.

■ **Kdo je v konečném důsledku tím, kdo rozhoduje o výši odvodu státního podniku do fondu zakladatele, tedy nepřímě do státního rozpočtu?**

O výši odvodu podniku rozhoduje ministr financí.

■ **V historii Lesů ČR jsme zaznamenali situaci, kdy byly odčerpávány do fondu zakladatele i prostředky z rezervních fondů a v průběhu kůrovcové kalamity si podnik musel půjčovat prostředky od bank. Můžete vyloučit, že se tato situace nebude opakovat?**

Doufám, že se tato situace nebude opakovat. V roce 2019 při tehdejších cenách dříví dosahoval cash flow z provozní činnosti nulovou hodnotu. Proto bylo nutné zajistit pro financování provozu úvěrovou linku. Využití rezervního fondu je možné pouze k jeho základnímu účelu, tedy ke krytí ztrát z předchozích let. Víze je, že podnik bude pokračovat v základním ekonomickém principu lesnictví, a tím je samofinancování. Další kalamitu nemůžeme předpovědět, je ale nutné zdůraznit, že je podnik pro takový případ lépe připraven z pohledu vlastních těžebních kapacit. Současně ale nemůžeme vyloučit možnost úvěrového financování.

■ **V posledním tendru byly vítěznými lesnickými firmami nabídnuty pro podnik velmi výhodné ceny za služby. Jaký očekáváte dopad nabídek posledního tendru na hospodaření LČR v následujících letech?**

U komplexních smluv částečně vidíme směr, jakým se bude trh vyvíjet. Nepředjíme ale budoucnost. Výsledek tendru je pozitivní, kvalitní suroviny může být na trhu v budoucnu nedostatek, ale zároveň vnímáme aktuální situaci na trhu s dřívím a dřevařskými výrobky i potíže s jejich odbytem.

■ **Jednou z avizovaných změn u státních podniků byla povinnost mít účty**

Výše odvodu zisku Lesů ČR do fondu zakladatele (státního rozpočtu) v mil. Kč

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Odvod do státního rozpočtu	6 000	6 500	8 224	5 600	3 050	2 500	0	0	0	3 810	3 500

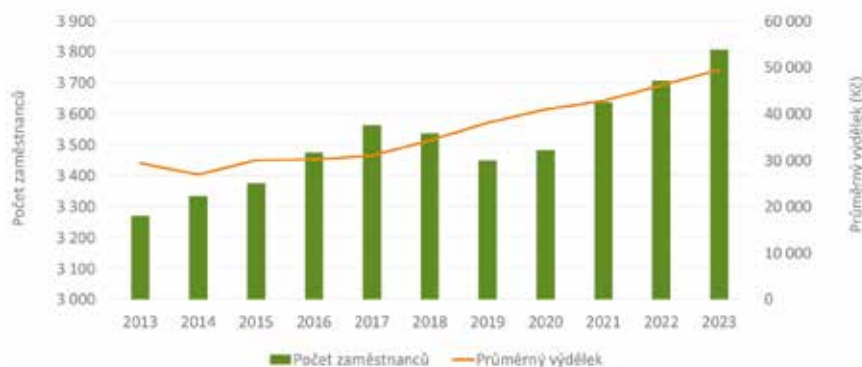

u České národní banky. V jaké fázi se tento záměr nachází a jak ovlivní nezanedbatelné příjmy podniku z finančních operací?

Záležitost jsme řešili rok a půl. Jde o novelu zákona o rozpočtových pravidlech (č. 218/2000 Sb. ve znění z roku 2023), který státním podnikům nařizuje zrušit veškeré bankovní účty vedené mimo Českou národní banku (ČNB) a všechny peněžní prostředky převést na účty podřízené státní pokladně vedené v ČNB. Dobrou zprávou je, že jsme v polovině listopadu obdrželi výjimku Ministerstva financí k vedení bankovních účtů mimo ČNB pro provozní účty, tedy účty lesních správ a závodů, oblastních ředitelství, semenářského závodu a hlavní provozní účet Lesů ČR. Pro termínované účty, spořicí účty a správu aktiv nám výjimka udělena nebyla. Finanční výsledek hospodaření v loňském roce činil 771 mil. Kč při 6,5% podílu na celkových výnosech. Letos předpokládáme finanční hospodářský výsledek cca 550 mil. Kč. ČNB sice nabízí individuální sazby peněžního plnění nahrazujícího úrok pro termínované vklady, jak to ale bude fungovat reálně, uvidíme. Dosavadního výsledku jsme ale každopádně dosáhli aktivním přístupem, který se novým nastavením ztrácí.

■ **Jak se vyvíjí počet zaměstnanců Lesů ČR, čím je vývoj jejich počtu nejvíce ovlivňován. Jaká je aktuální průměrná mzda v podniku a o jakém vývoji mezd pro další rok vyjednáváte s odbory?**

Počet zaměstnanců se v posledních letech zvyšoval zejména v souvislosti s kůrovcovou kalamitou. V roce 2023 měly Lesy ČR 3 808 zaměstnanců s průměrným výdělkem 49 531 Kč. Aktuální průměrná

Vývoj počtu zaměstnanců a průměrného výdělku u Lesů ČR v letech 2013–2023

Vývoj výměry plochy lesních pozemků a celkové roční těžby Lesů ČR v letech 2011–2023

mzda v podniku mírně přesahuje republikový průměr. Jednání s odbory ohledně kolektivní smlouvy pro rok 2025 je interní záležitost, ale je nutné se rozhlédnout kolem, jak se vyvíjí mzdy v jiných odvětvích, kde docházelo ke stagnaci. Cílem managementu je pozastavit dosavadní navyšování osobních nákladů při zajištění přídělů do fondu kulturních a sociálních potřeb a zachovat rozumnou úroveň benefitů. Také jsme přesvědčeni, že je nutné zapojit výkonové formy odměňování. Růst mezd by měl souviset se zvýšením rentability a produktivity.

POZEMKY

■ **V posledních letech byl podnik ze strany ostatních vlastníků lesů často kritizován za nepružný přístup k arondaci lesních pozemků. Změnil se během vašeho řízení úsek přístup k arondacím, a pokud ano, jak tento proces nyní zjednodušeně probíhá?**

Arondace byla jednou z pracovních priorit, kterou mi uložil generální ředitel

a se kterými jsem do Lesů ČR nastupoval. Cílem je scelit majetkovou držbu, optimalizovat majetek a zajistit maximální efektivnost při jeho obhospodařování. Aktuálně se jedná o stovky řešených směn. Náš postup podporuje i Ministerstvo zemědělství. Bez toho by, vzhledem ke schvalovacím procesům, nebylo možné směny realizovat.

■ **Na podzim letošního roku připadly podniku také lesní pozemky, u nichž nebyly dostatečně identifikováni vlastníci a o něž se do konce roku 2023 nepřihlásil oprávněný vlastník. O jakou celkovou velikost pozemků se jedná a získal tím podnik nějaké ucelenější majetky?**

Jde o záležitost řešenou ve spolupráci s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. Ke 30. září letošního roku jsme převzali 6 830 pozemků o celkové výměře přibližně 1 300 ha na jižní Moravě a ve středních Čechách. Spíše než ucelenou výměru jsme získali drobné majetky a především spoluvlastnické podíly. To je důvod rozdílné výměry, která proběhla v médiích. Jde o metodiku počítání výměry pozemku nebo jeho podílu. Přibližně u dalších 2 000 parcel lesních pozemků je znovuotevřen proces identifikace vlastníka pozemku, jsou tam podány žaloby na určení vlastnictví.

■ **Jak budete s těmito porosty dále nakládat a je reálné, že například ty, které vyhodnotíte jako nepotřebné, budete prodávat?**

Vyhodnotíme si jejich potřebnost pro podnik a jeho hospodaření, případně plnění zvláštních funkcí, jako je větrolam nebo zadržování vody v krajině, a začleníme je do arondačního schématu. Odlou-

čené pozemky nevhodné pro hospodaření, které vyhodnotíme jako nepotřebné, budeme směřovat nebo prodávat.

■ **Lesy ČR jako největší správce lesních pozemků jsou často dotčeny výstavbou nebo rekonstrukcí nejrůznějších liniových staveb. V tomto směru jste učinil změny, které by měly vést k urychlení a zefektivnění spolupráce mezi dotčenými subjekty. Můžete tyto změny stručně vysvětlit?**

V rámci odboru správy majetku jsme dovedli do finále jednání a dohody s Ředitelstvím silnic a dálnic a Správou železnic. Jde o podporu zrychlení výstavby silnic a dálnic. Máme k tomu memoranda o postupu majetkoprávního vypořádání, která řeší převody pozemků nutných k výstavbě dopravní infrastruktury, otázku těžby porostů a dřevní hmoty, úplatné přenechání pozemků i zřízení služebnosti. Součástí jsou vzory jednotlivých smluv, termíny, zkrátka je to řízený proces s řízenou dokumentací.

■ **V poslední době je stavebními společnostmi často zmiňováno, že jim dochází některé materiály – typicky kámen, protože se neotevírají nové lomy. Existuje v tomto ohledu poptávka, aby se nové kamenolomy otvíraly na pozemcích spravovaných LČR?**

Ano, poptávka existuje. Nedávno jsem někde četl, že v České republice za posledních 30 let nebyl otevřen lom na stavební kámen. Jde totiž o extrémně složitou zále-

žitost, do které vstupuje několik faktorů, institucí, obcí a měst, sdružení, procesů a potřebných povolení. Firmy provádějí ložiskové průzkumy i na pozemcích ve správě Lesů ČR. Pokud obdrží souhlas s těžbou, uzavřeme pachtovní smlouvy. Všechny konkrétní případy řešíme na úrovni vedení podniku. Jedná se o strategické pozemky státu a ty nebudeme zcizovat.

■ **Jaká je aktuální celková roční výše pachtu pozemků jako tzv. dobývacích prostor, ale např. i pro účely sportovních areálů a plánujete v tomto nějaké změny?**

Celková roční výše pachtů v dobývacích prostorech, sportovních areálech a dalších pozemcích je přibližně 300 mil. Kč. Z toho např. dobývací prostory činí cca 180 mil. Kč, zbytek jde za sportovními areály a pozemky komerčního a nekomerčního charakteru. Tématu hodláme věnovat zvýšenou pozornost právě s ohledem na potřebnou diverzifikaci příjmů.

■ **Jedním z moderních témat využití lesních pozemků jsou tzv. singletraily a jejich různé napodobeniny. Jedná se o stezky pro cyklisty v rozsahu od citlivých lesních pěšin po stavebně komplikovanější tratě s překážkami podél lanovek. Jakou strategii podnik nyní volí ve vztahu k těmto volnočasovým aktivitám a jejich provozovatelům?**

V letošním roce jsme k využívání lesních pozemků pro tento druh aktivit při-

pravili metodiku, kterou už schválil management podniku i Ministerstvo zemědělství. Zveřejníme ji po projednání dozorcí radou Lesů ČR. Budeme rádi, pokud o tom budeme moci komplexněji informovat širokou veřejnost prostřednictvím Lesnické práce na jaře příštího roku. Metodika uceleně řeší postupy k provozování singletrailů na pozemcích spravovaných Lesy ČR, jak pro ty stávající, tak nově zřizované. Užívání samozřejmě musí být v souladu s lesním zákonem a stavebním zákonem, protože provozování singletrailů není obecným užíváním lesa ve smyslu ustanovení lesního zákona a jeho pozdějších předpisů.

INVESTICE

■ **Ve vaší gesci jsou také investice. Jaké jsou největší aktuálně plánované investice státního podniku?**

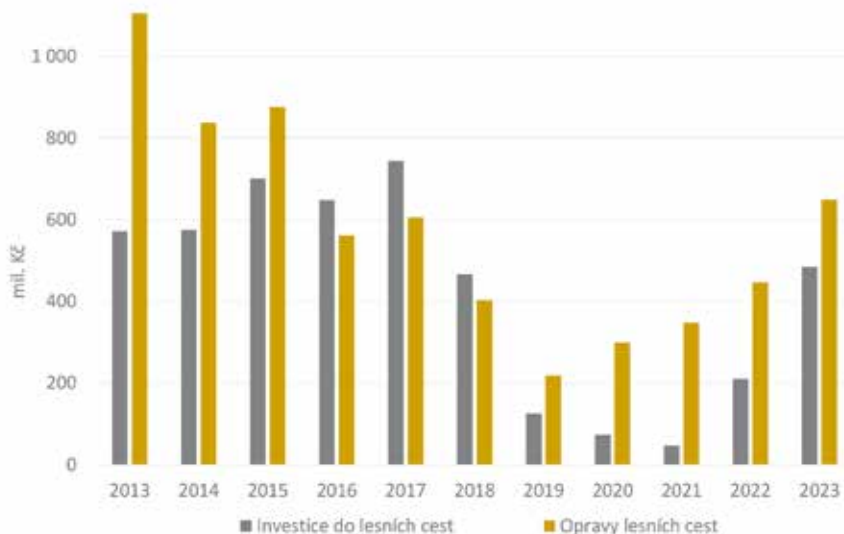
Aktuálně má prioritu odstranění povodňových škod, tedy rekonstrukce a opravy vodních toků a infrastruktury. V základních parametrech podnik za rok 2023 vynaložil celkem 1,92 mld. Kč do stavebních a strojních investic, nehmotného majetku a podobně. Významné prostředky podnik investuje v posledních letech do lesní cestní sítě, za rok 2023 to bylo 484 milionů korun a na opravy dalších 649 milionů korun. Také připravujeme už mnohokrát zmíněnou stavbu nové administrativní budovy v Hradci Králové.

■ **Plán na nové sídlo je na stole již poměrně dlouho. Jaký je jeho aktuální stav a nyní očekávané náklady?**

Upravujeme projektovou dokumentaci vycházející z původního návrhu nazvaného „Lesy v lese“. Do konce roku ji převezmeme od projektantů. Příští rok budeme vyřizovat stavební povolení a připravovat veřejnou zakázku. Věříme, že takový projekt certifikované dřevostavby bude mít vzhledem ke své jedinečnosti obecnou podporu. Tento energeticky nenáročný pasivní dům bude kombinací různých konstrukčních systémů. Celkové plánované náklady by neměly přesáhnout 1,5 mld. Kč.

■ **Za poslední roky se také významně zvýšily investice do vozového parku. Můžete shrnout, jak vypadá vozový park Lesů ČR a skladba lesní techniky, kterou využíváte?**

Investice a opravy lesních cest u Lesů ČR v letech 2013–2023

Vizualizace nové budovy ředitelství Lesů ČR v Hradci Králové. Zdroj: Lesy ČR

Je to tak, obměna vozového parku byla potřeba. Aktuálně máme na podniku více než 2 200 osobních vozidel včetně nákladních pick-upů, 30 harvesterů a vyvážecích souprav a poté pracovní stroje, jako jsou nakladače, bagry, lesnické i zemědělské traktory, malotraktory a nákladní automobily. K tomu patří návěsy, přívěsy a strojní vybavení. V rámci ekonomického reportingu se věnujeme využití těchto typů aktiv a jejich ekonomické efektivity.

■ **Jaké zkušenosti máte s jednotlivými typy osobních vozidel, která pro provoz lesnické účely využíváte? Liší se například spolehlivost, odolnost či spotřeba paliva starších modelů od těch novějších?**

Obecně nám vychází jako vhodné SUV nižší třídy. Vozidla obnovujeme po 200 tisících ujetých kilometrech nebo minimálně po 175 tisících kilometrech ujetých za sedm let. Důležitý je samozřejmě technický stav vozidla. Do konce příštího roku chceme nahradit starší vozidla vyrobená před rokem 2012 a 2015. U tak starých vozidel totiž výrazně stoupají náklady na opravy a servis.

■ **Podle některých zdrojů by státní organizace měly v následujících letech začít přecházet na bezemisní vozidla. Bude se to týkat i Lesů ČR, a pokud ano, jak se na tento krok připravujete?**

Ano, bude se to týkat i Lesů ČR. Do 31. 12. 2025 budou za nízkoemisní vozidla považována i vozidla typu plug-in. V minulosti jsme tato vozidla vysoutěžili a máme je pod rámcovou smlouvou. Další veřejnou zakázku na SUV nižší třídy včetně PHEV varianty pro rok 2025 připravujeme, vozidel ale bude méně. Pokud to Evropa myslí s přechodem na bezemisní vozidla vážně, potíž je trochu v tom, že aktuálně nejsou na trhu malá elektrická nebo vodíková vozidla s pohonem 4 x 4 vhodná do lesnického prostředí.

■ **Investicemi, které jsou v souvislosti se státním podnikem také skloňovány, jsou obnovitelné zdroje energie. Změna legislativy by měla například umožnit vznik větrných elektráren v lesích, plánujete i využití fotovoltaických elektráren na střechách vašich budov a uvažovalo se také o budování vodních elektráren. Jaká je perspektiva těchto zdrojů v režii Lesů ČR?**

Aktuálně máme připraven projekt na umístění fotovoltaiky na 65 budov a počítáme se snížením nákladů těchto budov díky získané energii ze slunce. Panely a technologie chceme instalovat v příštím roce.

Zároveň jsme se společností ČEZ pověřili potenciál našich malých vodních nádrží pro vybudování malé vodní elektrárny. Je možné, že se podaří pilotní projekt.

Nejskloňovanější je aktuálně výstavba větrných elektráren, což je jedna z příležitostí pro nové výnosy a diverzifikaci příjmů. V současné době probíhá průzkum vhodnosti několika různých lokalit v hospodářských lesích především na Vysočině a severní Moravě.

■ **Co považujete nyní za největší profesní výzvy?**

Čeká nás zefektivnění veškerých činností a z pohledu finančního řízení podniku budeme muset jít „less costs routed“ čili cestou nižších nákladů a hledání úspor. Zároveň při předpokládaném výpadku finančního výsledku hospodaření a omezených dotacích bude nutné maximalizovat stávající výnosy a hledat nové zdroje.

*Děkuji za odpovědi (18. 11. 2024),
Jan Příhoda*

Olešnice – Zlaté Hory, devastace zlatokopeckého skanzenu.

LESY ČR – POVODNĚ 2024

V období od 12. do 16. září 2024 zasáhly většinu území České republiky, s výjimkou západních Čech, velmi vydatné až extrémní srážky. Zvyšující se intenzita několikadenních srážek vedla k postupnému nasycení povodí, k rychlému odtoku vody z krajiny a výraznému povodňovému vzestupu hladin vodních toků. Specifická meteorologická situace (zablokovaná tlaková níže umocněná orografickým efektem a silným větrem) způsobila, že nejvyšší úhrny a intenzita srážek postihly horské a podhorské oblasti Králického Sněžníku, Rychlebských hor, Jeseníků, Zlatých Hor a Beskyd, kde významnou část drobných vodních toků bystřinného charakteru spravují Lesy ČR. Denní úhrny srážek zde přesahovaly 100 mm (13. až 15. září), na některých místech dokonce 200 mm a ojediněle i 300 mm (14. září). Na stanici Loučná nad Desnou-Švýcárna byl zaznamenán nový rekordní denní úhrn srážek v ČR, a to 385,6 mm. Celkové (pětidenní) srážkové úhrny dosahovaly v těchto oblastech hodnot mezi 300 a 500 mm.

VIHODNOCENÍ POVODNÍ

Následkem extrémních srážek byl rychlý, plošný a soustředěný odtok vody z povodí (například po svážnicích, účelových komunikacích apod.) spojený s výraznou erozní činností a vzestupy hladin vodních toků (rychlé odezvy – doby doběhu u bystřin). Povodně měly v nejpostiženějších územích destruktivní účinky, které vedly k poškození až likvidaci koryt vodních toků a jejich opevnění. Došlo k zahloubení koryt a jejich boční erozi, narušení pat svahů, vývrátům stromů, vzniku břehových nátrží a svahových sesuvů, což vedlo ke vzniku a transportu velkého množství splavenin. Negativně se projevoval zejména vliv kritických profilů (propustky, mosty, přejezdy, lávky apod.), které představovaly po zatarasení splávním a splaveni-

nami překážky v odtoku vody a zvyšování povodňového ohrožení i škod na korytech vodních toků, komunikacích či okolní zástavbě. Povodně způsobily značné škody na komunikacích, včetně lesní dopravní sítě. V souběhu s vodními toky došlo ke vzniku četných břehových nátrží, ke zničení zpevněných povrchů a k poškození či úplné likvidaci propustků a mostů. Poškození utrpěla i řada nemovitostí, včetně související infrastruktury – inženýrských sítí a zpevněných ploch. V nejvíce zasažených oblastech docházelo při vybřežení vodních toků k zaplavení přilehlých nemovitostí z důvodu překročení návrhové kapacity koryt (dimenzované většinou na průtoky Q_{20} až Q_{50}) nebo z důvodu jejich zatarasení splávním, splaveninami, vývraty, zborcenými mosty apod. Některé vodní toky si vytvořily zcela nová koryta

a původní byla zanesená tak, že nebylo možné určit ani jejich dřívější trasu.

Ke zmírnění povodňových škod i případného ohrožení lidských životů pozitivně přispěly objekty hrazení bystřin (historické, ale i nově vybudované po povodních v letech 1997, 2009, 2010 a 2014). Došlo k zadržení velkého množství splavenin a plavenin v retenčních prostorech přehrážek vybudovaných nad intravilány obcí či chráněnými objekty. V některých případech byla eroze tak enormní, že kapacita retenčních prostorů nestačila. Konsolidační funkci v údolnicích pak dobře plnily i stabilizační objekty, včetně balvanitých konstrukcí (skluzů, stupňů, prahů a pasů) realizovaných po povodních v letech 2009 a 2010 pro stabilizaci erozně narušených koryt vodních toků. V horských povodích nebyly i přes extrémní srážkové úhrny za-

Suchý potok – Mnichov, splaveniny transportované do zástavby.

Valštejnský potok – Město Albrechtice, zabezpečovací práce na zprůtočnění koryta.

Hučivá Desná – Loučná nad Desnou – Kouty, stabilizační funkce příčných balvanitých objektů.

Stříbrný potok – Skorošice – Nýznerov, poškození koryta.

Sepetný potok – Ostravice, vlevo poškození lesní komunikace, vpravo zabezpečovací práce na zpřístupnění území a stabilizaci koryt.

Mazák – Ostravice, vlevo nádrž v komunikaci, vpravo stav po provedení zabezpečovacích prací na zpřístupnění území a stabilizaci koryt.

Střední Opava – Vrbno pod Pradědem, údolnice řečiště mezi Vrbnem a Vidly.

Povodí Suchého potoka – Mnichov, eroze svážnice.

znamenány významnější sesuvy, a to i díky soustavám stabilizačních objektů vybudovaných i více než před sto lety.

Možnost realizace objektů hrazení bystřin bude klíčová pro následnou obnovu a stabilizaci narušeného vodního režimu a zajištění protipovodňové ochrany.

PROVÁDĚNÉ ČINNOSTI

Od 11. září 2024 byla aktivována zvýšená povodňová činnost pracovníků správ toků spočívající zejména v jejich připravenosti, dále ve sledování a vyhodnocování hydrometeorologické situace, zajištění probíhajících staveb, komunikaci s povod-

ňovými orgány a sledování/kontrola stavu vodních toků a vodních děl. Veřejnost byla vyzvána k omezení pohybu v blízkosti vodních toků a k odklizení splavitelných předmětů z jejich dosahu (včetně automobilů). Včasná a přesná předpověď ČHMÚ umožnila realizovat i preventivní opatření, například odvoz dříví z ohrožených lokalit.

Na základě komunikace se starosty obcí byly na několika lokalitách provedeny zabezpečovací práce z důvodu nebezpečí povodně, které spočívaly v odstranění potenciálních překážek v odtoku vody (většinou dřevin a náplavů).

Od 13. září 2024 byly prováděny zabezpečovací práce s prioritou zajistit průtoč-

nost koryt (odstraněním nánosů, náplavů, narušených břehových porostů a dalších překážek v odtoku vody), zpřístupnit území a zabezpečit/stabilizovat poškozená vodní díla i koryta vodních toků (zabezpečení břehových nátrží záhozovým lomovým kamenem). Největší pozornost byla věnována monitorování a vyhodnocování situace a organizaci i zajišťování zabezpečovacích prací ve spolupráci s postiženými obcemi. Následně byly zahájeny prohlídky vodních toků pro zjištění rozsahu povodňových škod.

Práce na zabezpečení koryt vodních toků budou kontinuálně pokračovat až do konce letošního roku (2024), respektive postupně přejdou do režimu odstraňování povodňových škod. Prioritně jsou řešeny poškozené úseky vodních toků bezprostředně sousedící se zástavbou a komunikacemi. Další prioritou je zajištění zpracování jednoduchých projektových dokumentací pro realizace prací v roce 2025 a projekční příprava opatření k odstranění povodňových škod.

VYČÍSLENÍ POVODŇOVÝCH ŠKOD

Škody na státním vodohospodářském majetku a vodních tocích ve správě Lesů ČR byly předběžně vyčísleny na 2,9 mld. Kč a jsou zaznamenány na 615 ks povodňových protokolů.

Největší povodňové škody vznikly na území v působnosti správ toků v oblasti povodí Odry (2,32 mld. Kč) a oblasti povodí Moravy (0,54 mld. Kč). Náklady na provedení nejnútnejších zabezpečovacích prací byly prozatím vyčísleny na 80 mil. Kč.

Mezi nejvíce postižené vodní toky patří Krasovka a Kobylí potok na Krnovsku, Staříč, Ramzovský potok, Chebží, Lubina, Borový potok a Vrchovištní potok na Jesenicku, Bílá voda, Skorošický potok a Ztracený potok na Javornicku, Střední Opava s přítoky, Opavice s přítoky a Mušlov na Vrbensku a Albrechticku, Olešnice a Zlatý potok ve Zlatých Horách, Hradečná a Sedlinka na Opavsku, Lomná, Bystrý potok a Čeladěnka na Frenštátsku a Frýdlantsku, Kunčický a Stříbrnický potok na Staroměstsku a přítoky Rožnovské Bečvy na Rožnovsku.

Lesy ČR,
Odbor vodního hospodářství
Foto: Lesy ČR

POVODNĚ ZE ZÁŘÍ 2024

POHLEDEM ZÁSTUPCŮ POSTIŽENÝCH LESNÍCH MAJETKŮ

Záříjové povodně, které letos zasáhly Českou republiku, způsobily výrazné škody nejen v obydlených oblastech, ale také na lesních majetcích, především na infrastruktuře. Jaké konkrétní škody povodně způsobily a jak se vlastníci lesů vyrovnávají s jejich následky, jsme zjišťovali mezi nejvíce postiženými lesními majetky.

1. V září váš spravovaný majetek postihly ničivé povodně. Můžete přiblížit rozsah způsobených škod?
2. Jaký dopad budou mít tyto škody na ekonomiku spravovaného majetku a na plánované investice?
3. Jak dlouho podle aktuálních odhadů potrvá kompletní obnova lesní infrastruktury po povodních? Jaký je aktuální stav a jak postupuje obnova poničené infrastruktury?
4. V důsledku podmáčení půdy dochází k vývratům stromů a sesuvům půdy. Jaká je v tomto ohledu situace na vámi spravovaném majetku?
5. Předpokládá se, že extrémní projevy počasí budou stále častější a intenzivnější. Vidíte nějaké možnosti, jak se na podobné situace připravit, resp. zmírnit jejich dopady?
6. Ministerstvo zemědělství v souvislosti s povodněmi připravuje podporu, která bude vlastníkům nestátních lesů částečně pomáhat s financováním oprav lesní infrastruktury, zejména cest. Jak tuto podporu hodnotíte a bude podle vás dostatečná?

ING. ARNOŠT BUČEK
ARCIBISKUPSKÉ LESY A STATKY
OLOMOUC

1. Záříjové povodně způsobily na námi spravovaném majetku rozsáhlé škody, jejichž celkový odhad přesahuje stovky milionů korun. Největší škody zasáhly lesnickou infrastrukturu. Cesty, mosty a svážnice byly v mnoha případech poddemlety nebo zcela zničeny. Lesní cesty

v některých oblastech Jeseníků jsou zatím neprůjezdné nebo je jejich sjízdnost omezená. Rozsáhlé škody byly způsobeny nejen na přístupových cestách, ale i v lesních porostech, kde došlo k erozi půdy a k vý-

vratům. Povodeň zasáhla i administrativní budovu poleší Domašov, což dočasně omezilo jeho fungování.

2. Tyto škody budou mít výrazný dopad na ekonomiku spravovaného majetku. Mís-

Polesí Domašov, lesnický úsek Šumárník (15. 10. 2024). Foto: Ivo Hečko

Polesí Chvalčov, lesnický úsek Hostýn, LC 2L Švajgro (16. 9. 2024). Foto: Lukáš Květoň

to plánovaných investic do rozvoje a modernizace infrastruktury se nyní musíme soustředit na opravy a obnovu. Náklady spojené s obnovou narušené infrastruktury nebudou krátkodobé a ovlivní naše hospodaření po několik příštích let. Zásadní investice budeme muset přeměřovat do oprav cest a mostů, což znamená, že plánované projekty budou muset počkat.

3. Podle našich odhadů potvrzuje kompletní obnova nejméně 3–5 let. V současné době probíhají intenzivní práce na odstranění nejvážnějších škod, abychom zajistili obnovu přístupových cest, které jsou klíčové pro obhospodařování lesa. Obnova je však velmi náročná – nejen kvůli rozsahu poškození, ale také s ohledem na náročnou horské podmínky Jesenicka. Na řadě míst byly opravy zahájeny, ale v plné obnově se nacházíme teprve na začátku.

4. Sesuvy výrazného rozsahu nás naštěstí v námi spravovaných porostech nepostihly. Nejvíce bylo zasaženo polesí Domašov, kde došlo k poškození břehových porostů a menšímu sesuvu půdy v lokalitě Na řečišti u pramene Keprnického potoka. Jen v této oblasti, která se nachází v lanovkovém terénu, bude na jaře příštího roku nutné zpracovat přibližně 300 m³ smrkové dřevní hmoty ponořené v bahně.

5. Bohužel na tak extrémní případy, kdy v některých místech spadlo za čtyři dny více než 700 mm srážek, se úplně při-

pravit nelze. Nicméně je s rostoucí četností extrémních projevů počasí nutné hledat způsoby, jak následné škody alespoň snížit. V některých postižených lokalitách bychom se rádi zaměřili na podporu bohatšího druhového složení a různověkou strukturu lesních porostů, které by měly větší schopnost zadržovat vodu a lépe odolávat extrémním výkyvům počasí. Důležitá bude i nadále spolupráce s dalšími organizacemi a institucemi, abychom sdíleli poznatky a postupy vedoucí ke zvýšení odolnosti lesů.

6. Tuto pomoc hodnotíme velmi pozitivně a jsme vděční za jakoukoli finanční podporu, která nám pomůže urychlit obnovu. Bude důležité, aby tato podpora byla dostatečně flexibilní a dlouhodobá, jelikož proces obnovy v horských oblastech je vždy komplikovaný a nákladný.

ING. LIBOR KONVIČNÝ BISKUPSKÉ LESY BISKUPSTVÍ OSTRAVSKO-OPAVSKÉHO

1. Celkové škody na majetku Biskupských lesů jsou cca 207 mil. Kč (LS Vrbno cca 120 mil. Kč, LS Ostravice cca 87 mil. Kč). Poškozeny či zcela zničeny jsou objekty na lesnické infrastruktuře, v menší míře byly zaplaveny sklepy provozních objektů spolu se zničením či poškozením systému vytápění budov.

2. Ekonomický dopad je jednoznačný – opravy poničené infrastruktury potvrzují nejméně pět let a budou hrazeny z výnosů lesnické činnosti (zatím není známa konečná výše ani časový harmonogram případné finanční podpory státu). Prakticky to znamená výrazné omezení jak běžných oprav, tak omezení či úplné vyloučení plánovaných investic.

3. Jak jsem již zmínil, minimální doba nápravy škod je pět let. S pracemi na opravách jsme začali okamžitě po ústupu velké vody. Pracuje se dle pořadí důležitosti pro náš lesnický provoz. Do konce roku bychom chtěli provést opravy ve výši cca 20 mil. Kč.

4. Sesuvy půdy a s tím spojené vývraty stromů jsou spíše ojedinělé, výrazné jsou samozřejmě tam, kde velká voda změnila koryto vodotečí. V součinnosti se státní správou jsme zakázali vstup do lesa na celé LS Vrbno pod Pradědem a v oblasti Smrku, ORP Frýdlant, a to z důvodu nebezpečí ohrožení zdraví, či dokonce životů návštěvníků lesa.

5. S pravděpodobnou změnou klimatu je možné, že extrémní výkyvy počasí budou čím dál tím častější. I když je naší snahou opravit objekty na vodotečích a lesní infrastruktuře (např. vyčištění přehrážek

LC Drakovská, nahoře stav po povodni – cca 100m lesní cesty zcela zničeno, oprava (dole) dokončena 11. 10. 2024. Foto: Biskupské lesy BOO

jakožto lapačů splavenin a veškerých odvodňovacích objektů cest), proti tak obrovským srážkám a jejich následkům se dá bojovat velmi těžce. Samozřejmě je i na nás lesnicích, jak budeme v lesích v budoucnu hospodařit, aby lesní porosty zadržely maximální množství vody. To ale nic nemění na skutečnosti, že proti okamžité velké vodě se bojuje velmi těžce.

6. Zatím nám není známo, v jaké konkrétní výši finanční pomoc bude, mluví se cca o jedné miliardě korun určené pro soukromé vlastníky. Vzhledem k tomu, že naše majetky byly poškozeny značnou měrou, zvláště v jesenické oblasti, přivítali bychom samozřejmě co nejvyšší finanční kompenzaci ze strany státu.

ING. FILIP BENEŠ LESNÍ SPRÁVA JESENÍK, LESY ČR

1. Ve finančním vyjádření dosahují škody na majetku Lesní správy Jeseník přibližně 90 milionů korun. Povodeň poškodila zejména lesní dopravní síť včetně souvisejících staveb, a to především v údolích.

3. Předběžně jsme obnovu lesních cest rozplánovali do roku 2027. Tento plán však může ovlivnit řada okolností, třeba dostatek projektantů, realizačních firem i finančních zdrojů. Aktuálně se snažíme prostřednictvím našich dodavatelů stavebních prací zajistit průjezdnost a odvodnění lesních cest. Pokud to není možné, komunikace aspoň zabezpečíme.

4. Povodeň poškodila asi 15 tisíc metrů krychlových dříví. Nyní se soustředíme na vyhledávání stromů, které jsou v blízkosti vodních toků a voda je podemlela nebo jinak narušila. Mohly by spadnout na přilehlé komunikace i ne-

Poškozený most na LC Řetězářenská, revír Jeseník. Foto: LČR

Poškozená propust na LC Lejsalova, revír Mikulovice. Foto: LČR

movitosti. Tyto stromy musíme vytěžit přednostně.

5. Jako lesníci se musíme zamyslet nad samotným zpřístupněním lesa. Rychlý rozvoj kolových technologií často nešel ruku v ruce s odpovídajícím zpřístupněním lesních porostů, ve kterých byly tyto technologie nasazovány. Nevhodné tra-

sování přibližovacích linek s sebou pak nese soustředění odtoku povrchových vod a s tím spojenou erozi. Dále musíme hledat a hlavně používat levná a účinná opatření pro zajištění vsaku vody z povrchu lesní dopravní sítě zpět do půdy.

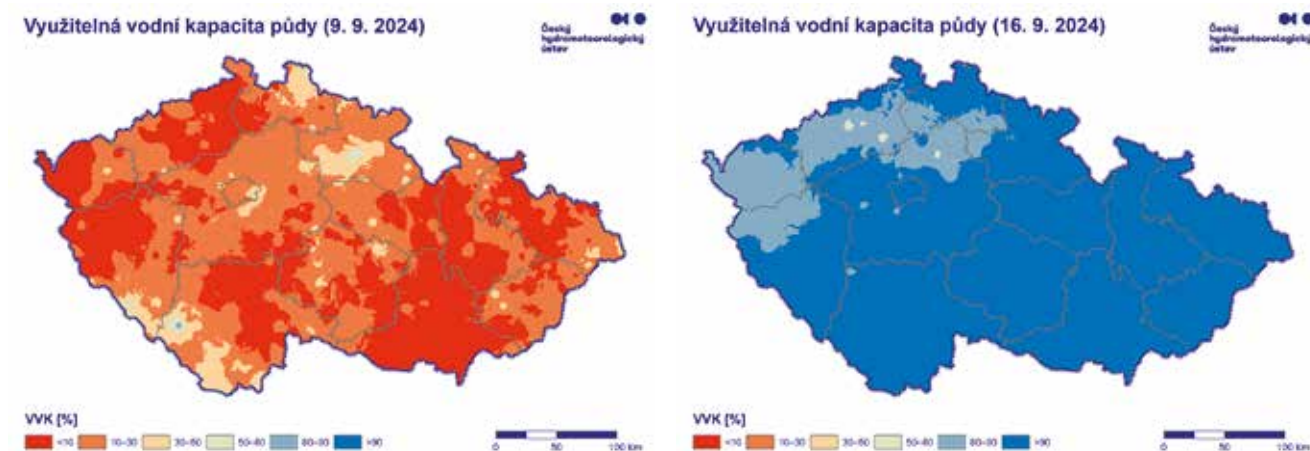
Děkuji za odpovědi (18. 11. 2024),

Petra Kulhanová

VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PODMÍNEK PŘED A PO POVODNI V ZÁŘÍ 2024

Lenka Hájková, Vojtěch Vlach, Adéla Musilová, Martin Možný

V září 2024 zasáhly významnou část České republiky extrémní srážky, které způsobily rozsáhlou povodeň. K nejhůře postiženým oblastem patřily Moravskoslezský a Olomoucký kraj. Článek přináší shrnutí vývoje meteorologické situace před, během a bezprostředně po povodni.

Obr. 1: Bilance vody v půdě vyjádřená v procentech využitelné vodní kapacity půdy ke dni 9. 9. 2024.

Obr. 3: Bilance vody v půdě vyjádřená v procentech využitelné vodní kapacity půdy ke dni 16. 9. 2024.

METEOROLOGICKÉ PODMÍNKY PŘEDCHÁZející POVODNÍM

Na začátku září (do 8. 9. 2024) byly teploty vzduchu na území Česka výrazně nadnormální, průměrné denní teploty vzduchu se pohybovaly více než 5 °C nad normálem. Denní maxima teploty vzduchu často překračovala 30 °C, tedy hranici tzv. tropických dnů. Ty se vyskytly celkem na 194 meteorologických stanicích a místy byla naměřena maximální teplota vzduchu i přes 35 °C (stanice Doksany 35,4 °C, 1. 9. 2024). Srážky se vyskytovaly spíše sporadicky a velmi lokálně, celkové úhrny za období 1.–8. 9. pouze místy přesahovaly 10 mm (1 mm srážek odpovídá 1 l vody spadlé na plochu 1 m²). V období před nástupem povodní panovalo na našem území sucho, bilance vody v půdě byla 9. 9. 2024 na části území do-

konce menší než 10% využitelné vodní kapacity (obr. 1). (Pozn.: Bilanci vláh v půdě vyjadřujeme v % využitelné vodní kapacity [VVK]. Jedná se o vyjádření množství vody vztahované k maximálnímu množství, které je schopna daná půda pojmout. O půdním suchu mluvíme, když vláhová bilance klesne pod 30% VVK, zatímco nadměrné zamokření půdy nastává při hodnotách nad 80% VVK.)

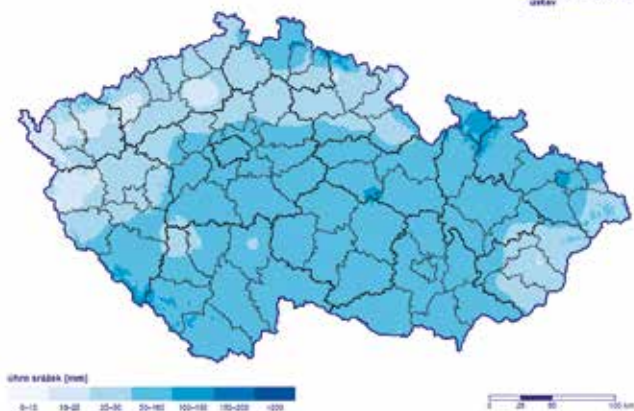
METEOROLOGICKÉ PODMÍNKY V DOBĚ POVODNÍ

Přechod zvlhčené studené fronty, která od západu postupovala přes naše území 9. září 2024, ukončil příliv teplého vzduchu. V období od 10. do 16. 9. došlo k výraznému ochlazení, průměrné denní teploty

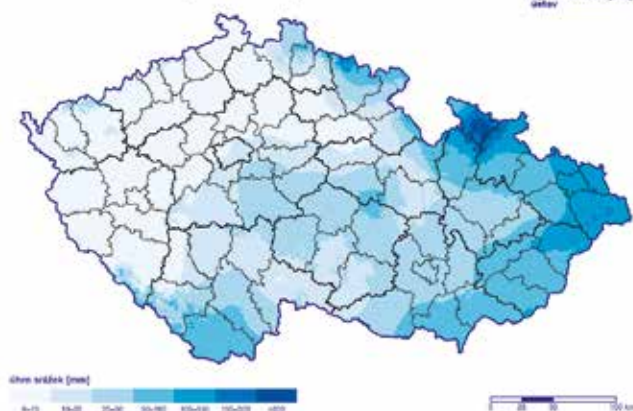
vzduchu klesly o více než 5 °C pod hodnotu normálu, a to zejména ve dnech 12. a 13. září. V těchto dnech také zasáhly naše území extrémní srážky vlivem tlakové níže Boris, které vyvolaly ničivé záplavy, zejména v Moravskoslezském a Olomouckém kraji. Největší množství srážek spadlo ve dnech 13.–14. 9. 2024. Denní úhrny srážek (obr. 2) byly v uvedených dnech na mnoha místech vyšší než 100 mm (např. v okresech Jeseník, Opava, Bruntál, Karviná, Ostrava-město a další), místy i přes 200 mm. Na stanici Loučná nad Desnou-Švýčárna v Jeseníkách (1 306 m n. m.) byl 14. září 2024 naměřen denní úhrn srážek 385,6 mm – jedná se o nový nejvyšší naměřený denní úhrn srážek na našem území. Překonan byl dosavadní rekord 345,1 mm z 29. července 1897, který byl naměřen na stanici Bedřichov-Nová Louka v Jizerských horách (780 m n. m.).

Denní úhrn srážek (13. 9. 2024)

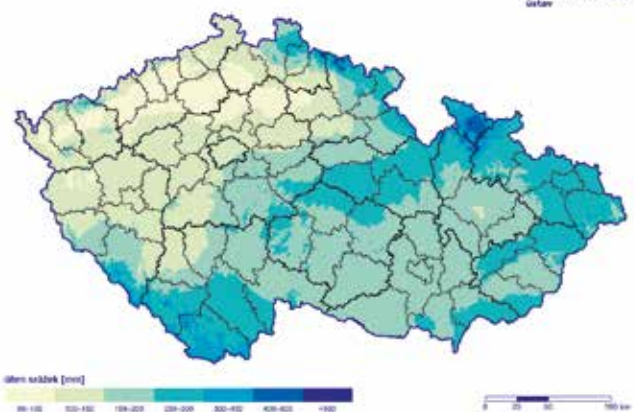

Denní úhrn srážek (14. 9. 2024)

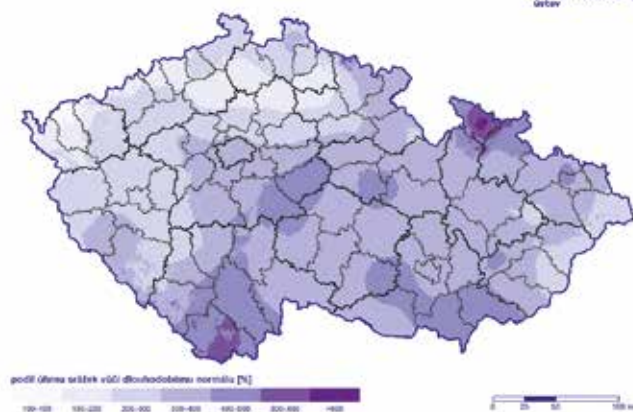

Obr. 2: Denní úhrny srážek 13. 9. (vlevo) a 14. 9. 2024 (vpravo).

Měsíční úhrn srážek (září 2024)

Procento měsíčního úhrnu vůči normálu (září 2024)

Obr. 4: Celkový měsíční úhrn srážek v září 2024.

Obr. 5: Procentuální vyjádření úhrnu srážek v září 2024 vůči dlouhodobému průměru.

METEOROLOGICKÉ PODMÍNKY PO POVODNI

Po 16. září následovalo oteplení s průměrnou denní teplotou vzduchu mírně nad hodnotou normálu, nicméně koncem měsíce došlo k dalšímu ochlazení pod hodnoty dlouhodobého normálu. Těsně po povodni (16. 9. 2024) byla bilance vody v půdě téměř na celém území republiky větší než 90 % VVK (obr. 3).

Na většině našeho území s výjimkou severozápadní části Čech došlo k doplnění celého půdního profilu až do hloubky 1 m. Průběh povodně pomohlo zmírnit relativně příznivé časové rozložení srážek do více dní, ale zejména nenasyčený půdní profil, který na mnoha místech výrazně pomohl vsakování vody do půdy. Orná půda v nižších polohách dokázala zadržet až 220 mm srážek, na horách s mělkým profilem půdy šlo o cca 70 mm, což do jisté míry

pomohlo místy zmírnit průběh a dopady této povodně. Další srážky po povodňové situaci dorazily do Česka až zhruba po deseti dnech. Srážkové úhrny byly zaznamenány ve dnech 24. až 27. září a na většině stanic se pohybovaly v rozmezí 4 až 6 mm.

Celkový zářijový úhrn srážek byl velmi nadnormální, žádná srážkoměrná stanice ČHMÚ nezaznamenala úhrn menší než 50 mm. Na mnoha místech překonaly zářijové srážky 200 mm, v nejvyšších polohách místy i 400 či 500 mm (obr. 4).

Při procentuálním vyjádření je jasné zřetelné, že na celém území spadlo výrazně více srážek, než je pro tento měsíc obvyklé (obr. 5). Extremitu dokazuje fakt, že na většině našeho území spadlo více než 300 % obvyklého úhrnu, místy ve středních polohách (Vysočina), ale i v nížinách (jižní Morava) i přes 400 % obvyklého zářijového množství srážek. V nejvíce postižených Jeseníkách přesáhl

podíl zářijových srážek místy i šestinásobek obvyklého množství.

ZÁVĚREM

Záplavy v září roku 2024 patří mezi nejzávažnější povodně v novodobé historii Česka. Dopady této ničivé vody byly alespoň částečně zmírněny díky nenasyčenému půdnímu profilu v důsledku předchozí epizody sucha, která půdě umožnila část extrémních srážek zadržet.

Autoři:

doc. Dr. Ing. Martin Možný
RNDr. Adéla Musilová, Ph.D.

RNDr. Vojtěch Vlach

Ing. Lenka Hájková, Ph.D.

Český hydrometeorologický ústav, oddělení
biometeorologických aplikací

E-mail: lenka.hajkova@chmi.cz

Založený agrolesnický systém dle podmínek dotačního titulu MZe – Michovky, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví (VÚKOZ).

AGROLESNICTVÍ S PODPOROU STÁTU: ŠANCE PRO KRAJINU?

Agrolesnictví, které propojuje zemědělskou produkci s pěstováním stromů, se díky svým přínosům pro půdu, biodiverzitu i klima stává alternativou hospodaření v krajině. Ministerstvo zemědělství (MZe) začalo vloni tento inovativní přístup podporovat dotačním programem. Ing. Mgr. Lenky Svobodové z odboru environmentálních podpor rozvoje venkova MZe jsme se zeptali na podrobnosti tohoto programu, zájem o něj i na to, kdo jsou žadatelé o podporu.

■ **Dotační program Agrolesnictví zaměřený na podporu agrolesnických systémů funguje více než rok. Jaký zájem o něj byl doposud?**

Pro toto programové období Společné zemědělské politiky (SZP), tj. 2023–2027, bylo plánováno založení 900 ha agrolesnických systémů. V roce 2023 byly agrolesnické systémy založeny na 610 ha. Žádost o poskytnutí dotace na založení agrolesnického systému podalo celkem 87 zemědělců. Rozložení agrolesnických výsadeb je patrné z příložené mapy. Karlovarský kraj je jediným krajem, kde nebyl založen žádný agrolesnický systém. V letošním roce bylo k 15. květnu podáno 211 ohlášení zájmu o poskytnutí dotace na opatření agrolesnictví na výměru 3 029 ha. Zájemci o agrolesnictví v ohlášení uvádějí nejvyšší výměru, na které plánují (uvažují) agrolesnické systémy vysadit. Kolik hektarů těchto výsadeb bude skutečně realizováno, bude zřejmé po termínu podání žádosti o dotaci na založení agrolesnického systému, která se podává pro

vedení výsadby do 30. listopadu (resp. 2. prosince).

■ **Pokud se podíváme blíže na profil žadatelů, jaký obrázek dostaneme?**

Nejčetnější skupinou byli žadatelé, kteří zakládali agrolesnické systémy na výměře do 10 ha, přičemž nejvíce jich bylo ve skupině do 2 ha. Do jisté míry je to ovlivněno i tím, že žadatelé v loňském roce založili agrolesnický systém na menší výměře, aby opatření „vyzkoušeli“, a v letošním roce plánují pokračovat na dalších dílech půdního bloku. Jednalo se o rodinné farmy i větší společnosti. Asi třetina podaných ohlášení zájmu o poskytnutí dotace na opatření agrolesnictví v letošním roce je od žadatelů, kteří založili některý z agrolesnických systémů v loňském roce.

■ **Dotace se poskytuje na silvoorební a silvopastevní systémy. Jaký je poměr žádostí u těchto dvou typů?**

Z celkem založených 610 ha agrolesnických systémů převažují silvopastevní sys-

témy, které byly založeny na 420 ha. Zbývajících 190 ha jsou silvoorební systémy vysazené na orné půdě. Nelze přesně vyjádřit poměr žádostí, protože žádost o poskytnutí dotace na založení agrolesnického systému podalo celkem 87 žadatelů a řada z nich podávala žádost na více dílů půdních bloků s různým druhem zemědělské kultury.

■ **Platba je vyplácena jak na založení systému (4 353 EUR/ha), tak na následnou péči po dobu pěti let (754 EUR/ha/rok). Neobáváte se, že po skončení opatření bude docházet k opuštění tohoto systému?**

Na založení agrolesnických systémů bylo zatím vyplaceno více než 53 mil. Kč. Rádi bychom agrolesnictví podpořili i v dalším programovém období SZP. Vzhledem k tomu, že dřeviny v agrolesnických systémech mohou plnit ekosystémové funkce spíše ve střednědobém časovém horizontu a ekonomické benefity, např. z produkce dříví, přinášejí dokonce až za několik desítek let, nedávalo by smysl přestat pe-

čovat o stromy, které se ujal a které budou na konci tohoto programového období cca 7–10leté. Řada zájemců o tento způsob hospodaření má již předchozí zkušenost se zakládáním agrolesnických systémů (založili agrolesnický systém i bez dotační podpory) a v agrolesnictví budou pokračovat. Stejně jako mnoho dalších zájemců o toto opatření, kteří své agrolesnické výsadby pečlivě naplánovali, aby stromy pomohly zabránit větrné či vodní erozi nebo pomohly zadržet vodu.

■ **Celkově musí být pro získání dotace vysázeno více než 50 % dřevin lesních druhů (tzn. max. 49 % všech vysazených dřevin může být ovocných). Z jakého důvodu bylo přistoupeno k této podmínce?**

Agrolesnictví je zcela novým opatřením a zároveň jediným, kde je možné kombinovat pěstování lesních a ovocných dřevin. Výsadba lesních druhů je podporována v rámci opatření zalesňování zemědělských půd. Zalesněná zemědělská půda se po výsadbě dřevin stává pozemkem k plnění funkcí lesa. Při pěstování ovocných dřevin v určité hustotě zase může být naplněna definice zemědělské kultury sad.

V agrolesnictví však po výsadbě dřevin ke změně kultury nedochází. Pokud jsou pěstovány pouze lesní druhy dřevin, popř. jsou doplněny ovocnými dřevinami, jde stále o ornou půdu nebo trvalý travní porost.

■ **Jaké druhy dřevin se z vašich zkušeností využívají u těchto systémů nejčastěji?**

Z lesních dřevin bylo žadateli pro výsadbu vybráno 32 druhů, přičemž mezi nejčastěji vysazované patřily třešň ptačí, lípa malolistá (srdčitá), habr obecný, javor klen a dub letní. Třešň ptačí byla vybírána i jako ovocná dřevina. Nejčastěji použitým ovocným druhem byla jablň domácí, slivoň švestka a hrušeň obecná. Zájem byl také o ořešák královský.

■ **V seznamu dřevin zařazených do tohoto opatření jsou i druhy nepůvodní, například jasan zimnár či nepůvodní druhy topolů. Jak seznam vznikl a podle čeho byly dřeviny vybírány?**

Opatření agrolesnictví bylo připravováno od roku 2019 na jednáních pracovní skupiny, jejímiž členy byli kromě zástupců dotčených odborů MZe a Ministerstva životního prostředí také zástupci České zemědělské univerzity, Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, Státního zemědělského a intervenčního fondu, zástupci nevládních organizací, zejména pak Českého spolku pro agrolesnictví či Asociace soukromého zemědělství. Konzultace probíhaly i se zástupci Sdružení lesních školkařů, Ovocnářské unie ČR, Mendelovy univerzity v Brně a dalšími odbornými poradci. Seznam dřevin byl finalizován odborníky Ministerstva životního prostředí a výzkumných institucí v srpnu 2020. Některé z nepůvodních druhů byly vybrány jako součást adaptace na změnu klimatu. V seznamu se proto objevují teplomilné druhy, které mohou odolávat vyšším teplotám i většímu suchu (např. i jižní duby).

■ **Dotaci v rámci opatření agrolesnictví nelze poskytnout na výsadbu výmladkových plantáží rychle rostoucích dřevin. Z jakého důvodu byl tento tradiční způsob z opatření vyloučen?**

Plantáže rychle rostoucích dřevin (dále RRD) s přesně stanovenými podmínkami a obmýtím jsou podporovány v rámci přímých plateb a jsou na jiném druhu zemědělské kultury, než jsou zakládány agrolesnické systémy. Agrolesnictví je novým opatřením, a proto byly na začátku pro podporu vybrány dva typy agrolesnických systémů: silvoorebné (tzv. „alley cropping“), kdy jsou pěstovány zemědělské plodiny mezi pásy s dřevinami, a silvopastevní systémy, kde je kombinováno pěstování dřevin formou roztroušené výsadby s pastvou hospodářských zvířat.

■ **Součástí žádosti musí být v některých případech vydané souhlasné stanovisko orgánu ochrany přírody. Znamenali jste u žadatelů nějaké potíže s vydáním stanoviska? Pokud ano, jaké byly převažující důvody?**

V případě zakládání agrolesnického systému ve volné krajině, tedy mimo oblasti soustavy Natura 2000 nebo zvláště chráněná území, a pokud do skladby dřevin nejsou plánovány nepůvodní druhy dřevin nebo kříženci, není nutné orgán ochrany přírody kontaktovat. Povolení jsou vyžadována pro nepůvodní dřeviny nebo křížence, přičemž jde o dřeviny považované za nepůvodní pro účely nařízení vlády k opatření agrolesnictví: jírovec maďal (*Aesculus hippocastanum* L.), kaštanovník jedlý (*Castanea sativa* Mill.), líska turecká (*Corylus colurna* L.), jasan zimnár (*Fraxinus ornus* L.) a ořešák černý (*Juglans nigra* L.). Za křížence jsou považovány některé druhy geograficky nepůvodních topolů a jejich kříženci a křížence ořešáku královského a černého. Problém nebyl zaznamenán u povolení nepůvodních dřevin (resp. kříženců), ale spíše v případě plánování výsadeb agrolesnických systémů do oblastí Natura 2000, zejména evropsky významných lokalit. Řešením v těchto případech byla úprava projektu, skladby dřevin nebo doporučení výsadby na jiném dílu půdního bloku na základě konzultace s orgánem ochrany přírody.

Děkují za odpovědi (19. 11. 2024),

Petra Kulhanová

Rozložení agrolesnických výsadeb v ČR. Zdroj: MZe

AGROLESNICTVÍ MÁ OBROVSKÝ INOVAČNÍ POTENCIÁL

Rozhovor s Ing. Janem Wegerem, Ph.D.,
z Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví

Česká krajina čelí významným environmentálním problémům, jako jsou degradace a eroze půdy, vysychání či úbytek biodiverzity. Konvenční zemědělství s intenzivní produkcí, chemizací a nárůstem monokultur přispívají k destabilizaci celého systému, mluví se o nemocné krajině. Jednou z cest, jak čelit environmentálním výzvám, je větší fragmentace a zpestření krajiny. V tom může pomoci agrolesnictví, tedy pěstování dřevin na zemědělské půdě, což u nás bylo běžné ještě do začátku 20. století. Výhodou pro vlastníky půdy je variabilita agrolesnického systému. „*Agrolesnictví je neuvěřitelně flexibilní systém, který si každý může upravit dle své potřeby, preferencí a cílů. Záleží vždy na konkrétním člověku a pozemku, v tomto ohledu má obrovský inovační potenciál,*“ říká Ing. Jan Weger, Ph.D., z Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví (VÚKOZ), člen Českého spolku pro agrolesnictví.

Jan Weger před výzkumnou plochou silvoorebného agrolesnického systému v areálu Michovky.

AGROLESNICTVÍ V ČR – MOTIVACE, PŘEKÁŽKY

■ **Agrolesnictví je považováno za jednu z cest, jak v naší krajině čelit změnám klimatu. Jaký podíl krajiny by podle vás mohl fungovat pod tímto systémem?**

Z historického pohledu víme, že před zavedením intenzivní zemědělské mechanizace to bylo 5–15 % podle regionu. To bych považoval za nějakou realistickou horní hranici, které by se mohlo dosáhnout, pokud to bude pro zemědělce motivační. Zároveň víme, že jednou z velkých bariér u nás je roztržitá drážba a struktura zemědělských pozemků, které agrolesnictví jako dlouhodobějšímu systému obhospodařování půdy úplně nepřejí. Nicméně v současné době se agrolesnictví rozvíjí poměrně dynamicky a myslím, že bychom časem mohli mluvit o několika tisících, možná deseti tisících hektarech.

■ **Jaké jsou z vašeho pohledu největší překážky pro rozšíření agrolesnictví u nás?**

V první řadě je to nedostatek znalostí o tom, co to agrolesnický systém je a co může poskytnout. Na druhém místě bych dal zmiňované vlastnické vztahy, protože u nás máme velmi mnoho vlastníků, kteří nehospodaří a pronajímají svou

půdu na relativně krátkodobé pronájmy, přičemž agrolesnický systém je tady na desítky let.

■ **Jaká bývá hlavní motivace majitelů či nájemců půdy pro založení agrolesnického systému?**

Je zajímavé, že ekonomický aspekt většinou nebývá prvotní motivací. Řekl bych, že v současnosti jsou to často estetické důvody, environmentální pohled a ekozemědělský přístup. Nicméně z dlouhodobého hlediska by měla hrát roli i ekonomika.

■ **Ministerstvo zemědělství nově podporuje zakládání agrolesnických systémů a následnou péči o ně prostřednictvím dotačního titulu (Agrolesnictví). Bez tohoto titulu by nebylo možné systémy zakládat?**

Domnívám se, že pokud chceme tento systém podpořit, je v prvotní fázi rozumné nabídnout nějaký časově omezený dotační titul. V této chvíli s agrolesnickým pěstováním dřevin, ať už lesních, nebo ovocných na zemědělské půdě, nejsou mezi zemědělci zkušenosti, kontinuita byla zprůtrhána. Je důležité říci, že agrolesnické systémy jsou ekonomicky soběstačné, ale zainteresované subjekty musí změnit pohled na to, kdy z části plochy produkci získají. Zemědělci jsou zvyklí na

19letý experimentální agrolesnický systém (300 stromů/ha) založený převodem školky vzrostlých dřevin. Mimo sledování vlivu vzrostlých dřevin na zemědělské plodiny se zde měří řada klimatických veličin. Měření ukázala, že řidší porosty v agrolesnickém systému snižují teplotu průměrně o čtvrt až o půl stupně za rok oproti volné ploše, v největších extrémech zde naměřili výzkumníci rozdíl oproti volné ploše deset stupňů.

konvenční hospodaření s jednoletým ekonomickým cyklem, ale my tu mluvíme spíše o generačních pohledech, o 20–30, či dokonce 50 letech.

■ Obecně jací vlastníci mohou z těchto systémů nejvíce profitovat?

Určitě by se jednalo o vlastníky, kteří jsou ohroženi erozí, suchem. Významnou skupinou jsou ekologičtí zemědělci, kteří chtějí diverzifikovat svou produkci. Především ale z těchto systémů bude profitovat naše krajina, celá společnost, protože je to jednoznačně přínos pro diverzitu a zdraví krajiny jako takové. Jedná se o přechodový ekosystém, poskytující vhodné prostředí jak pro organismy adaptované na velkoplošné zemědělské hospodaření, tak přírodnější druhy. Umožňuje významné posílení migračních koridorů. Samozřejmě v tomto ohledu by zásadním způsobem pomohlo, kdyby se agrolesnické systémy uplatnily na rozsáhlých zemědělských pozemcích jako jedna z forem diverzifikace a fragmentace těchto pozemků.

VÝZKUM AGROLESNICKÝCH SYSTÉMŮ

■ V areálu Michovky testujete silvoorebné agrolesnické systémy. Na co je váš výzkum zaměřen?

Jakožto výzkumný ústav zřizovaný Ministerstvem životního prostředí se zaměřujeme na přínosy agrolesnických systémů pro krajinu, biodiverzitu, chlazení krajiny, sekvestraci uhlíku. Snažíme se ale sledovat i produkční část a ekonomiku těchto systémů, abychom zájemcům uměli odpovědět i na tyto aspekty. V neposlední řadě sledujeme i případná rizika, protože v rámci seznamu povolených dřevin pro tyto systémy, vydaném Ministerstvem zemědělství, je i sedm nepůvodních dřevin, u kterých na zkusných plochách sledujeme a hodnotíme rizika jejich invazního chování. Jedná se například o jírovec maďal, kaštanovník jedlý, jasan horský, ořešák černý nebo nepůvodní druhy topolů a jejich křížence.

■ Můžete ve stručnosti shrnout hlavní dosavadní poznatky vašeho výzkumu?

Jedna z hlavních predikcí v České republice pro dopady klimatické změny je rozdílná distribuce srážek. To znamená dlouhá suchá období a následně přívalové srážky. Ověřili jsme, že tyto systémy mohou sehrát významnou roli jako opatření proti erozi, kdy prokazatelně zabraňují splachu úrodné půdy tím, že v příkmenném pásmu zlepšují vsakování vody do půdy, a zároveň fungují jako bariéra, o kterou se erodovaná půda zastaví a může být poté opět zorána na plochu pole. Další jejich přínos je v ochlazování krajiny.

■ Můžete definovat hlavní podmínky pro správné založení a funkčnost agrolesnického systému? Kde se na základě vašich zkušeností dělají největší chyby?

Jako u každého zakládání dřevin je v první řadě potřeba si ujasnit, co člověk očekává. Zda chce produkovat palivové dřevo, kulatinu, ovocný sortiment nebo chce zabránit erozi. Ideální je poradit se s odborníky a podle toho si vybrat dřeviny a design systému. V tomto ohledu vidím potenciál uplatnění absolventů oborů, jako je dendrologie, lesnictví, ovocnářství a arboristika.

Velký důraz bych kladl na nákup kvalitní sadby, to znamená od certifikovaných a zkušených domácích školkařů. Dřeviny je potřeba sadit do hluboké jamky obohacené o humus a chránit je proti okusu. Následná péče bude pak odviset od specifických podmínek, nicméně v obecné rovině by se dřevina neměla okamžikem výsadby opustit. Je potřeba se o ni nejméně rok starat, tedy například zajistit závlahu dle průběhu počasí (alespoň dvakrát ročně).

SROVNÁNÍ SE ZAHRANIČÍM

■ Pokud se podíváme na situaci s agrolesnickými systémy v Evropě, jak na tom v porovnání jsme?

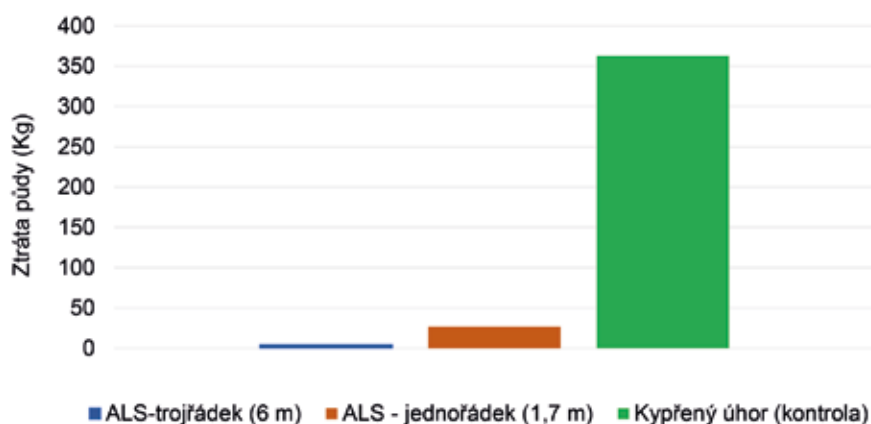
Je zajímavé, že Česká republika nastupuje do toho vlaku agrolesnictví relativně

V rámci zvýšeného zájmu o agrovoltaiiku se v Michovkách testuje umístění fotovoltaických panelů v příkmenném pásmu dřevin. Osvědčily se bifaciální (oboustranné) panely. Energie se využívá pro provoz výzkumné stanice a pro vysoušení energetické štěpky.

Přelivový experiment se simulací rýhové eroze (10 m³/16 min), vlevo zadržování proudu nad jednořádkovým agrolesnickým systémem, vpravo kontrolní experiment – kypřený úhor, výsev pšenice). VÚMOP, VÚKOZ, 2023-2024.

Výsledky ztráty půdy z přelivového experimentu se simulací rýhové eroze

Video ze silvoorebného agrolesnického systému Michovky najdete na Silvarium.TV.

pozdě. Dynamika, která se u nás v zájmu o systém vyvinula, je ovšem taková, že i kolegové z jiných zemí, jako je Francie nebo Belgie, kde mají delší zkušenost s vlastnictvím, říkají, že v tento okamžik se u nás díky dotačnímu titulu dějí zajímavé a inspirativní věci. Kolegové z Rakouska dokonce uvedli, že se k nám jezdí v současnosti inspirovat. V roce 2023 bylo založeno 651 ha agrolesnických systémů z 900 ha plánovaných na celé programové období SZP 2023–2027. Na orné půdě (silvoorebné systémy, kultura R, G) bylo založeno 163 + 45 ha a na trvalých travních porostech (silvopastevní, kultura T) 420 ha. To je poměr podobný jako v EU – silvopastevní systémy jsou z mnoha důvodů preferovány – ne-

vadí velké mechanizaci, probíhá zde extenzivnější hospodaření, je umožněno více schémat výsadby. Celkově bylo vysazeno 64 518 kusů dřevin – 7 031 ovocných a 57 487 lesních.

METODIKA PRO ZÁJEMCE O AGROLESNICTVÍ

■ **Jak jste zmínil, zkušenosti s těmito systémy mezi současnými zemědělci ale zatím nejsou příliš velké. Existuje nějaká metodika, která by pomohla zájemcům v tom, jaké dřeviny zvolit a jakým způsobem je sázet?**

Existují dvě metodiky z roku 2000 a 2002 zaměřené na pěstební informace

a na přínosy pro krajinné funkce, které jsou volně ke stažení na stránkách Českého spolku pro agrolesnictví, příp. VÚKOZ Průhonice. V současnosti běží v rámci tohoto spolku vzdělávací program po středních školách. Přípravuje se také online nástroj, který bude na stránkách spolku k dispozici předpokládáme v příštím roce a pomocí kterého zájemce po zadání parametrů pozemků získá doporučení na výběr dřevin. Spolek také poskytuje poradenství, kdy lze pomoci zájemcům se založením systému, s projektem apod.

*Děkuji za rozhovor (5. 11. 2024),
Petra Kulhanová
Foto: redakce*

VÝBĚRNÉ LESY A DRUHOTNÉ SMRČINY – KOČEVJE

Jan Kozel

Kdo chce porozumět evropským lesům, přírodě, historii a vlivu člověka na ně, měl by se vypravit do Kočevje. V rámci studijní cesty v srpnu 2024 sem proto vyrazili také členové a příznivci Pro Silva Bohemica (viz také článek v LP 11/2024). Kočevje je slovinská přírodní oblast s vysokou lesnatostí a vysokou koncentrací lesů s přírodě blízkou druhovou skladbou. Současně tady některá místa osídlili, ovlivnili a po několika generacích zase opustili němečtí kolonisté. Dnes má zdejší krajina nízkou hustotu zalidnění, bukové a jedlobukové lesy, na některých místech uměle obnovené smrkové monokultury, několik pralesů, vlky, rysy a mnoho medvědů. Polyfunkční a přírodě blízké lesní hospodaření tady stojí na produkčním základu, vychází ze zkušeností a pozorování vývoje pralesů, respektu k přírodě a ekonomickým hodnotám.

ROZPAD UMĚLÝCH SMRČIN

Kočevje je charakteristické vápencovým podloží a s tím spojenými krasovými fenomény. Živinně bohaté, propustné půdy a členitý terén s mnoha závrtvy a balvany ztěžují lesnické hospodaření. Osídlení této bohatě lesnaté oblasti má podobnou historii jako česká pohoří. Kvůli své odlehlosti, těžké dostupnosti a drsným klimatickým podmínkám ji kolonizovali Němci. Ti vybudovali vesnice a okolní lesy přeměnili na

pole, pastviny a louky. V průběhu 19. století začali Kočevje opouštět a za druhé světové války region téměř osířel. Rozlehlá území tak zůstala bez zemědělské činnosti a nastoupila buď druhotná sukcese, nebo umělá obnova smrkem. Výsledkem jsou stovky hektarů smrkových monokultur na stanovištích jedlových či dubových bučin. V současné době místní vlastníci lesů a lesníci čelí rozpadu sekundárních smrčiny, který je způsobený obecně známou nestabilitou a nízkou trvalostí a vyrovnaností produkce

těchto kultur v kombinaci s projevy klimatické změny.

OBNOVA PO KALAMITÁCH – LESNÍ SPRÁVA PUGLET

Od roku 2014, kdy velkou část slovinských smrčiny narušily sněhové polomy, se zdejší 70–100leté porosty rozpadají střídavě kůrovcem a větrem. Situaci na Lesní správě Puglet v revíru Polom přiblížil přímo v lese vedoucí LS Miran Škulj. Lesní správa hospodáří na 14 tis. ha lesů, z toho 1 000 ha jsou druhotné smrčiny a 800 ha z nich se v posledních deseti letech rozpadlo. Rychlost rozpadu nutila lesníky uvažovat o tom, jak místa po nahodilých těžbách obnovit. Obnova vytěžených lesů není ve Slovinsku zákonem uložena. Při obnově tedy zvažovali především ekonomickou a ekologickou podstatu lesního majetku. Vzhledem k tomu, že přirozená obnova lesa se dostavuje a ta umělá má výrazné nevýhody, rozhodli se 25 % rozpadlých porostů obnovit uměle (cca 200 ha) a 75 % (okolo 600 ha) ponechat obnově spontánní. Sázely se především třešně, kleny a duby. Smrk se vysazoval jako přípravná a krycí dřevina pro dub. Pouze 15 ha umělé obnovy oplotili, a to oplotenkami o maximální velikosti do 1 ha. Stavba, kontrola a údržba plotů je totiž příliš drahá, komplikovaná a oplotenky větší než 1 ha není možné udržet funkční.

Lesy v Kočevje rostou na vápencovém podloží, které předurčuje členitý terén s mnoha balvany (LS Rog).

Přirozená obnova s převahou listnatých dřevin na místech vytěžených porostů, kde druhotné smrčiny narušil vítr a kůrovec (LS Puglet).

Ve výběrném lese se diskutovalo o druhové skladbě, těžbě, dynamice obnovy, klimatické změně a budoucnosti buku (LS Rog).

Silná líska a potíže se sázením

Dominující přirozená obnova přináší své výsledky. Bujná vegetace bohatých půd zaručuje vysokou úživnost pro zvěř a listnáče dobře odrůstají. Je však nezbytné zasahovat do spontánního vývoje tlumením konkurenčně velmi zdatné lísky, která brání v růstu cílovým dřevinám. Hlavním opatřením v obnovujících se porostech je tedy výřez lísky, který se usku-tečňuje 2x ve stadiu prořezávek. Umělá obnova je kromě ekonomických nevýhod velmi omezena působením klimatické změny. Krátké trvání a nízká výška sněho-vé pokrývky, brzké tání sněhu a velmi teplá a suchá jara výrazně omezují dobu, kdy je možné sadební materiál úspěšně sázet. V úvahu přichází obvykle jen podzimní ob-dobí. Snížila se také úspěšnost umělé ob-novy, když z klimatických příčin přežívá přes veškerou snahu jen 50–70 % jedinců.

Přirozená obnova a trpělivost

Strategií obnovy rozpadajících se smrko-vých porostů je upřednostnit přirozenou obnovu a cílenými zásahy v nárostech a mla-zinách upravovat druhovou skladbu – v niž-ších polohách ve prospěch dubu, buku a ve vyšších polohách jedle. To jde ruku v ruce s diferenciací porostní struktury a zvyšováním mechanické i ekologické sta-bility lesa. Diskutovalo se o finanční nároč-nosti a personálním zajištění prací spojených s výřezem lísky. Místní zkušenosti jsou tako-vé, že pokud se nechá volný průchod sekun-dární sukcesí, kde dominuje líska, dokáží se s ní prosadit javor, lípa a habr. Sukcesní dře-viny však nedovolí odrůstat buku, který se po opakovaném výřezu lísky naopak dosta-vuje. Působením klimatické změny zbyla z dospělých druhotných smrkových porostů během jedné dekády jen torza a mladší po-

rosty, které se postupně také rozpadají. Místní je nedomycují ani se nepokouší o re-konstrukci, potřebují však mnoho trpěli-vosti, neboť zbytky smrčiny se kontinuálně rozpadají. Jejich zbytky jsou však důležité pro udržení alespoň částečného zápoje a jeho příznivého vlivu na mikroklima i ná-slednou generaci lesa.

VÝBĚRNÉ LESY – LESNÍ SPRÁVA ROG

Na Lesní správě Rog jsme navštívili bu-kojedlové výběrné lesy stejnojmenného revíru. Revírník Bojan Knavs, spravující 1 200 ha převážně státního lesa rozčleně-ného do 119 oddělení, představil pěstební techniku založenou na jednotlivém výbě-ru. Optimální hektarová zásoba buko-jedlového výběrného lesa je na zdejším vápencovém podloží při nadmořské výš-ce 600–1 099 m a průměrném srážkovém úhrnu 1 500–1 700 mm ve výši 415 m³ a běžný periodický roční přírůstek dosahuje 10 m³ na hektar. Představované oddělení o rozloze 30 ha mělo hektarovou zásobu 480 m³. V druhové skladbě dominovala jedle (49 %) a buk (43 %), které doplňovaly smrk a javor klen (po 4 %). Doba návratu výběrné těžby je 10 let, tj. těžba úmyslná probíhá zpravidla jednou za dobu platnos-ti lesního hospodářského plánu (LHP).

Inventarizace a těžba

Plán uvádí orientační hodnotu předpo-kládané těžby, která vychází z provozních zkušeností a dat statistické inventarizace lesa. Ta je podkladem pro zpracování LHP a kontrolu stavu lesa a jeho správy. Před zásahem se zvažují všechny dostup-né údaje týkající se příslušného oddělení včetně orientační hodnoty desetileté těžby,

kteřá v tomto případě, při platnosti LHP do roku 2027, byla 2 500 m³. V probíhají-cím decenniu se doposud vytěžilo 400 m³ nahodilé hmoty a v loňském roce se úmysl-ně jednotlivým výběrem odebralo 1 600 m³. Asi 500 m³, které zůstávají do orientační hodnoty těžby z LHP, tvoří rezervu do konce roku 2027.

Optimální zásoba a strukturalizace

Hektarová zásoba oddělení (480 m³) převyšovala optimální hodnotu (415 m³), proto bylo cílem zásahu její snížení a strukturalizace porostu. Kvůli dosažení optimální struktury a zásoby výběrného lesa se při plánování zásahu oddělení člení na menší segmenty, u kterých se posuzuje mj. struktura, druhová skladba a dynami-ka obnovy. Podle toho se volí intenzita zásahu a kritéria výběru. V některém seg-mentu je např. zásah intenzivnější kvůli chybějící obnově nebo vyšší zásobě, jinde je potřeba diferencovat strukturu a podpo-řit kvalitní jedince nebo naopak uskutečnit zdravotní výběr. Některé části oddělení mohou po posouzení lesníkem zůstat i bez těžby, která se odsouvá na pozdější dobu. Ve zdejších výběrných lesích se obvykle odebrá jedním zásahem 10–12 % zásoby. Bylo tomu tak i v případě výběrné těžby v tomto oddělení (50 m³ na ha).

VYZNAČOVÁNÍ A OCHRANA PŮDY

Velký důraz se klade na ochranu lesní půdy. Pro hospodaření v krasové oblasti tak, aby byla zajištěna trvalá produkční schopnost půdy, je nezbytné zachování tr-valého krytu půdy stromovými vrstva-mi a minimální eroze. Součástí ochrany půdy je nasazení vhodné těžební metody

Důkazem nedávné dominance jedle v Kočevje je přítomnost mnoha mohutných jedlí („Královna Rogu“).

Klimatická změna se v pralesích odráží také při rozkladu dřeva, které tlí rychleji (prales Rajhenavski Rog).

a technologie. Sortimentní metoda je samozřejmostí a technika se volí s respektem ke stanovišti i porostu. Pokud není vhodné použít např. harvestor, je jeho nasazení vyloučeno. Stromy určené k těžbě vyznačuje ve státním lese lesník (revírník), v soukromém lese rovněž, ale za přítomnosti vlastníka. Stromy označí (vč. paty kmene) cejchem a změří výčetní tloušťku. Zjištěné hodnoty jsou podkladem pro písemné povolení těžby (nestátní les) a zadání pro státní či nestátní dodavatele prací (podle kapacitních možností dodavatelů a dohody s vlastníkem). Revírník ročně vyznačuje a připravuje k těžbě okolo 15 000 m³.

BUDOUCNOST BUKU A JEDLE

Diskutovalo se o druhové skladbě, dynamice obnovy a klimatické změně. Vysoké zastoupení jedle v dospělých porostech se s obtížemi daří promítnout do obnovy. Je to především kvůli vlivu zvěře, který je i při trvalé přítomnosti vlků a rysa v Kočevje větší, než by bylo vhodné. Buk odrůstá dobře, jedle lokálně s obtížemi. Lovci mají obvykle jiné představy o intenzitě lovu, než jedle potřebuje. Tématem byla také budoucnost buku, který je hlavní dřevinou celého Slovinska. Místní lesníci věří, že zdejší buky jsou původní a představují kvalitní genofond, což by spolu s přirozenou obnovou mělo znamenat vysokou pravděpodobnost adaptace na změny podnebí.

POZOROVAT, UVAŽOVAT, TĚŽIT

Pěstební péče je výhradně záležitostí těžby. Plánování, vyznačování, těžba samotná jsou pro kvalifikované lesníky nej-

důležitějšími součástmi práce. Sledování stavu lesa, porovnávání s daty, zpětná vazba v podobě změny lesního prostředí a přemýšlení lesníků o růstových reakcích včetně rozborů chyb jsou pro trvalost lesa, zvyšování odbornosti lesníků a efektivní, přírodě blízké lesnictví stěžejní. Cílová tloušťka zde není stanovena. Limitem však jsou obytné možnosti a poptávka po určitých sortimentech. Prodej dříví tlustšího než 60 cm je obtížný. Pro zvyšování druhové rozmanitosti se ponechává malá část dřeva k zetlení (cca 3% zásoby). Pokud jde o habitatové nebo biotopové stromy, na dožití se tady ponechávají jedinci tlustší než 115 cm.

INSPIRACE PRALESEM

V oblasti Kočevje je největší koncentrace pralesovitých porostů ve Slovinsku. Jejich ochrana spočívá ve vyloučení malého počtu plošně omezených částí lesa z hospodaření a vymezení jejich ochranného pásma. Příkladem je nejznámější slovinský prales Rajhenavský Rog, který zaujímá rozlohu pouhých 51 ha. Tady se již na počátku hospodářského využívání lesů v Kočevje rozhodlo o nezasahování a sledování jejich samovolného vývoje za účelem napodobování přírody a zvyšování účinnosti lesního hospodaření. Strídání vývojových stadií a fází a regulace světelného požitku inspirovaná pralesy se staly základem pro zdejší výběrné hospodaření. Místní vlastníci i lesníci totiž brzy pochopili, že pasečné způsoby nejsou pro krásou oblasti vhodné, a začali využívat výběrné principy. Zásoba pralesa se výrazně nemění, ale mění se rozložení zásoby v tloušťkových třídách, množství

tlejšího dřeva a také zastoupení dřevin. Do nedávna převládala jedle, ale nyní se více prosazuje buk. Zatím není jisté, co je příčinou kolísání. Může to být změna klimatu, vliv zvěře nebo kombinace jiných příčin.

KRÁLOVNA ROGU, JELENI A TLENÍ

Důkazem nedávné dominance jedle je přítomnost mnoha mohutných jedlí nejen v samotném pralesu, ale i v okolních hospodářských lesích. Největší je „Královna Rogu“, více než 51 metrů vysoká, 160 cm tlustá a přes 500 let stará vitální jedle s objemem okolo 40 m³, rostoucí spolu se svými nástupkyněmi nedaleko pralesa. Oteplování v Kočevje změnilo např. sezónní chování spárkaté zvěře. Krátké, teplé zimy a málo sněhu umožňují kopytníkům setrvávat téměř celou zimu ve vyšších polohách, kde dříve být nemohli. Proto se zimní škody zvěří projevují v polohách nad 700 m n. m., kde v minulosti byly naopak nejmenší. To pravděpodobně omezuje i konkurenční schopnosti jedle v těchto lokalitách. Klimatická změna se v pralesích odráží také v rychlosti rozkladu dřeva. To nyní tlí rychleji, neboť je teplo a aktivita rozkladačů se zvyšuje. Současně se výrazně omezila sezónní inhibice rozkladných procesů kvůli nedostatku sněhu.

Autor:

Ing. Jan Kozel, Ph.D.

Odbor péče o lesní ekosystémy,

Správa NP Šumava

E-mail: kozelj@npsumava.cz

DŘEVORUBECKÝ SPORT V ROCE 2024

Po veleúspěšném roce 2023, kdy česká reprezentace ve složení Jiří Anděl, Martin Pňáček, Jaroslav Štelc, Jan Anděl a Zuzana Zajícová přivezla z mistrovství světa v estonském Tartu tři individuální medaile z disciplín, dvě šestá místa z celkových pořadí profesionálů i juniorů a světový rekord ve výměně řetězu, čekala sportovní dřevorubce další sezóna, která měla být opět zakončena mistrovstvím světa, a to kousek za našimi hranicemi, ve Vídni.

ZÁVODY V ČESKU A NA SLOVENSKU

Úvodním závodem sezóny byl Chodský pohár, pořádaný netradičně již v dubnu oproti obvyklému září. Formu zde potvrdili reprezentanti, vítěz Martin Pňáček, stříbrný Jiří Anděl a bronzový Petr Kodad.

Druhá polovina května patřila již tradičně Blanickému poháru pořádanému pod záštitou firmy Husqvarna Česko. V silné konkurenci 30 závodníků ze tří zemí (Česko, Slovensko a Maďarsko) se o první tři místa podělili opět reprezentanti – zlato získal Jindřich Fazekaš, stříbro Jan Anděl a bronz Martin Pňáček. Za organizaci patří velký dík Patriku Truhlářovi, firmě Husqvarna Česko a členům Husqvarna Teamu.

První červnový víkend jsme se po dlouhých osmi letech mohli zúčastnit i závodu na Slovensku. O znovuoobnovení tradice se postarali Marek Lubas a Matúš Sitárik, kteří uspořádali výborně obsazený závod Rabčanský dřevorubač – 30 účastníků ze tří zemí (Slovensko, Polsko, Česko). Čeští závodníci se k hostitelské zemi nezachovali úplně přívětivě, jelikož odvezli všechny medaile v kategorii Profesionál (1. Jiří Anděl, 2. Petr Kodad, 3. Martin Pňáček) a zlato v kategorii Junior (Jan Anděl). Jan Anděl, byť ještě junior, se zároveň stal absolutním vítězem s nejvyšším součtem bodů z pěti disciplín. Věříme, že nás i přesto kamarádi ze Slovenska příští rok opět pozvou.

O tradičním červnovém mistrovství České republiky pořádaném státním podnikem Vojenské lesy a statky ČR jsme již psali v červnové Lesnické práci. Pro připomenutí – mistrem České republiky pro rok 2024 se premiérově stal reprezentant, člen Czech Sports Loggers a Husqvarna Teamu Petr Kodad. V kategorii juniorů (U24) zvítězil Karel Krátký z Husqvarna Teamu a kategorii začátečnicků ovládl Jan Forman. Mistrovství České republiky se bude v roce 2025 konat tradičně na Skelné Huti ve dnech 20.–21. června.

Posledním tuzemským testem před zářijovým mistrovstvím světa byl Lesonický dřevorubec v režii Jiřího a Jana Andělových, jejich rodiny a přátel z obce Lesonice. Připravili výborně obsazený závod (23 soutěžících z Česka, Slovenska, Polska a Maďarska). Zvítězil Jindřich Fazekaš před Dávidem Gáborem (Maďarsko) a Petrem Kodadem.

MISTROVSTVÍ SVĚTA

V konkurenci 120 sportovních dřevorubců z 21 zemí bojovali 20.–22. září 2024 na Dunajském ostrově ve Vídni o cenné kovy z mistrovství světa i čeští reprezentanti Jindřich Fazekaš, Petr Kodad, Martin Pňáček, Jan Anděl a Zuzana Zajícová. Junior Jan Anděl získal pro Českou republiku individuální medaili v celkovém pořadí po 28 letech, když obsadil bronzovou příčku. K celkovému bronzu získal navíc

ještě stříbro z kácení a bronz z výměny řetězu a přesného řezu.

Do nového roku 2025 vstoupí čeští dřevorubci s cílem připravit se na další mistrovství světa, které bude pořádat v březnu 2026 Slovensko. Čekají nás tři kvalifikační závody, které určí konečné složení reprezentace – Blanický pohár, Mistrovství ČR – Pohár VLS a Lesonický dřevorubec.

Za průběh sezóny patří poděkování všem organizátorům, rozhodčím, závodníkům a partnerům. Věříme, že s většinou z nich se v nadcházejícím roce opět shledáme.

Pavel Česka

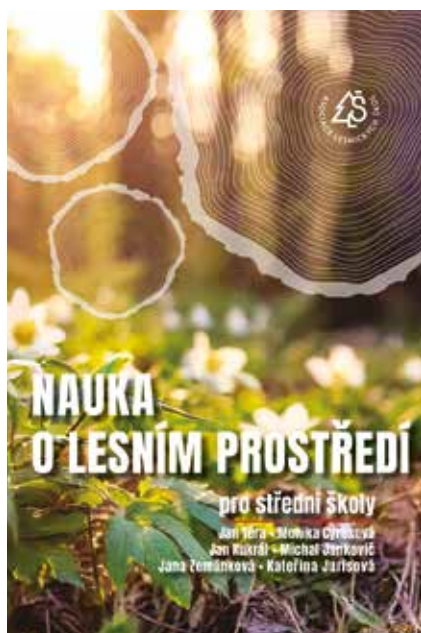
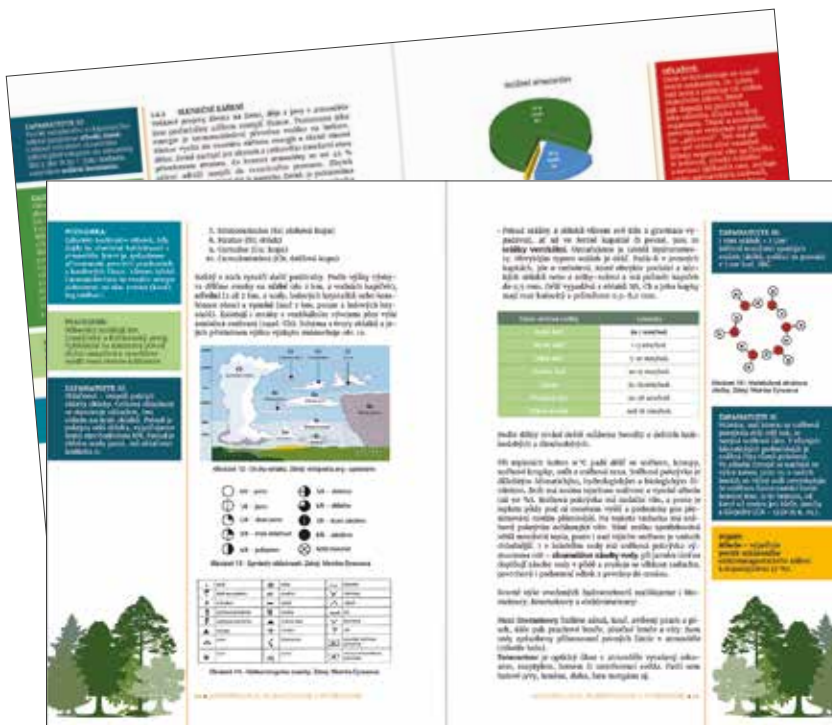
Poděkování partnerům
Za trvalou podporu trénování a soutěžení děkuje česká reprezentace a Spolek sportovních dřevorubců Čech a Moravy – Czech Sports Loggers svým partnerům, státním podnikům Vojenské lesy a statky České republiky a Lesy České republiky. Děkujeme i Střední škole hospodářská a lesnická Frýdlant za možnost tréninků v areálu v Hejnicích.

NAUKA O LESNÍM PROSTŘEDÍ

NOVÁ UČEBNICE PRO LESNICKÉ ŠKOLY – DALŠÍ KROK K MODERNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ

Lesnické školy v České republice rozšiřují svou výukovou základnu o další odborný titul: „Nauka o lesním prostředí“. Tato učebnice je součástí edice zaměřené na lesnické odborné vzdělávání, vzniklé ze spolupráce napříč lesnickými školami v České republice.

JAKÝ JE OBSAH NOVÉ KNIHY

Kniha, kterou zpracoval Jan Těra a jeho tým, přibližuje studentům lesní ekosystémy, jejich dynamiku a vliv lidských aktivit na lesní porosty. Díky spolupráci s nakladatelstvím Lesnická práce a finanční podpoře podniku Lesy České republiky, bylo možné vydat publikaci, která se stává základním výukovým zdrojem a nabízí kvalitní informace pro odborné předměty.

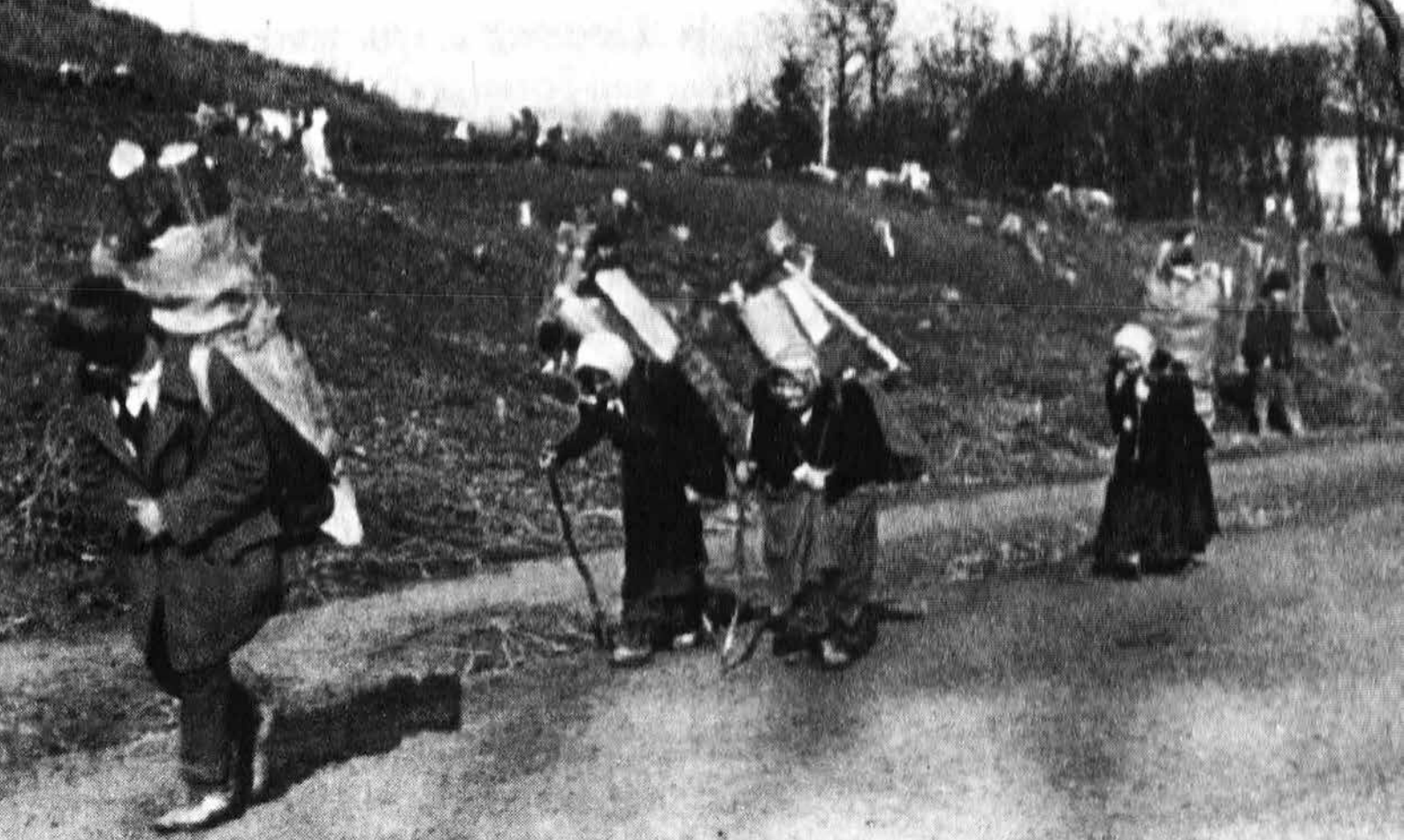
Jednotná struktura a obsah odpovídají aktuálním potřebám studentů i pedagogů, čímž zajišťují, že absolventi lesnických škol budou lépe připraveni na práci s různými aspekty lesního prostředí. Kniha je již druhou publikací z řady připravovaných titulů, které dále rozšíří dostupné učební materiály pro lesnické obory a posílí jednotný vzdělávací rámec napříč školami.

CÍLEM JE ZKVALITNĚNÍ VZDĚLÁVÁNÍ MLADÝCH LESNÍKŮ

Tento projekt je klíčovým krokem směrem ke zkvalitnění vzdělávání mladých lesníků a k jejich lepší orientaci v environmentálních otázkách, což má dlouhodobě pozitivní dopad na udržitelné lesní hospodaření.

Vydání této učebnice představuje významnou událost nejen pro odborníky v lesnictví, ale i pro všechny, kdo mají blízko k ochraně přírody a péči o naše lesy. Nový titul pomůže šířit poznání o tom, jak zdravé lesní ekosystémy podporují harmonii mezi přírodou a člověkem, a je inspirací k tomu, abychom zachovali bohatství našich lesů pro budoucí generace.

Veronika Chrobáková

Dobová fotografie výpravy venkovského obyvatelstva za dřívím vystihuje tíživou ekonomickou a sociální situaci po první světové válce. Zdroj: Klimek, A.: Říjen 1918. Vznik Československa. I. vyd. Praha, Litomyšl: Paseka, 1998. ISBN: 80-7185-175-2.

LESNÍ SOUČÁST POZEMKOVÉ REFORMY A PRÁVNÍ INSTITUT NUCENÉ SPRÁVY

Martin Cempírek, Michal Hrib

Národní shromáždění Československé republiky rozhodlo v roce 1919 o vydání zákona č. 215/1919 Sb., o zabrání velkého majetku pozemkového, který realizoval provedení pozemkové reformy. Podle zákona se zabíral pozemkový majetek o výměře nad 150 ha zemědělského charakteru nebo nad 250 ha veškeré půdy.

Za účelem realizace pozemkové reformy byl dne 11. června 1919 zřízen Pozemkový úřad. Zákonodárce tak od sebe úmyslně oddělil rozdělení moci výkonné, reprezentované Pozemkovým úřadem, a moci soudní, jejíž poslání spočívalo v přezkumu správních rozhodnutí Pozemkového úřadu (PÚ). Tím tak bylo dosaženo nezávislosti rozhodování nad zabraným majetkem v rámci pozemkové reformy. Pozemkový úřad měl za úkol spravovat majetek nabytý do státního vlastnictví v rámci pozemkové reformy. Dozor nad PÚ vykonával správní výbor a vláda.

Rozdělení zabraného majetku bylo řešeno přídělovým zákonem ze dne 30. ledna 1920. V roce 1920 byl přijat rovněž náhradový zákon. Nejintenzivněji probíhala pozemková reforma v první polovině 20. let. Rozloha zabrané půdy byla celkem 4 021 617 ha a jednalo se tak o jednu z nejrozsáhlejších pozemkových reforem ve střední Evropě.

ZÁMĚR POZEMKOVÉ REFORMY

Záměr rozdělení lesních majetků uvádí tehdejší prezident PÚ Jan Voženílek, podle nějž měla být zabraná lesní půda ponechána především ve vlastnictví státu. „Zejména lesní půda má být podržena ve vlastnictví státu (ministerstva zemědělství, železnic, národní obrany, veřejných prací, školství, aj.). Těžiště spočívá v zestátnovací akci lesní, kde správa přechází na generální ředitelství státních lesů a statků při Ministerstvu zemědělství.“

Dále byl dán zájem státu na tom, aby byly lesní pozemky přidělovány zejména obcím a veřejným subjektům. „Lesní půda (§ 10 přidělovacího zákona), která nesnese rozdělení v drobné části, má být zachována ve větších celcích, a proto nemají být přidělovány jednotlivcům, leč obcím a jiným veřejným svazům.“

Provedení lesní reformy v rámci pozemkové reformy iniciovala Československá akademie zemědělská. Kromě pozemkové lesní reformy měla zahrnovat i nové způsoby lesního hospodaření s důrazem na obnovu a pěstění lesa. Lesní pozemková reforma probíhala ve složitých ekonomických, sociálních a přírodních podmínkách. Lesy byly postiženy zvýšenou těžbou ve válečné době či poválečnými těžbami prováděnými z obav před pozemkovou reformou. Pozitívé podmínky pro provádění lesní pozemkové reformy shrnuje statistik Jan Auerhan:

„Z důvodu katastrofy mniškové dle dat zjištěných Státním úřadem statistickým bylo nutno v letech 1918 až 1925 vykáceti 14.181.925 m³ dřeva. Vedle katastrofy mniškové, jež poškodila hlavně lesy v Čechách, působila však k nadvýrobě dřeva v letech 1922 až 1925 řada jiných příčin. Byly to např. příspěvky fondu pro opatření strojených hnojiv a mimořádné lesní těžby z ušetřených rezerv k tomuto účelu, dále mimořádné těžby za účelem zaplacení z dávky majetku a daní, často za několik let dodatečně navedenou předepsaných, a konečně povolení mimořádné těžby, aby byla zlepšena zaměstnanost dělnictva a pil. Na Slovensku a Podkarpatské Rusi způsobil nedostatek pastvin značné odlesnění lesních ploch. Také zde působily v neposlední řadě mimořádné těžby prováděné tajně bez povolení z obav před pozemkovou reformou. Je neštěstí našich lesů, že v letech 1920 až 1925 tolik mocných podnětů se shluklo, jichž výslednicí byly veliké mimořádné těžby a v důsledku jich i veliký mimořádný vývoz.“

Pro lesní pozemkovou reformu byly vytyčeny následující předpoklady a postupy. Význam lesní pozemkové reformy shrnul lesník a pedagog Jan Frič, podle něj se měla zaměřit na:

- péči o les, tj. lesní stanoviště,
- hospodářskou produkci dřevní hmoty,
- zachování kontinuálnosti produkce dřevní hmoty.

Dle Friče měla být lesní pozemková reforma „spontánním vyjádřením potřeby státu jako takového, vyplývá z dosavadních vlastnických poměrů neudržitelných při trvalé formaci demokratické republiky, jest výronem potřeby zabezpečiti národní lesní bohatství, jest širokou potřebou trvalé státotvornosti a její vznik a provádění jest důsledkem, nikoliv příčinou. Ona jest podkladem nového uspořádání držby pozemkové na rozloze 1/3 území celého státu, uspořádání v zájmu budoucích pokolení, které má míti svobodné občany, a nikoliv jen nájemce a sluhy občanství. Lesní objekty nezávisí ve své produktivnosti na majiteli, nýbrž na hospodáři.“

ÚLOHA POZEMKOVÉHO ÚŘADU V PRŮBĚHU POZEMKOVÉ REFORMY A PRÁVNÍ INSTITUT NUCENÉ SPRÁVY

Realizace pozemkové reformy v Československé republice byla svěřena do působnosti nově zřízeného Pozemkového úřadu (PÚ). Rozhodnutí PÚ podléhala přezkumu Nejvyššího správního soudu, v jehož kompetenci bylo oprávnění rušit správní rozhodnutí vydané PÚ.

Předstupněm záboru lesních pozemků byla tzv. „vnucená správa“ (dále jen podle současné terminologie „nucená správa“), kdy do vlastnických práv majitele lesního hospodářství vstupoval stát, který prostřednictvím dosazených nucených správců vedl lesní hospodářství s cílem dosáhnout maximální ekonomické výtežnosti, hospodárnosti, případně je připravit pro zábor.

Institut nucené správy byl zaveden po dobu mimořádných poválečných poměrů podle nařízení vlády Československé republiky ze dne 18. června 1919, č. 341, na podporu a znovuzřízení hospodářského života, aby se zamezilo dalším ekonomickým škodám a bylo zabezpečeno plynulé zásobování obyvatelstva potravinami.

Podle tohoto nařízení se mělo na hospodářských statcích a lesním majetku, na

POZEMKOVÝ ÚŘAD (PÚ)

Instituce zřízená k provádění pozemkové reformy na základě zákona č. 330/1919 Sb., o pozemkovém úřadě, ze dne 11. června 1919. Od roku 1920 již byl úřad uváděn s označením „Státní pozemkový úřad (SPÚ)“, aby bylo jasně deklarováno, že se nejedná o soukromou organizaci.

V čele úřadu stál člen agrární strany JUDr. Karel Viškovský (1868–1932), jenž ve funkci působil od června 1919 až do roku 1926, kdy byl prezidentem jmenován další agrárník Dr. Ing. Jan Voženílek (1888–1953). Státní pozemkový úřad fungoval až do roku 1935, kdy byl začleněn do Ministerstva zemědělství.

Pro pravomoci PÚ byl důležitý § 11 zákona č. 215/1919 Sb. obsahující výjimku ze zákona, kterou mohl úřad vlastníkovu půdy udělit. Tato výjimka spočívala v tom, že za jistých okolností lze původnímu majiteli ponechat až 500 ha půdy. Muselo se však jednat o potřebnou půdu. Podle § 20 přidělovacího zákona mohl PÚ propustit ze záboru až neomezenou výměru půdy, pokud se jednalo o historické památky a přírodní celky. Tyto rozsáhlé pravomoci dávaly PÚ faktickou velmi rozsáhlou rozhodovací moc, protože v zákoně nebyly stanoveny přesné podmínky pro udělování těchto výjimek a o jejich udělení rozhodoval přímo PÚ.

kterém se prokazatelně z jakýchkoliv důvodů nehospodaří řádně, nebo je-li dána důvodná obava, že se na těchto statcích nebude řádně hospodařit, docílit lepších hospodářských výsledků zavedením nucené správy, a tímto způsobem zabezpečit řádné hospodaření. Hlavním kritériem pro uskutečnění záboru lesních hospodářství byl zanedbaný stav lesního hospodářství nebo porušování zákazu masivního vývozu dřeva do jiných států.

Rozhodnutí ohledně záboru pozemků náležela do kompetence PÚ. Nicméně tato rozhodnutí byla přezkoumatelná ve správním soudnictví. Pokud bylo rozhodnuto o tom, že konkrétní pozemky budou zabrány nebo nad nimi bude vyhlášen úřední dohled (případně zavedena nucená správa), měl jejich majitel možnost obrátit se na soud, který rozhodl o tom, zda dohled státu nad lesním hospodářstvím nebo případně zavedení nucené správy byly souladné se zákonem.

Samotný zábor pozemků byl interpretován Nejvyšším správním soudem Československé republiky.

„Záborem nemovitostí nenastalo ještě ani jejich vyvlastnění, ani jejich konfiskace. Záborem nebyl majitel naprosto vyloučen ze všeho vlivu a vší dispozice s pozemky

zabranými. Zábor sám jest jen provisorním přípravným opatřením učiněným ze strany státu k tomu cíli, aby zamýšlená reforma pozemková nebyla ohrožena nebo znemožněna libovolnými a svémocnými právními akty vlastníků dosavadních. Proto byly statky zabrané podrobeny jakési kuratele státu, jenž má udíleti ke každé právní dispozici s nimi své svolení. Udělení tohoto svolení není však aktem pouhé libovůle. Jest výkonem úřední moci, jenž pohybovatí se může toliko v mezích daných účelem zákona, který, jak již vyloženo, soukromé vlastnictví jen potud omezuje, pokud toho jest potřeba k provedení zamýšlené reformy pozemkové...“

Lesní hospodářství nacházející se po skončení války ve špatném stavu, u kterých se předpokládalo, že budou státem zabrány v rámci pozemkové reformy, byla podrobena, na základě rozhodnutí PÚ, tzv. nucené správě. Jednalo se o vedení lesního hospodářství správcem dosazeným státem, který vykonával správu nad lesním hospodářstvím. Mezi jeho oprávnění náleželo nakládání s majetkem, provádění těžeb a následné finanční vypořádání za těžbu (po odečtení nutných výdajů) s majitelem lesního hospodářství. Důvody zavedení nucené správy byly různé, od obav spočívajících v tom, že majitel nakládá s lesem v rozporu s právními předpisy, přes

nedovolený vývoz dřevní hmoty do zahraničí až po nedostatek lesního personálu na konkrétním majetku.

PŘEZKUMNÁ ČINNOST NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO SOUDU

V době realizace pozemkové reformy přezkoumával Nejvyšší správní soud důvodnost zavedení nucené správy. Bylo povinností soudu vypořádat se při přezkumu správního rozhodnutí s důvodnou obavou, zda lesům hrozí poškození v důsledku nezákonných těžeb nebo liknavého hospodaření. Nejvyšší správní soud musel poměřovat zájem státu na zachování lesů a fungujícího lesního hospodářství na straně jedné a zájem na ochraně vlastnického práva majitele lesního hospodářství na straně druhé, což bylo omezeno zavedením nucené správy.

Danou dobu ilustruje např. soudní případ z roku 1920. V předmětné věci se majitel rozsáhlých lesních pozemků pan Rudolf Czernin-Morzin domáhal zrušení rozhodnutí PÚ, kterým byla zavedena nucená správa na jeho majetek. Tato správa spočívala v dohledu státu nad lesním hospodářstvím a v zákazu vývozu dřevní hmoty do zahraničí. Jednalo se o lesní majetky na panstvích Vrchlábí-Maršov,

přičemž zavedení nucené správy mělo bránit vývozu dřevní hmoty do Polska. Za účelem dohledu nad lesním hospodářstvím byli ustanoveni nucení správci, kteří také dohlíželi na vnitřní obchod se dřevem na území státu.

Nucená správa byla zavedena z důvodu, že lesní hospodářství leželo na severních hranicích Československé republiky a panovala zde důvodná obava, že bude docházet k vývozu dřevní hmoty do zahraničí, konkrétně do Polska.

„Velkostatky leží na hranicích republiky, a poněvadž dle přípisu okresní správy politické ve Vrchlábí ze dne 16. července 1920 č. 290 není vyloučeno nebezpečí vývozu dříví za hranice, a tím podmíněného nedostatku paliva pro místní obyvatelstvo, bylo nutno pro dobu hlavní těžby, tj. do 30. června 1920, ponechati dosavadní vnucené správce na dosavadních jejich místech a po další dobu zavést aspoň občasný dozor dle zákona ze dne 12. února 1920 č. 118 Sb., jímž pověřen bude od případu k případu úředník pozemkového úřadu.“

Majitel lesního hospodářství nesouhlasící se zavedením nucené správy se proti tomuto omezení vlastnického práva bránil soudně s cílem dosáhnout zrušení rozhodnutí PÚ, kterým byla zavedena.

Nejvyšší správní soud provedl revizi skutkového stavu napadeného správního rozhodnutí, přičemž nově zkoumal skutkové okolnosti daného případu, se kterými pracoval již správní úřad. Nejvyšší správní soud uzavřel, že správní úřad nezkoumal důkladně skutkový stav. Nebylo zjištěno, že reálně došlo k neoprávněnému vývozu dřevní hmoty do zahraničí. V daném případě sice panovala důvodná obava, že obchod se dřevem by mohl směřovat do zahraničí, nicméně žádný takový vývoz dřevní hmoty nebyl dosud zjištěn.

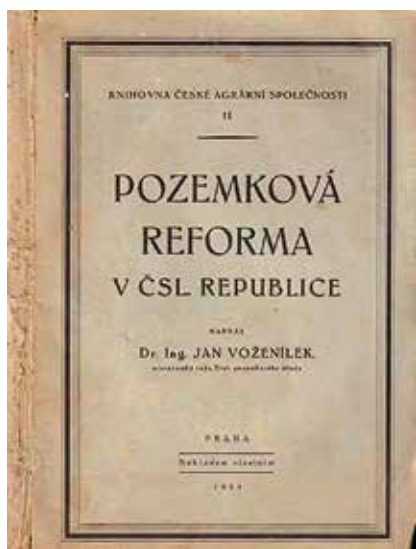
Nejvyšší správní soud v daném případě nucenou správu zrušil, a to z důvodu, že nebyl bez veškerých pochybností správním orgánem zjištěn skutkový stav. Nicméně důvodná obava ohledně vývozu dřevní hmoty do zahraničí, kvůli blízkosti lesního hospodářství na hranici republiky, přetrvávala. Vzhledem k realizované pozemkové reformě soud místo nucené správy zavedl nad lesním hospodářstvím občasný dozor.

Dalším soudním rozhodnutím, které přezkoumávalo správní rozhodnutí, jímž byla uložena nucená správa, byl nálezný Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 1920, č. 2169.

Výsledky lesní reformy do konce roku 1936 (upraveno podle Statistické ročenky, 1938)

	ČSR	Čechy	Morava a Slezsko	Slovensko	Podkarpatská Rus
Zabraná nezemědělská půda [ha]	2 738 331	1 067 228	580 132	897 442	193 529
Z toho zabraná lesní půda absolutně [ha]	2 460 498	979 411	549 507	758 549	173 031
Ze zabrané lesní půdy ubylo celkem [ha]	2 019 091	916 137	478 566	577 782	46 606
Z toho dostalo se novým nabyvatelům celkem [ha] a to:	717 985	306 155	138 082	256 110	17 638
Státu [ha]	425 005	209 225	74 321	134 252	7 207
Svazkům územní samosprávy [ha]	161 002	75 688	50 066	34 064	1 184
Lesním družstvům [ha]	27 621	2 464	3 612	21 545	-
Ostatním právníkům osobám [ha]	53 094	5 269	5 935	36 220	5 670
Fyzickým osobám [ha]	51 263	13 509	4 148	30 029	3 577
Propuštěno vlastníkům ze záboru [ha]	1 301 106	609 982	340 484	321 672	28 968
Lesní půda zbývající k dispozici koncem roku 1936 [ha]	441 407	63 274	70 941	180 767	126 425

Zdroj: Statistická ročenka republiky Československé. Vydal Státní úřad statistický. Praha 1938, strana 56 IV 36 Výsledky lesní reformy do konce r. 1936

O průběhu pozemkové reformy informovala celá řada publikací. K nejvýznamnějším patřily zprávy prezidenta Státního pozemkového úřadu Dr. Ing. Jana Voženíka.

V daném případě se jednalo o uložení nucené správy na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 2. 4. 1919, č. 6961, a to na panství v Rychmburku a na panství Litomyšl a Chotěšov se statky Přestavky a Blatnice, přičemž jako nucený správce byl ustanoven lesmistr František L.

Ze strany majitele lesního hospodářství pana Alberta Thurn-Taxise byla podána proti předmětnému správnímu rozhodnutí stížnost. Majitel panství prostřednictvím svého právního zástupce Dr. Navrátila poukázal na skutečnost, že na dané panství neměla být nucená správa vůbec nařizována, protože jí nebylo třeba. Lesní majetky jsou ze strany majitele řádně spravovány, hospodářské plochy jsou propachtovány za přiměřené pachtovné, lesy jsou spravovány racionálně lesními odborníky, přičemž nikdy nebylo ze strany správních úřadů vytýkáno nesprávné lesní hospodaření nebo zanedbání péče o les. Pokud byly za minulá období provedeny zvýšené těžby, vždy byly v souladu s lesními hospodářskými plány. Provedené lesní těžby měly také sociální aspekt, aby bylo obyvatelstvo opatřeno potřebným palivem a prováděním těžeb byla zajištěna práce pro lesní dělníky. Stěžovatel argumentoval tím, že je občanem Československé republiky a nebylo dosud rozhodnuto o zaboru majetku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal stížností napadené rozhodnutí a po prostudování správního spisu konstatoval, že nařízení nucené správy se zakládalo pouze na úsud-

ku správního orgánu, aniž by byl skutkový závěr náležitě odůvodněn. V daném případě nejde učinit důkladné právní posouzení nařízené nucené správy, protože nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav.

Dle Nejvyššího správního soudu se tedy jednalo o podstatnou vadu, kterou není možné zhojit jiným způsobem než zrušením nucené správy. Bez stanovení skutkových okolností spočívajících ve zjištění, jak je lesní hospodářství vedeno, zejména podle účetních knih a dodržování lesních hospodářských plánů, není možné zjistit skutečný skutkový stav a rozhodnout o tom, zda má být nucená správa zavedena. Správní rozhodnutí bylo tedy zrušeno s odůvodněním, že za současného stavu, z důvodu nedostatečného posouzení skutkového stavu, není možné přezkoumat napadené rozhodnutí a jedná se o podstatnou vadu individuálního správního aktu.

Při přezkoumávání správních rozhodnutí, kterými byla nařízena nucená správa, soud vždy zvažoval, jak pravděpodobná je důvodná obava, že lesní hospodářství není řádně spravováno. Vyskytly se případy, že zpočátku tyto okolnosti nastaly a opravňovaly zavedení nucené správy. Postupem času se však stav lesního hospodářství zlepšil a podmínky, pro které byla nucená správa zavedena, pominuly.

Pokud byly zpočátku dány důvody pro zavedení nucené správy a tyto odpadly, byla nucená správa zrušena od data, kdy podmínky odpadly, tj. s účinky ex nunc, nikoliv od počátku zavedení nucené správy. Soudy konstatovaly, že samotné zavedení nucené správy však bylo důvodné, ale již jí není dále třeba. Pokud však bylo zjištěno, že podmínky (důvody) pro zavedení nucené správy nebyly dány od samého počátku a rozhodnutí o zavedení nucené správy nemělo být vůbec vydáno, byla zrušena od počátku jejího zavedení, tj. s účinky ex tunc.

Z pohledu dnešní právní praxe se jedná o velmi moderní právní úvahu, kdy tehdejší soudy od sebe oddělovaly důvodné a nedůvodné zavedení nucené správy. Stejně tak i v současnosti soudy zkoumají nezákonnost rozhodnutí ve správních nebo trestních řízeních, přičemž uzavírají, že správní nebo trestní rozhodnutí nelze považovat za nezákonné, pokud nebylo rozhodnutí pro nezákonnost zrušeno. „Zrušením rozhodnutí pro nezákonnost“ se jedná o skutečnost, že správní nebo trestní

rozhodnutí nemělo být vůbec vydáno. Naopak za nezákonné rozhodnutí, které nezakládá odpovědnost státu za škodu, nelze považovat rozhodnutí, které nebylo zrušeno či změněno pro nezákonnost.

ZÁVĚR

Ze soudních rozhodnutí vyplývá, že v průběhu pozemkové reformy Nejvyšší správní soud sehrál roli nezávislého ochránce vlastnického práva majitelů lesních hospodářství. Nejvyšší správní soud často z důvodu nepřezkoumatelnosti zrušil správní rozhodnutí PÚ, kterými byla nucená správa zavedena. Svým přístupem tak bránil práva majitele, protože nucená správa byla předstupněm pro zabor pozemků a finální přechod vlastnického práva lesního majetku na stát.

Ze zkoumaných rozhodnutí nelze vysledovat, zda konkrétní lesní hospodářství bylo zabráno a přešlo v pozdější době na stát. Je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud vystupoval jako nezávislá instituce, které bránila nezákonnému zavádění nucené správy na konkrétní lesní hospodářství. Tehdejší soudní praxe nucenou správu posuzovala z pohledu zákonnosti správního rozhodnutí. Při posuzování nucené správy bylo vždy nezbytné pracovat s tzv. „důvodnou obavou“, že lesní hospodářství není řádně spravováno a je dán zájem společnosti na jeho řádné správě. Nejvyšší správní soud tak v pozemkové reformě zastával a prosazoval ústavní rámec Československé republiky, přičemž chránil práva majitelů lesních hospodářství. Nejvyšší správní soud si tak uhájil postavení nezávislé instituce, která sehrála významnou roli při prosazování pozemkové reformy.

Autoři:

JUDr. Martin Cempírek, Ph.D.

právní zástupce,

Úřad pro zastupování státu

ve věcech majetkových

odborný asistent,

LDF MENDELU v Brně

Ústav lesnické a dřevařské politiky a ekonomiky

E-mail: martin.cempirek@mendelu.cz

Mgr. Ing. Michal Hrib, Ph.D.

odborný asistent,

FLD ČZU Praha

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

E-mail: hrib@fld.czu.cz

OSOBNÍ OCHRANNÉ PRACOVNÍ PROSTŘEDKY PŘI POUŽITÍ PŘÍPRAVKŮ V LESNICTVÍ – II. ČÁST

Zdeňka Trávníčková

Současné lesní hospodářství (dále jen lesnictví) se neobejde bez používání přípravků na ochranu rostlin (dále jen přípravky). Při ošetřování pomocí přípravků je důležité myslet také na osoby, které s nimi nakládají nebo by s přípravky mohly přijít do styku. Článek se zaměřuje na osobní ochranné prostředky (OOPP) jakožto nejčastější ochranná opatření proti možným nežádoucím účinkům přípravků. První část článku v předchozím vydání byla zaměřena na úvodní informace o OOPP a možnosti ochrany těla (především oděv), pokračování přináší informace o dalších OOPP. Zároveň upozorňuje na samostatnou publikaci s detailnějšími informacemi, která je volně ke stažení prostřednictvím odkazu na konci článku.

OCHRANA RUKOU A PAŽÍ

Ochrana rukou se doporučuje u převážné většiny prací s přípravky nebo ošetřenými plodinami/povrchy. Jedná se o vhodné ochranné rukavice, pokud možno delší, které chrání i část předloktí. Je důležité upozornit, že neexistují jedny univerzální rukavice pro všechny práce.

Při výběru ochrany rukou se musí identifikovat nebezpečí a vyhodnotit riziko (tj. o jaký a jak nebezpečný přípravek se jedná, včetně jeho složení podle bezpečnostního listu), zda existuje možnost potřísnění kůže rukou, jaká je předpokládaná doba trvání dané pracovní operace apod. Následně je zapotřebí zjistit velikost rukou daných osob a až pak vybrat správný typ rukavic.

K ochraně rukou při nakládání s přípravky nebo pro následné pracovníky/pracovnice lze zvolit ochranné rukavice:

- proti chemikáliím,
- proti pesticidům,
- je vhodné, jsou-li odolné také proti mechanickým rizikům,
- proti mikroorganismům také existují, ale nejsou nezbytně nutné při nakládání s přípravky (přípravky na bázi mikro-

organismů nemohou obsahovat ty, které by byly nebezpečné pro zdraví – více viz první část článku).

Pozornost je třeba věnovat nejen samotnému výběru vhodných rukavic, ale i správnému sundávání, aby se čistou rukou nesáhlo na kontaminovaný povrch rukavice (více viz samostatná publikace).

Ochranné rukavice proti chemikáliím

Někteří dodavatelé ochranných rukavic nabízí alespoň základní tabulky s informacemi (ČSN EN ISO 374-1), které rukavice (jakého typu) jsou odolné proti určité chemické látce. Přípravek je téměř vždy složen z většího počtu látek. Z toho důvodu je někdy obtížné určit nejvhodnější typ rukavic, resp. surovinu/materiál, z nichž jsou rukavice vyrobeny. Vzhledem k velmi širokému spektru různých chemických složení přípravků je nutné vybrat takovou skupinu/skupiny, které se nejen hlavní složkou (účinnou látkou), ale i celkovým složením přípravku (viz oddíl 3 bezpečnostního listu; tj. zohlednit i další složky přípravku včetně rozpouštědel apod.) nejvíce blíží některé skupině v tabulce z tzv. seznamu zkušebních chemikálií. Doporučuje se, aby zaměstnavatel (nebo jím pověřená

osoba) při výběru pokud možno ověřil u dodavatele odolnost rukavic proti průniku látek obsažených v přípravku, resp. přípravcích, které se budou používat. Více k seznamu zkušebních chemikálií viz citovaná publikace. Písmena/kód pod piktogramem (obr. 1) určují, proti čemu byly dané rukavice testovány a jak jsou odolné.

Zároveň je při výběru důležité rozhodnout o předpokládaných lhůtách jejich výměny (platí i pro další uváděné typy OOPP). I u zdánlivě neporušených rukavic může po určité době docházet k permeaci (tj. průniku chemikálie přes materiál ochranných rukavic na molekulární úrovni). Pro delší činnosti se proto doporučuje vybírat rukavice, které mají v piktogramu typ A nebo typ B; a samozřejmě je pravidelně měnit.

Ochranné rukavice proti pesticidům

Před nedávnem vyšla v ČR norma ČSN ISO 18889 Ochranné rukavice pro pracovníky aplikující pesticidy a pro pracovníky vstupující do prostoru ošetřeného pesticidy (piktogram obr. 1). Podle této normy se rukavice proti pesticidům člení na rukavice:

- typu G2 – pro „vyšší“ chemické riziko, tj. pro nakládání s koncentrovanými

Obr. 1: Některé piktogramy pro označení ochranných rukavic. Vlevo: proti pesticidům (pro „vyšší“ riziko – G2). Uprostřed: proti chemikáliím podle ČSN EN ISO 13688 (pod piktogram se uvádí písmena určující, proti čemu byly rukavice testovány, například ABFGIJ). Vpravo: proti mechanickým rizikům (čísla pod piktogramem značí určitou odolnost, například 4 3 4 3 A).

nebo s naředěnými přípravky a současně splňující požadavek na minimální mechanickou odolnost. Jsou vhodné pro činnosti typu nakládání s přípravkem, ředění a příprava aplikační kapaliny, plnění aplikačního zařízení, ruční aplikace přípravku, nakládání se zbytky přípravku a kontaminovaným obalem nebo čištění aplikačního zařízení.

- typu G1 – pro „relativně nízké“ chemické riziko, tj. pro kontakt s naředěnými přípravky. Tyto rukavice nejsou vhodné pro práci s koncentráty a obvykle jsou jednorázové. Jsou vhodné pro činnosti typu údržba aplikačního zařízení a trysek, výměna kabinového filtru traktoru nebo krátkodobý kontakt s ošetřenými rostlinami či jejich částmi.

- typu GR – pro následné pracovníky, kteří jsou v kontaktu s uschlými zbytky

přípravků, které zůstávají na povrchu rostlin po aplikaci apod. Nelze je použít pro nakládání s koncentrovanými nebo naředěnými přípravky, protože nechrání celou ruku. Na hřbetní části je prodyšný materiál, což poskytuje určité pohodlí i pro déletrvající práci. Jsou vhodné pro činnosti typu krátká kontrola porostu po ošetření, zelené/kultivační práce v ošetřeném porostu (především ve školkách nebo plantážích vánočních stromků), nakládání s ošetřeným osivem apod.

Ochranné rukavice proti mechanickým rizikům

Určitá odolnost rukavic proti mechanickým rizikům (podle normy ČSN EN 388+A1) může být vhodná jako doplnění při manipulaci s tryskami, odstraňování

poruchy na aplikačním zařízení, práci v terénu apod. Příslušný piktogram se na rukavicích vyskytuje relativně často spolu s odolností proti chemikáliím.

Piktogram pro rukavice proti mechanickým rizikům vypadá jako piktogram kladivo (obr. 1), pod kterým jsou čtyři číslice, z nichž každá znamená odolnost proti určité vlastnosti (zleva: oděru – řezu – trhání – propíchnutí; jednotlivé číslice mohou být od 1 do 4 [proti řezu až do 5]). Čím vyšší je daná číslice, tím vyšší je odolnost proti dané vlastnosti.

Rukavice – praktické rady

V praxi pracovníci řeší, že se jim rukavice špatně sundávají nebo že sundávání zdržuje, a proto je nechtějí používat. U ochranných rukavic proti chemikáliím

Ukázky nevhodných rukavic. Vlevo: rukavice „zdánlivě“ odolné vůči chemikáliím, ve skutečnosti jen proti mechanickým rizikům. Vpravo: gumové rukavice pro použití v domácnosti, bez jakéhokoli piktogramu.

Ochranné brýle. Nahoře: těsně přiléhají k obličejí i ke skráním. Dole: větší ochranné brýle s bočními kryty (tzv. krycí brýle), lze nosit přes dioptrické brýle.

je možné vybrat typ měkký poddajný (lepší cit, ale některé se mohou hůře sundávat) nebo z typů tvrdších (pro činnosti, při kterých se nevyžaduje cit, jelikož drží tvar a lze je snadno sundat, resp. se-třepat). Pro větší pohodlí lze při výběru preferovat rukavice, které jsou vybaveny technologii pohlcování potu, tj. mají speciální úpravu vnitřní části.

Rukáv ochranných oděvů může být přetažen přes rukavici, v případě delší varianty rukavic se tyto naopak přetahují přes rukáv. Při použití výhradně pracovního oděvu se vždy okraj rukavic přetahuje přes rukáv oděvu.

Problémy v praxi jsou při výběru a používání především nevhodně zvolené rukavice; dále se jedná o použití protržených rukavic a jejich nedostatečnou výměnu nebo nesprávnou údržbu – neomytí či neочиštění po práci apod.

OCHRANA OČÍ A OBLIČEJE

Nemalá část přípravků při vystříknutí nebo jiném zanesení do očí způsobí jejich vážné podráždění nebo poškození, což při nedostatečné první pomoci může

vést až k trvanému poškození zraku. Ochrana očí je navrhována především při nakládání s koncentrátem nebo pro aplikace na vyšší plodiny/dřeviny.

Možnosti ochrany očí:

- Ochranné brýle se stranicemi, popř. uzavřené ochranné brýle – těsně přiléhají k obličejí i ke skráním, jsou tvarované do oblouku nebo s bočními kryty, mohou být doplněné také o gelové vložky/pěnový rámeček. Výhoda – snadno se po práci očistí a složí, uloží do obalu nebo kapsy.

- Ochranný štít – chrání celý obličej, pohledová plocha štítu by měla být na výšku minimálně 150 mm. Výhoda – chrání oči i celý obličej („částečně“ i dýchací cesty); snadno se očistí. Nevýhoda – zamlžování kvůli dechu a s ohledem na venkovní teplotu.

- Požadavek splňuje i obličejová maska – kryje oči, nos i ústa; je vhodná, je-li třeba současně chránit oči a dýchací cesty.

Ochranné brýle/ochranný štít musí správně sednout, aby při práci nepadaly a nebylo nutné na ně sahat (třeba potřísněnou rukavicí). Osobám, které nosí dioptrické brýle, se doporučuje použít buď ochranné brýle s tzv. bočními kryty (tzn. pracovník má nasazeny dvoje brýle na sobě), nebo ochranný štít. Běžné dioptrické brýle nelze považovat za brýle chránící proti přípravkům.

Renomované firmy dodávají na trh v ČR brýle, které jsou odolné nejen proti poškrábání či UV záření, ale mají i úpravu, která částečně chrání před orosením, resp. zamlžením (např. s označením Anti-Fog). Nicméně jednou z nejnovějších možností jsou brýle s povrchem Scotchgard, což je speciální povrchová úprava zorníků proti zamlžení zplošťující vodní kapky do tenkého průhledného vodního filmu, přes který prochází světlo.

Nedostatky v praxi jsou podcenění možnosti vystříknutí přípravku; používání jen dioptrických brýlí; používání očních čoček (při nakládání s chemikáliemi naprosto nevhodné!); neomytí či neочиštění OOPP po práci aj.

OCHRANA DÝCHACÍCH ORGÁNŮ

Ochrana dýchacích orgánů se doporučuje u relativně menšího počtu přípravků v lesnictví. Vyžaduje se především při úkonech, jako je otvírání obalů a míchá-

ní či plnění aplikačního zařízení, kdy je možná prašnost nebo podráždění dýchacích cest, dále při práci s přípravky nebezpečnými při vdechování (poznají se podle standardní věty o nebezpečnosti – H věty na etiketě), plynnými přípravky nebo přípravky s těkavou složkou, event. také při možnosti vzniku aerosolu nebo

Ochrana dýchacích orgánů. Nahoře: filtrační polomaska s vydechovacím ventilem, skládací. Uprostřed: polomaska s ventily proti plynům a částicím. Dole: polomaska s připojeným kombinovaným filtrem.

při práci v uzavřeném prostoru (ve skladu, skleníku) apod.

Ochrana se vybere podle druhu nebezpečí (prach, výpary, plyny nebo aerosol a samozřejmě typu látky/směsi v pracovním ovzduší), předpokládané koncentrace škodlivin v ovzduší a doby expozice. I když to na etiketách nemusí být uváděno, určitá ochrana je vhodná i při použití rosičů na vyšší rostliny/dřeviny.

Po výběru ochrany ve vhodné velikosti je nezbytné proškolení uživatele o jejím správném nasazování a používání. Některé příklady k provedení zkoušky těsnosti ochrany jsou uvedeny v citované publikaci (mají být i na obale OOPP).

V případě potřeby ochrany dýchacích orgánů při nakládání s přípravky v lesnictví a s tím spojenou činností se doporučuje používat především:

- filtrační polomasku proti částicím (podle ČSN EN 149+A1) – dokáže zachytit pevné a kapalné částice (tj. i některé aerosoly především bez obsahu organických rozpouštědel) i jemné částice (typu prach). Liší se třídou ochrany: FFP1 (nízká účinnost); FFP2 (dostačující při nakládání pro část přípravků); FFP3 (vysoká účinnost). Obvykle jsou jednorázové, ale existují i pro opakované použití. Jednorázové jsou levnější a není třeba se starat o jejich údržbu. Po použití se zlikvidují podle návodu k OOPP. Likvidovat by se měly minimálně na konci směny, není-li důvod je vyměnit již v jejím průběhu. K dispozici jsou filtrační polomasky s vydechovací ventilem (usnadňujícím vydechování) či bez ventilu, dále v provedení jako skládací (pro praxi pohodlnější) či pevné (mušlovitého typu).

- filtrační polomasku s ventilem (a integrovaným filtrem) proti plynům (parám) nebo plynům a částicím (podle ČSN EN 405+A1) – obvykle mají vnější vrstvu, která chrání proti částicím (tj. pevným a kapalným aerosolům) a někdy může být vyměnitelná. Kromě toho musí mít protiplynové filtry (proti plynům a parám), které tvoří neoddelitelnou část prostředku. Po vyčerpání protiplynového filtru je proto nelze dále použít. Výhodou těchto OOPP může být relativně nižší hmotnost. V návodech na použití jsou uváděny jako téměř bezúdržbové a jejich použití je snadné právě díky integrovaným filtrům. Nicméně je-li prostředek používán více než jednu směnu, měl by být na konci každé směny vyčištěn.

- polomasky, čtvrtmasky a obličejové masky (podle ČSN EN 140 nebo ČSN EN 136) s vyměnitelnými filtry (podle ČSN EN 14387) – tento typ ochrany je vhodný pro některé více nebezpečné přípravky a speciální situace. Pořizovací cena těchto OOPP může být sice vyšší než u předchozích typů polomasek, nicméně po vyčištění (popř. výměně filtrů) mohou dobře chránit a lze je používat opakovaně. Důležité je vybrat správné filtry. Pokud je při nakládání s přípravky v lesnictví požadováno použití polomasek/masek s filtry, nejčastěji se jedná o protiprašné a/nebo protiplynové filtry typu A (resp. AX, barva hnědá), výjimečně pak typu B (barva šedá, s ohledem na celé složení přípravku). Doporučit lze i kombinované filtry. Detaily o filtrech viz citovaná publikace.

Problémy v praxi: nepoužití doporučené ochrany dýchacích cest při otevírání obalů nebo aplikaci; nevhodné/nesprávné nasazení ochrany; je-li ochrana použita, neprovedení zkoušky těsnosti po jejím nasazení.

OCHRANA NOHOU

Pro aplikace v lesnictví je ochrana nohou velmi důležitá, protože velká část činností je prováděna ručně, směrem k zemi a ve venkovním terénu. Doporučuje se zejména při nakládání s koncentrovanými přípravky, dále podle způsobu aplikace (především při ruční aplikaci postřikem), při čištění zařízení po použití nebo v souvislosti s konkrétním terémem.

Ochrana nohou je třeba volit individuálně pro jednotlivé činnosti tak, aby nohy dostatečně chránila:

- před chemickým rizikem – politím ať již koncentrovaným, ale i naředěným přípravkem (význam především u přípravků senzibilizujících kůži s větou H317, dráždivých kůži s větou H315, přípravků snadno vstřebatelných kůži apod.),

- proti promočení či zašpinění,
- před mechanickým nebezpečím (pádem předmětů na nohy),
- při práci ve venkovním nerovném terénu, popř. chladu,
- a současně byla pevná a nohu při chůzi dostatečně fixovala.

Nohavice oděvu a obuv (holínky) při aplikaci a pro následné pracovníky. Nahoře: ochranný oděv přetažen přes obuv – prevence proti zatečení přípravku do obuvi. Dole: PVC návleky přetažené přes holínky (návleky – více viz první část článku v LP 11/2024).

Základem je pracovní obuv (popř. ochranná obuv s vyztuženou špičkou), která má být uzavřená, omyvatelná a dostatečně odolná proti průniku a absorpci vody.

Pracovní oděv zasunutý do holínek pro následně pracovníky.

Použit lze holínky (gumové, popř. nitrilové nebo plastové v dostatečné výšce), uzavřené polobotky nebo kotníčkovou obuv (pokud možno odolnou proti průniku a absorpci vody, např. se symbolem WRU podle normy).

OSOBNÍ OCHRANNÉ PRACOVNÍ PROSTŘEDKY PŘI POUŽITÍ PŘÍPRAVKŮ NA OCHRANU ROSTLIN: LESNICTVÍ. Z. TRÁVNÍČKOVÁ, PRAHA 2023

Publikace podrobně popisuje jednotlivé typy OOPP, rady pro jejich výběr i správné používání apod. Je doplněna řadou dalších obrázků vhodných i nevhodných OOPP i pro konkrétní situace.

Publikace je volně ke stažení po naskenování QR kódu.

Při delší práci v holínkách je vhodné použít ortopedické vložky do bot, které lépe drží nožní klenbu, a věnovat se výběru ponožek, které mají dostatečnou savost.

Při nakládání s přípravkem nebo ručním postřikem by spodní části nohavic ochranného oděvu měly být přetaženy přes obuv (tj. přes holínky) tak, aby se zabránilo případnému zatečení přípravku do obuvi. Pro následně pracovníky, kteří nenakládají přímo s přípravky a používají jen pracovní oděv (bavlněný, bavlna/polyester), je naopak vhodnější zasunutí nohavic do holínek.

Problémy v praxi činí nevhodné používání běžné sportovní obuvi; klasické kožené boty (jsou nasákové), případně pásková obuv; dále neomytí či neočištění obuvi po práci.

OCHRANA HLAVY

Požadavek na ochranu hlavy může vycházet kromě typu přípravku z výšky ošetřovaných rostlin, způsobu a místa aplikace, dále se používá ochrana proti slunci nebo chladu apod. Obvykle stačí kapuce nepromokavých ochranných oděvů, případně různé nepromokavé čepice se štítkem, které mohou být doplněny také o reflexní prvky, popř. čepice s kšilttem a plastovou vnitřní výztuhou.

Běžně používané čepice chrání obecně proti znečištění nebo zamokření (popř. slunci), ale nejsou certifikovány jako ochrana proti chemikáliím. Problémy v praxi mohou být nekompatibilita s dalšími OOPP nebo neočištění pomůcek po práci.

OCHRANA SLUCHU

Požadavek na ochranu sluchu vyplývá především z použité aplikační techniky. Doporučuje se u ručních, zádových postřikovačů/rosičů s motorem. Na rozdíl od jiných požadavků obvykle není tento typ ochrany uváděn na etiketách přípravků, neboť nelze přesně specifikovat způsob pohonu aplikačního zařízení.

Dosáhne-li úroveň denní expozice hluku (průměrná hlasitost/čas zatížení hlukem) dolní akční hodnoty expozice (tj. Lex, 8 h = 80 dB(A)), ochrana sluchu by měla být používána. Nicméně vhodné je ji používat i při nižší expozici hluku s ohledem na déletrvajícím expozice

a s přihlédnutím k tomu, že zdroj hluku je těsně u obsluhy. Pro porovnání: 80 dB dosahuje např. křik nebo rušný provoz na křižovatce.

V úvahu připadají zátkové chrániče (tj. různé malé „špunty“) vkládané do zvukovodu. Výhodou je nízká pořizovací cena. Mají-li se však používat opakovaně během dne/týdne, je třeba dbát na jejich čištění a po vyjmutí z uší je ukládat do čistého pouzdra.

Pro déletrvajícím a pravidelné aplikace pomocí motorových zařízení jsou vhodnější mušlové chrániče. Vyrábí se ve třech velikostech: malé, střední (vhodné pro většinu uživatelů) a velké. Existují i typy, které se připevňují k ochranné helmě.

V citované publikaci jsou zmíněny i další možnosti, jako jsou třeba elektronické chrániče sluchu, které umožňují bezdrátový přenos zvuku a propojení s mobilním telefonem nebo digitálním rádiem a mívají integrovaný mikrofon, apod.

ZÁVĚR

Používání OOPP je důležité, protože obsluha/pracovník tak chrání své vlastní zdraví. Pozornost je třeba věnovat nejen jejich výběru (účinnost a vhodná velikost), ale také správnému používání, udržování (skladování, čištění/praní) a bezpečné likvidaci.

Podpořeno MZ ČR - RVO (Státní zdravotní ústav - SZÚ, IČ 75010330).

Autorka:

MUDr. Zdeňka Trávníčková, CSc.

Národní referenční centrum pro průmyslové chemické látky a přípravky

Státní zdravotní ústav

E-mail: zdenka.travnickova@szu.cz

Foto: autorka

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Článek byl publikován díky podpoře České technologické platformy pro zemědělství.

HLEDÁŠ ZAJÍMAVOU PRÁCI?

PŘIDEJ SE DO TÝMU REDAKTORŮ LESNICKÉ PRÁCE A SILVARIA

VŠE POTŘEBNÉ SE
DOZVÍŠ NA:

PRACE.SILVARIUM.CZ

Markéta Medová

redaktorka Lesnické práce, Silvarium.cz, spoluautorka a realizátorka projektu Silvarium.TV, nyní na mateřské dovolené

„V Lesnické práci jsem vždy dostala výjimečný prostor pro seberealizaci a vyhovovala mi velice pestrá pracovní náplň.“

Veronika Lukášová

zástupkyně šéfredaktora, spoluautorka projektu Kůrovcové info, nyní pedagožka

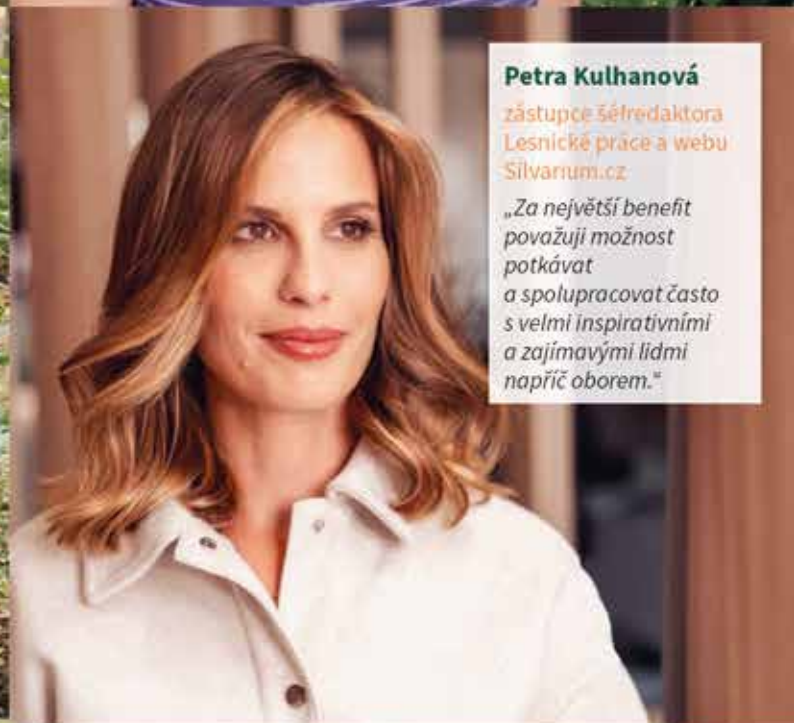
„Lesnická práce = vstřícné, pozitivní a inspirující pracovní prostředí, časová flexibilita, ale i možnost získat během krátké doby velmi dobrý přehled o lesnickém oboru.“

Jan Kozel

bývalý šéfredaktor časopisu Lesnická práce, nyní vedoucí Odboru péče o lesní ekosystémy a náměstek ředitele Správy NP Šumava

„Šíře poznatků, informací, názorů a diskuzí, se kterými jste v různých formách konfrontováni v redakci Lesnické práce a Silvaria, je nesrovnatelná s jiným prostředím a je příležitostí, jak obohatit svou osobnost.“

Petra Kulhanová

zástupce šéfredaktora Lesnické práce a webu Silvarium.cz

„Za největší benefit považuji možnost potkávat a spolupracovat často s velmi inspirativními a zajímavými lidmi napříč oborem.“

REKOGNOSKAČNÍ KŮROVCOVÉ LETY V ROCE 2024 NA SEVEROVÝCHODĚ ČESKA

Jan Lubojacký

Za účelem zjišťování aktuálního stavu kůrovců a dalších lesních škodlivých faktorů v roce 2024 zajišťovalo a koordinovalo Ministerstvo zemědělství ČR provádění tzv. rekognoskačních letů. Na koordinaci se spolupodíleli pracovníci státní správy lesů příslušných krajských úřadů. Zabezpečení letů úspěšně vysoutěžila firma ELMONTEX a.s. Letů se zpravidla účastnili zástupci státní správy lesů (MZe, KÚ, ORP a VLÚ), LOS a vlastníci lesů, resp. jejich zástupci (lesníci) a odborní lesní hospodáři, zástupci ČIŽP a zástupci AOPK, kteří povolují obranné zásahy ve zvláště chráněných územích. Účastníci mají možnost získat během krátké doby přehled o zdravotním stavu lesů v předemných oblastech, zejména o lokalizaci kůrovcového napadení.

Národní přírodní rezervace Rejvíz představuje z pohledu aktuální kůrovcové situace jedno z nejproblematičtějších území severovýchodu Česka (severní Morava – Jesenicko; říjen 2024).

Národní přírodní rezervace Rejvíz (severní Morava – Jesenicko; říjen 2024).

■ Zlínský kraj

Po polovině září byl absolvován let převážně nad územím Zlínského kraje. Kůrovcovou situaci ve smrkových porostech zde lze označit za stabilizovanou. Letošní kůrovcové napadení bylo během letu pozorováno prakticky jen bodově v nevelkém rozsahu. Nejčastěji se jednalo o jednotlivé kůrovcové stromy, případně ohniska v rozsahu jednotek až nižších desítek stromů. Ohniska o rozsahu až desítek letos napadených kůrovcových stromů byla pozorována např. mezi obcemi Rusava a Přílepy, Jasenná a Dešná, Neubuz a Trnava, Trnava a Kašava, severně od Vlčkové, severně mezi Krhovou a Zašovou nebo severozápadně od vrcholu Velkého Javorníku. Po celé trase letu byly patrné velmi četné, často dosti rozsáhlé, avšak již obnovené plochy na místech předchozích smrkových porostů vytěžených během doznívající kůrovcové kalamity (např. Hostýnsko-Vsetínská hornatina). V souvislosti se silným větrem během zářijových povodní byly lokálně zjištěny také četnější vývraty (např. severně mezi obcemi Krhová a Zašová).

■ Olomoucký kraj

V první polovině října byla možnost účastnit se letu nad částí Olomouckého kraje, který vedl od Šumperku zejména nad územím Hrubého Jeseníku. Aktuální kůrovcová situace ve smrkových porostech je zde diametrálně odlišná oproti stavu před čtyřmi až pěti

lety na vrcholu kůrovcové kalamity. Po většině trasy letu (obzvláště v polohách do cca 900 m n. m.) byly pozorovány velmi četné, avšak obvykle již obnovené kalamitní plochy po zpracování rozsáhlých kůrovcových těžeb během posledních deseti let. Nejhorší situace zde v posledních letech panuje v širším okolí Národní přírodní rezervace Rejvíz, kde bylo možné vidět jak extrémní rozsah napadení smrkových porostů kůrovcem z předchozích let, tak i napadení nové z letošního roku. Významnější napadení z roku 2024 v rozsahu i desítek smrků bylo dále pozorováno např. v lesích severně od obce Rapotín. V ostatních případech se jednalo o zjištěné napadení častěji v rozsahu jednotek smrků opět situované především v polohách do cca 900 m n. m. V blízkosti vodních toků Bělá a Branná na Jesenicku byly i z letadla patrné škody na korytech toků, komunikacích a budovách po záplavách z poloviny září letošního roku. Ze stejného období pocházely také poměrně četné se vyskytující větrné polomy.

■ Moravskoslezský kraj

V druhé polovině října byla možnost podílet se na letech nad jesenicko i beskydskou částí Moravskoslezského kraje.

Aktuální kůrovcová situace ve smrkových porostech obou částí kraje je již relativně stabilizovaná. Kůrovcové napadení z letošního roku bylo zaznamenáno jen bodově v po-

Kalamitní holiny extrémního rozsahu po zpracování nahodilých kůrovcových těžeb (Slezsko – severní Bruntálsko; říjen 2024).

Rozsáhlé odlesnění hory Ondřejník po zpracování nahodilých kůrovcových těžeb (severní Morava – Frýdecko-Místeko; září 2024).

měrně malém rozsahu v podobě jednotlivých kůrovcových stromů, případně ojedinělých ohnisek o jednotlivých stromů. Vyhledávání kůrovcového napadení však v tomto období již velmi znesnadňovaly pokročilé barevné změny asimilačního aparátu listnatých dřevin a modřínů. Lokálně byly pozorovány dosud nezpracované větrné polomy z poloviny září, případně i povodňové škody. Současně byly po celé trase letu pozorovány velmi četné, velice rozsáhlé, avšak zpravidla již obnovené plochy na místech předchozích smrkových porostů v polohách do přibližně 800–900 m n. m., které byly vytěženy v průběhu doznívající kůrovcové kalamity (zejména v širší oblasti Bruntálska, případně Frýdecko-Místeka).

■ Závěr

Severovýchod Česka představuje v současnosti oblast s nejhůřší kůrovcovou situací v zemi. I přesto je aktuální stav násobně lepší, než tomu bylo na vrcholu kalamity v letech 2018–2019. Kromě počasí a enormního úsilí lesníků stojí za ústupem kůrovcové kalamity výrazný úbytek starších smrkových porostů v polohách do přibližně 800–900 m n. m. z posledních let, které patřily mezi nejnáchylnější k napadení lýkožroutem smrkovým. Pozorovaný četný výskyt větrných polomů z poloviny září může hlavně ve smrkových porostech představovat materiál vhodný k úspěšné reprodukci lýkožroutů. Do začátku letové aktivity v roce 2025 zbývá naštěstí dostatek času porosty vyčistit a nedat kůrovcům

šanci k možné gradaci. Rekognoskační lety realizované v podzimním období, kdy již dochází k pokročilým barevným změnám na olistění dřevin, nejsou ideálně načasovány. I tak ale představují velmi užitečný nástroj umožňující v krátkém čase shlédnout rozsáhlá území a získat představu o působení mnohých škodlivých faktorů na vlastněné nebo spravované lesy.

Příspěvek vznikl za podpory Ministerstva zemědělství ČR v rámci smlouvy na zajištění Lesní ochranné služby.

Autor:

Ing. Bc. Jan Lubojacký, Ph.D.

LOS, VÚLHM, v. v. i.

E-mail: lubojacky@vulhm.cz

Foto: Jan Lubojacký

OBECNĚ

- připravuje se sumarizace výskytu škodlivých činitelů a jimi působených ztrát
- pozornost se věnuje odbornému vzdělávání (zejména získání odborné způsobilosti I. a II. stupně pro nakládání s POR)

PODKORNÍ, DŘEVOKAZNÝ A KORTIKOLNÍ HMYZ

- pokračuje se ve vyhledávání a asanaci kůrovcových stromů a stromů silně poškozených houbovými patogeny; zpracovávají se případné polomy

LISTOŽRAVÝ HMYZ

- bez aktivit

ZVĚŘ A HLODAVCI

- v souladu s platnou legislativou a plány chovu a lovu se snižují početní stavy spárkaté zvěře
- provádí se opatření za účelem omezení škod zvěří (opravy oplocenek, v případě nouze přikrmování, využívání přezimovacích obůrek, plnění plánu lovu)
- v ohrožených lokalitách se aplikují rodenticidy zašlapáváním do nor nebo aplikací do jedových staniček
- kontroluje se oplocení lesních školek k zabránění vniknutí zejména zajíců

PLEVELE A BUŘEŇ

- provádí se likvidace ostružiníku postřikem herbicidy
- pokračuje se v chemické probírce pomocí hypo-sekerky

PŘIROZENÍ NEPŘÁTELÉ

- vyvěšují a opravují se budky pro hmyzožravé ptáky a sovy
- v porostech s plánovanou zimní těžbou se vyznačuje výskyt hnízdních kup lesních mravenců

AGROP NOVA

ČESKÁ RODINNÁ FIRMA S UNIKÁTNÍ TECHNOLOGIÍ UDÁVAJÍCÍ TREND V OBLASTI DŘEVOSTAVEB

Již 13. dubna 2025 startuje světová výstava EXPO v japonské Ósace. Český pavilon nazvaný „Talent a kreativita pro život“ představí světu ohromný potenciál dřeva jako stavebního materiálu budoucnosti. Bude nejvyšší dřevěnou stavbou svého druhu v Japonsku a první, která se obejde bez jakékoli kovové konstrukce. Část dřevěných komponentů byla vyrobena společností AGROP NOVA a.s., přičemž na celou stavbu bylo využito přibližně 1 000 m³ dřeva z našich lesů. Pavilon se tak stane nejen ukázkou technické inovace a mistrovství českého dřevařského průmyslu, ale i symbolem vysoké přidané hodnoty, kterou české dřevo získává před exportem na zahraniční trhy. O korespondenční rozhovor jsem požádala Ing. Radka Oslizla, technického ředitele firmy, která je i dlouholetým držitelem certifikátu PEFC COC.

Ing. Radek Oslizlo
technický ředitel společnosti
AGROP NOVA vyrábějící systém
NOVATOP

Vystudoval střední školu stavební a následně MENDELU v Brně, obor stavby na bázi dřeva. Během studia jezdil na praxi k předním odborníkům v oboru a sbíral zkušenosti na konvenčních stavbách i stavbách ze systému NOVATOP v Německu, Švýcarsku i České republice.

Pro firmu začal pracovat na pozici projektant, příprava výrobní dokumentace. Postupně přebíral vývoj nových výrobků a technologií. Nyní pracuje na pozici technického ředitele.

■ Vaše společnost působí na trhu již 32 let. Můžete přiblížit hlavní milníky v jejím rozvoji?

Naše historie sahá do roku 1992, kdy vedle pily z 80. let minulého století vyrostl nový dřevozpracující závod. Tehdejší ředitel pan Stuchlík svou odborností a vizí přispěl k vybudování moderní továrny vybavené nadčasovými stroji. Továrna se specializovala na výrobu třívrstvých desek, které si rychle našly uplatnění zejména v alpských zemích.

Zásadní zlom v historii firmy nastal v roce 2001, kdy ji v neuspokojivé ekonomické kondici převzal můj otec. Jako strojní inženýr s hlubokým vztahem k technologiím a strojům v ní spatřil potenciál, který ho okamžitě zaujal. Areál v Ptení, vzdálený od ruchu velkoměsta a provoněný dřevem, ho okouznil svou atmosférou a možnostmi rozvoje. Další inspiraci našel ve druhém areálu v Plumlově, který je úzce spjat s bohatou historií dřevozpracujících činností. Tu zde započal již v roce 1865 rod Lichtenštejnů a právě ta dodala projektu další rozměr propojující tradici s moderními technologiemi.

Dalším klíčovým momentem byla spolupráce s Hermannem Blumerem, švýcarským odborníkem na dřevostavby. V roce 2007 společně vymysleli žebrový element pro konstrukce střech a stropů, jehož základem je právě třívrstvá deska. Tento produkt,

Výrobní areál NOVATOP v Ptení.

dobrodne považovaný za naši vlajkovou loď, uvedl na trh značku NOVATOP a položil základy komplexního stavebního systému, který dnes zahrnuje devět základních produktů.

Otec vždy volil proaktivní přístup – i v nepříznivých obdobích investoval do růstu, inovací a marketingu. Podarilo se mu firmu stabilizovat a zajistit její růst. Postupně vybuodoval respektovanou značku s pevným postavením v oboru napříč Evropou a ambicemi proniknout i na globální trh. Na této cestě však nikdy nebyl sám. Obklopi se týmem špičkových profesionálů, kteří společně přispěli k úspěchu firmy. Před pěti lety jsem se k němu přidal i já, dnes zastávám pozici technického ředitele. Letos se připojil také můj starší bratr, který převzal roli operativního ředitele. Oba jsme si už během studií prošli praktickou zkušeností na dělnických pozicích, což nám umožnilo

firmu důkladně poznat. Dnes společně hledáme nové cesty rozvoje rodinné firmy a těšíme se na budoucí výzvy.

■ Vaše panely NOVATOP jsou mezinárodně uznávanou značkou. Jaké další produkty nabízíte a kde nacházejí uplatnění?

Je to tak, značka NOVATOP se dnes řadí mezi uznávané značky na mezinárodních trzích, což je výsledkem naší dlouholeté tradice ve výrobě třívrstvých desek. Tyto desky zůstávají základním pilířem naší produkce, avšak strategie firmy se nesoustředí na navyšování objemu výroby, nýbrž na zvyšování přidané hodnoty našich produktů. Tento přístup vyžaduje intenzivní investice do modernizace výrobních procesů, implementace nových technologií a vývoj inovativních řešení. Ačkoli je tato cesta náročná na čas, usílí a finanční

prostředky, umožňuje nám trvalý růst a přinášení špičkových produktů na trh.

Výsledkem tohoto přístupu je unikátní stavební systém, který zahrnuje prvky pro horizontální i vertikální konstrukce. Klíčovou vlastností všech výrobků je prvotřídní kvalita pohledových dřevěných povrchů a precizní řemeslné zpracování, což nás odlišuje od konkurence.

Mezi naše nejvýznamnější produkty s vysokou přidanou hodnotou patří designové akustické panely ACOUSTIC, které kombinují vynikající akustické vlastnosti s estetickým designem. Tyto panely nacházejí uplatnění především ve veřejných a komerčních budovách, kde se klade důraz na funkčnost i vizuální atraktivitu.

Další významný produkt představuje speciální řada třívrstevných desek EASY BOARD s perem, drážkou a fázkou. Tyto desky nabízejí atraktivní finální povrch, inspirovaný moderním vzhledem pohledových CLT panelů, a otevírají široké možnosti pro interiérové aplikace.

Pro exteriéry nabízíme desky FACADE, které spojují špičkovou kvalitu třívrstevných desek s luxusním designem, podpořeným metalickými nátěry. Tento produkt je ideální volbou pro exteriéry moderních architektonických projektů.

Nejnovejším přírůstkem do našeho produktového portfolia jsou konstrukční nepohledové panely CLT STANDARD. Rozšířili jsme tak naši nabídku pro stavění vícepodlažních dřevostavb, kde jsou hlavní požadavky na statiku, požární odolnost a optimalizaci nákladů samotné stavby.

Inovace jdou ruku v ruce s certifikacemi a testováním. Naše dlouholeté zkušenosti a know-how nám umožňují nabízet řešení, která odpovídají nejvyšším standardům kvality a splňují i ty nejnáročnější požadavky staveb po celém světě. Věříme, že naše produkty představují budoucnost dřevostavb díky svému spojení funkčnosti, estetiky a udržitelnosti.

■ Specifikem vaší výroby je i vysoký podíl ruční práce. Daří se vám v dnešní době hledat kvalitní pracovníky a stabilizovat kvalifika-

né zaměstnance? Jaký podíl u vás tvoří zahraniční pracovníci?

Ruční práce je nedílnou součástí naší výroby a klíčovým faktorem, který zajišťuje stabilně vysokou kvalitu našich produktů. Tato kvalita nás dlouhodobě staví do pozice respektovaného partnera nejen na českém, ale i mezinárodním trhu. Každý výrobek prochází pečlivým procesem osobní výstupní kontroly, která garantuje splnění nejvyšších standardů.

Jsmo středně velká, flexibilní firma, kde nevládne korporátní tlak. Naopak, vytváříme stabilní a příjemné prostředí, což z nás činí silného regionálního zaměstnavatele. Naše odvětví navíc dynamicky roste. Po určitou dobu jsme pocítovali silnou konkurenci ze strany automobilového průmyslu, jehož útlum však vnímáme jako příležitost pro posílení našeho týmu.

Denní kontakt s kolegy je pro nás důležitý – pravidelně procházíme výrobou, což nám umožňuje rychle řešit problémy a podporovat otevřenou komunikaci. Věřím, že díky tomuto přístupu a nadprůměrné úrovni odměňování ve zpracovatelském průmyslu u nás dosahujeme velmi nízké fluktuace. Lidé na vyšších pozicích často v naší firmě vyrostli, což jim zaručuje hlubokou znalost všech procesů a souvislostí. Přibližně 10 % našeho týmu tvoří zahraniční pracovníci, kteří pokrývají neobsazené pozice ve výrobě.

Naš tým čítá zhruba 240 zaměstnanců různých profesí, kteří společně vytvářejí produkty nejvyšší kvality. Tato spolupráce a sdílené hodnoty nás dlouhodobě posouvají kupředu a umožňují nám dosahovat výjimečných výsledků v našem oboru.

■ Vaše společnost exportuje do řady zemí, v některých má i své obchodní zastoupení. Promítá se požadavek na certifikované produkty ve vašich zakázkách, resp. je pro vás certifikace PEFC obchodní výhodou?

Certifikace PEFC je pro nás naprostou nezbytností. Bez ní bychom nebyli schopni naše produkty vůbec nabídnout, natož prodat, zejména na meziná-

Montáž českého pavilonu na EXPO 2025.

rodních trzích. Čas od času se setkáváme s požadavky na certifikaci FSC. Certifikace obecně vnímáme jako standard, který zákazníci očekávají, a současně jako potvrzení kvality a odpovědnosti naší výroby, což dokládá i prestižní certifikát Natureplus.

■ Velký a oprávněný zájem nyní vzbuzuje prestižní projekt českého pavilonu s příznačným názvem „Talent a kreativita pro život“ na připravované výstavě EXPO 2025 v Ósace. Jak těžká ta cesta byla a jakou příležitostí to dle vašeho názoru přináší do dalších let?

Byla to velmi náročná cesta plná výzev pro celý tým. My jsme byli u projektu od počátku a trůfnu si říct, že jsme přípravný tým inspirovali odvážnými projekty realizovanými z CLT jinde ve světě. Na japonské půdě se nejdříve diskutovalo o řešení založeném na ocelové konstrukci doplněné japonským dřevem, což však neodpovídalo původní české vizi vítězného návrhu od týmu Apropos Architects. Klíčovou roli sehrál projekční a realizační tým, ten dokázal prosadit inovativní řešení. Bylo nutné využít

postupy pro získání stavebního povolení pro experimentální budovy, což je obdobně náročné, jako kdybyste stavěli 300 metrů vysokou věž v Tokiu. Díky odbornosti a profesionalitě týmu A2 Timber a vytrvalosti generálního komisaře Ondřeje Sošky se nakonec podařilo dosáhnout uznání evropských dat, která byla následně v Japonsku schválena.

Výsledkem je mimořádný úspěch – český pavilon na EXPO 2025 se stane nejvyšší dřevěnou stavbou svého druhu v Japonsku a zároveň první stavbou, kde dřevěná konstrukce tvoří hlavní nosný systém. Za mě i nejkрасnějši! Tato stavba však není jen technickou výzvou; je i manifestací českého dřevařského mistrovství, inovací a kreativity. Věřím, že tento prestižní projekt výrazně zviditelní český dřevařský sektor na mezinárodní scéně a posune hranice využití dřeva v moderní japonské architektuře. Zároveň jej považuji za významný krok Ministerstva zahraničních věcí, které tímto projektem otevírá nové exportní příležitosti pro celý náš obor.

*Děkuji za rozhovor,
Andrea Skřivánková
Foto: NOVATOP
(AGROP NOVA)*

VIERTE BUNDESWALDINVENTUR AUSGEWERTET – DIE WALDFLÄCHE NIMMT ZU

Stan Cejchan

Das Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft (Bonn und Berlin) veröffentlichte im Oktober 2024 Ergebnisse der Vierten Bundeswaldinventur. Es wurden rund 150 Merkmale zu verschiedenen Aspekten des Waldes berücksichtigt und in Datenbanken gebündelt. Im Vergleich zur Dritten Waldinventur sind die Daten über den Wald unter dem Strich positiv – und damit im Widerspruch zur allgemein verbreiteten Meinung.

Während die meisten deutschen Presseorgane, Online-Kanäle und Nichtregierungsorganisationen (NRO/NGO) die Bevölkerung über „**Wald in Not**“ oder „**Waldsterben 0.2**“ informieren und einen „**Waldniedergang in naher Zukunft**“ prophezeien, sieht die Wirklichkeit nun anders aus. Anhaltspunkte dafür liefern die aktuellen Ergebnisse der Vierten Bundeswaldinventur BWI⁴ für die Jahre 2012 bis 2022. Eine Reihe von entscheidenden Faktoren zeigt im Vergleich zur BWI³ (2002 – 2012) einen positiven Trend.

Vor allem ist hervorzuheben, dass die Waldfläche nicht etwa schrumpft, wie man des Öfteren liest, sondern sie hat seit 2012 um mehr als 15.000 Hektar zugenommen – auf 11,5 Millionen Hektar. Damit ist, nach wie vor, ein Drittel der Gesamtfläche Deutschlands bewaldet.

Die **Laubwaldfläche** hat um sieben Prozent zugenommen, die Fläche der **Nadelwälder** ist aufgrund des deutlichen Rückgangs der **Fichtenmonokulturen** etwas kleiner geworden. Die Flächenabnahme der Fichte, etwa 16 %, ist vor allem auf Dürre, Stürme und einen massiven **Borkenkäferbefall** in den vergangenen Jahren zurückzuführen. Die **Fichte** bleibt jedoch mit 21 % der **Holzbodenfläche** die zweithäufigste Baumart, nach der **Kiefer** mit 22 %. Es folgen die **Buche** mit 17 % und die **Eiche** mit 12 % des Holzbodens.

Die Bäume im Wald sind im Durchschnitt älter, die **Stammdurch-**

messer dicker geworden. Das Durchschnittsalter der **Waldbestände** hat sich um fünf auf 82 Jahre erhöht. Damit ist nahezu ein Drittel der Wälder älter als 100 Jahre. Daraus resultiert, dass der **Dickenzuwachs** bei den **Hauptbaumarten** zugenommen hat – und damit in vielen Fällen auch die Qualität und der Wert des Holzes.

Die **Diversität des Waldes** hat weiter zugenommen, heute wachsen auf 80 % der Fläche **Mischwälder**. Somit ist der Wald besser aufgestellt gegen ungünstige Klimaereignisse. 77 % der Wälder sind in zwei- oder mehreren Schichten aufgebaut. Die **Jungwüchse** sind zu 91 % aus überwiegend **vitaler Naturverjüngung** entstanden, ohne aufwendige **Saat- oder Pflanzmaßnahmen**. Der junge Wald ist deutlich naturnäher geworden.

Nach Angaben der BWI⁴ sind im Jahresdurchschnitt 102 Millionen m³ Holz (9,5 m³/ha) zugewachsen – aufgrund des kalamitätsbedingten Rückgangs der Fichte zwar etwas weniger als bis 2012, europaweit jedoch nach wie vor ein Spitzenplatz. Der **Gesamtholzvorrat** ist auf 3,8 Milliarden m³ (335 m³ je Hektar) gestiegen. Davon entfallen 61 % oder 2,2 Milliarden m³ auf **Nadelbaumarten**, der **Laubholzvorrat** liegt bei rund 1,5 Milliarden m³.

Mehr als die Hälfte der Holzbodenfläche wurde selektiv genutzt. Der durchschnittliche jährliche **Holzschlag** liegt seit langem bei

57 Millionen m³. Bedingt durch **Kalamitätsnutzungen** wurden 2021 bis 2023 jährlich zwischen 70 und 83 Millionen m³ Holz eingeschlagen. Die **Kahlschlagfläche** sank auf 5 %, wobei v.a. Fichtenbestände nach Käferbefall kahlgeschlagen werden mussten.

Derzeit sind in den lebenden Bäumen 1,2 Millionen Tonnen Kohlenstoff (ca. 110 Tonnen/Hektar) gespeichert. Im stehenden und liegenden **Totholz** sind weitere etwa 50 Millionen Tonnen Kohlenstoff gebunden.

Die sog. „**Klimawirksamkeit**“ des **Waldes** hat sich infolge höherer **Kohlendioxid-speicherung** verbessert. Es wurden bis 2022 signifikant mehr Produkte aus **heimisch geerntetem Holz** hergestellt als bis 2012, so dass in diesen **Holzprodukten** ca. fünf Millionen Tonnen CO₂ mehr gespeichert wurden.

Auch im Bezug auf die Biodiversität und den **Naturschutz** ergeben sich positive Aspekte. Die im Wald verbliebene Totholzmenge ist gegenüber der BWI³ gewachsen, die alten und starken **Baumklassen** sind noch größer geworden, die **Baumartenvielfalt** und die **Naturnähe der Wälder** haben zugenommen. Und dieser Trend ist im Begriff, sich zu verfestigen.

Es bleibt zu hoffen, dass über die positiven Ergebnisse der Vierten Bundeswaldinventur zeitnah auch die breite Öffentlichkeit durch die Medien erfährt.

s Vokabular

e Baumartenvielfalt	rozmanitost lesních dřevin
e Baumklasse	stromová třída
r Borkenkäferbefall	napadení kůrovcem
e Buche	buk
e Bundeswaldinventur	spolková inventarizace lesů
r Dickenzuwachs	tloušťkový přírůst
e Diversität des Waldes	diverzita lesa
e Eiche	dub
e Fichte	smrk
e Fichtenmonokultur	monokultura smrku
r Gesamtholzvorrat	celková zásoba dřeva
e Hauptbaumart	hlavní dřevina
heimisch geerntetes Holz	lokálně vytěžené dřevo
e Holzbodenfläche	plocha lesem porostlé půdy
r Holzeinschlag	těžba dříví, lesní těžba
s Holzprodukt	dřevěný výrobek
r Holzzuwachs	přírůst dřeva
e Jungwuchs	mlazina
e Kahlschlagfläche	plocha holoseče
e Kalamitätsnutzung	kalamitní těžba
e Kiefer	borovice, sosna
e Klimawirksamkeit des Waldes	klimatický účinek lesa
e Kohlendioxid-speicherung	skladování oxidu uhličitého
r Laubholzvorrat	zásoba listnatého dříví
e Laubwaldfläche	plocha listnatého lesa
r Mischwald	smíšený les
e Nadelbaumart	druh jehličnaté dřeviny
r Nadelwald	jehličnatý les
e Naturnähe des Waldes	přírodní blízkost lesa
r Naturschutz	ochrana přírody
e Pflanzmaßnahme	výsadba
e Saatmaßnahme	síje, setí
r Stammdurchmesser	průměr kmene
s Totholz	mrtvé dřevo, souše
vitaler Naturverjüngung	vitální přirozená obnova
r Wald in Not	les v nouzi
r Waldbestand	lesní porost
r Waldniedergang	zánik lesa, úpadek l.
s Waldsterben	odumírání lesa

r – der; e – die; s – das

Stan Cejchan
ex Thünen-Institut
für Internationale Forstwirtschaft
und Forstökonomie, Hamburg

» Z DOMOVA

» ZEMĚDĚLSKÝ VÝBOR PODPOŘIL ROZPOČET MZE S VÝDAJÍ TĚMĚŘ 59 MLD. KORUN, NA PODPORU LESNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ MÁ JÍT 1,5 MLD. KORUN

V příštím roce by mělo Ministerstvo zemědělství hospodařit s 59 mld. korun. Je to o 5,3 mld. korun víc, než je v letošním rozpočtu. Návrh doporučil schválit sněmovní zemědělský výbor, a to všemi přítomnými poslanci, tedy i opozice. O tomto návrhu dále rozhodne Poslanecká sněmovna při schvalování rozpočtu na rok 2025.

„Jsem rád, že návrh rozpočtu Ministerstva zemědělství schválil po detailní diskusi zemědělský výbor hlasy všech 15 členů, včetně opozičních. Při jeho sestavování jsme se snažili zohlednit všechny priority a aktuální výzvy, které v našem resortu musíme řešit, tedy i opravy vodohospodářských staveb po povodních a budování nových protipovodňových opatření. Stejně tak v rozpočtu myslíme na pokračování obnovy našich lesů, investice do pozemkových úprav nebo modernizaci zemědělství a potravinářství,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný.

Nejvýznamnější podíl rozpočtu tvoří výdaje na podporu agropotravinářského sektoru ve výši 42,7 mld. korun, z toho je 36,3 mld. na společnou zemědělskou politiku a 3,7 mld. na národní podpůrné programy do zemědělství. Dotace pro programy Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF) jsou ve výši 1,75 mld. korun.

Na podporu lesního hospodářství je vyčleněno 1,5 mld., tyto finanční prostředky zahrnují výplatu příspěvků na hospodaření v lesích a vybrané myslivecké činnosti. Na straně příjmů by mělo ministerstvo odvést do státního rozpočtu 7,5 mld. korun od státních podniků, tedy hlavně Lesů ČR a národního podniku Budvar. Meziročně je to o pět miliard víc.

Opoziční členové výboru měli k návrhu rozpočtu výhrady. Například podle Davida Pražáka je nereálné, že by stát získal do rozpočtu sedm miliard korun od Lesů ČR. Nelíbil se mu ani plánovaný objem peněz na lesní hospodářství. „Podfinancování lesního hospodářství bude značné,“ řekl David Pražák. Poznamenal, že v tomto směru bude připravovat pozměňovací návrh.

Podle TZ MZe a ČTK (5. 11. 2024), red.

» MZE: MAJITELÉ LESŮ OBDŘÍ MILIARDU KORUN NA OPRAVU LESNÍCH CEST PO POVODNÍCH

Obecní, soukromí a církevní majitelé lesů obdrží od Ministerstva zemědělství jednu miliardu korun na opravu lesních cest po povodních. Příspěvek zamíří na rekonstrukci a obnovu lesních cest, mostů, propustků, brodů a svodnic, které letos v září strhla nebo poničila povodeň. Příjem žádostí o příspěvek začne 2. prosince a skončí 28. února příštího roku.

„Kvůli značným škodám na majetku, které znesnadňují péči o les i jeho využití běžnými návštěvníky, jsme pro nestátní vlastníky lesů připravili kompenzace. Za ty obnoví zničené lesní cesty a další stavby,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný.

Povodeň v září poničila podle úřadu kilometry lesních cest, svodnice, mosty i brody, což způsobilo, že některé lesní cesty mohou být v současnosti nedostupné. Omezení lesních cest komplikuje lesní dopravu, zásahy integrovaného záchranného systému i rekreační využití lesů, uvedlo ministerstvo.

O dotaci mohou požádat obce, církve i soukromníci, kteří vlastní nebo mají propachtované lesy. Příjemce podpory bude muset povodňové škody odstranit nejpozději do konce roku 2027 tak, aby byly lesní cesty opět sjízdné. Formulář s údaji o škodách mohou vlastníci poslat na adresu povodneLC2024@mze.gov.cz.

Podle ČTK (19. 11. 2024), red.

» MAJETKOVÝ ÚŘAD PŘEVEDL LESŮM ČR POZEMKY O VÝMĚŘE 7 995 HA PO NEZNÁMÝCH VLASTNÍCÍCH

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM) převedl na Státní pozemkový úřad a na státní podnik Lesy ČR 71 213 pozemků o celkové výměře 24 855 ha. Pozemky majetkový úřad převzal letos v únoru, poté co se za deset let nepodařilo identifikovat jejich skutečné vlastníky.

Státní pozemkový úřad získal po neznámých vlastnících 64 383 pozemků s výměrou 16 860 ha. Lesům ČR převedl majetkový úřad 6 830 pozemků o výměře 7 995 ha. Nejvíce nemovitostí, kterých se převod týkal, je na jižní Moravě a ve středních Čechách.

„Splnili jsme úkol z usnesení vlády a díky ÚZSVM získaly specializované státní instituce velké množství dřívě bezprizorních zemědělských a lesních pozemků, s nimiž mohou dále hospodařit,“ uvedla generální ředitelka ÚZSVM Kateřina Arajmu.

Podle ČTK (1. 11. 2024), red.

» STÁTNÍM LESŮM ČR ZA DEVĚT MĚSÍCŮ KLESL ZISK O 16 % NA 3,88 MLD. KORUN, DŮVODEM JE NIŽŠÍ ZPENĚŽENÍ DŘEVA

Státnímu podniku Lesy České republiky za letošní první tři čtvrtletí klesl hrubý zisk meziročně o 16 % na 3,875 mld. korun z 4,63 mld. korun. Hlavním důvodem snížení zisku bylo nižší zpeněžení dřeva. Podnik prodával více slabšího dříví a vyšší měl i prodej vláknového dřeva z mladých porostů. Tržby podniku za leden až září meziročně klesly o 2,7 % na 10,97 mld. korun.

Ve snížení zisku se podle mluvčí podniku Evy Joukové projevil i vyšší odpisy dřívě rekonstruovaných lesních cest a účelových komunikací. „Vyšší byly i osobní náklady a neproduktivní investice a opravy související s podporou ekosystémových funkcí lesů. Zároveň poklesly náklady na pěstební činnost, a to o 295 milionů korun,“ uvedla. Těžba dřeva za prvních devět měsíců roku ve státních lesích vzrostla o 5,4 % na 5,9 milionu m³.

Podle ČTK (20. 11. 2024), red.

» ZPRÁVA O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ ČESKA: LEPŠÍ VODA I VZDUCH, NARŮSTAJÍ VŠAK HROZBY SPOJENÉ SE ZMĚNOU KLIMATU

Kvalita ovzduší a vody v Česku se loni dále zlepšovala, ubývá ale stále orné půdy či ptáků. Vyplývá to ze Zprávy o životním prostředí ČR za rok 2023, jejíž výsledky zveřejnilo Ministerstvo životního prostředí. Krajina v zemi čelí rizikům

spojeným se změnou klimatu, což podle úřadu dokládají častější extrémní projevy počasí, například povodně. Odklon od fosilních zdrojů energie k obnovitelným brzdí kolísání cen a dostupnost energie, například doprava je nadále závislá především na fosilních palivech, uvedlo ministerstvo.

„Díky významným investicím do ochrany je stav životního prostředí výrazně lepší než v předchozích desetiletích. To ale neznamená, že naše ovzduší, voda nebo půda jsou v optimálním stavu. Rok 2023 byl nejteplejší v historii pozorování a zvyšují se hrozby spojené se změnou klimatu,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík.

V lesích lze pozorovat postupný útlum kůrovcové kalamity, která započala v roce 2015 na severní Moravě v oblasti Jeseníků, postupně se rozšířila i do dalších oblastí a vyvrcholila v roce 2020. V roce 2023 se intenzita těžby dostala přibližně na úroveň roku 2016. Celkový objem evidované těžby dřeva loni dosáhl 18,5 mil. m³ dřeva bez kůry a podíl nahodilé (kalamitní) těžby na celkové se snížil na 59,7 %.

Zároveň dochází k rozsáhlé obnově lesů v zasažených oblastech. I přes výrazné zlepšení uhlíkové bilance v poslední inventuře jsou v důsledku kůrovcové kalamity emise v sektoru lesnictví vyšší než množství pohlceného uhlíku. Zdravotní stav lesů navíc zůstává, i vzhledem k nevyhovující druhové skladbě a jednoduché struktuře, neuspokojivý, uvádí zpráva. V současné době je zdravotní stav lesních porostů negativně ovlivňován především projevy změny klimatu, jako je například sucho, silný vítr a prodlužující se vegetační období.

Podle ČTK (18. 11. 2024), red.

Foto: Sdružení lesních školkařů ČR

» SDRUŽENÍ LESNÍCH ŠKOLKAŘŮ ČR ZASLALO OTEVŘENÝ DOPIS MINISTRU ZEMĚDĚLSTVÍ MARKU VÝBORNÉMU

Sdružení lesních školkařů ČR v otevřeném dopise adresovaném ministru zemědělství upozornilo na kritickou situaci v oboru lesního školkařství a semenářství. Ta podle sdružení nastala skokovou změnou situace, kdy se nečekaně snížila poptávka a školkařům zůstalo velké množství napěstovaného sadebního materiálu i přes významnou rozlohu dosud nezalesněných holin po kůrovcové kalamitě. „V tuto chvíli Česká republika disponuje asi 60 000 hektary nezalesněných holin. Přitom na zalesnění současných holin je potřeba až 300 milionů sazenic,“ uvedli v dopise zástupci sdružení.

Lesní školkaři připravili stovky milionů kusů sazenic pro obnovu lesů, které poničil kůrovec. O sazenice ale podle nich není zájem, a pokud se nevyužijí nejpozději při jarním zalesnění v příštím roce, budou muset být zlikvidovány. Tím

by ale školkaři přišli o miliony korun investovaných do technologií, vybavení či strojů a ocitli by se v existenční krizi. V otevřeném dopise žádají ministra o hledání konstruktivního řešení této situace.

Podle TZ Sdružení lesních školkařů a ČTK (20. 11. 2024), red.

» SVOL: MALÝM VLASTNÍKŮM LESŮ BY POMOHOLO SDRUŽOVÁNÍ, JEHO PODPORA MÁ BÝT V ZÁKONĚ

Drobným majitelům lesů by mohlo sdružování pomoci lépe hospodařit a zvládat kalamity. Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR (SVOL) usiluje o to, aby se podpora takových spolků dostala do novely zákona o lesích, která směřuje do prvního čtení v Poslanecké sněmovně.

Sdružení uvádí, že je v Česku téměř 300 000 vlastníků lesů s výměrou do 50 ha, dvě třetiny mají les menší než hektar.

Hoďně rozdrobené vlastnictví lesů je na Vysočině. Majitelů lesů je okolo 48 000, průměrná výměra nestátního lesního majetku je v tomto kraji podle sdružení 0,75 ha. Při restitucích v 90. letech minulého století byly lesy vráceny původním majitelům nebo jejich potomkům. Majetek byl často dále dělený mezi dědice, z nichž mnozí ani v regionu nežijí.

„Sdružování vlastníků lesů má v Evropě tradici, funguje například v Německu a Rakousku. V České republice bylo toto sdružování v minulosti přerušeno a menší vlastníci jsou dnes bez potřebné podpory. Návrat k tomuto modelu by umožnil lépe zvládat kalamity, obnovu lesů a zároveň by ulehčil situaci mnoha majitelům s malými výměrami, kteří sami na správu svého lesa nestačí,“ uvedl předseda SVOL Jiří Svoboda.

Nynější legislativa podle něj sice vznik spolků umožňuje, ale pro lesníky to má své limity. „Proto chceme, aby sdružování bylo zakotveno ve speciálním lesním zákoně,“ řekl Svoboda a dodal, že vlastníci také potřebují vědět, že stát o jejich sdružování stojí a bude mu věnovat i určitou péči. „To znamená, že to bude nějakým způsobem podporovat i finančně a nějakou osvětou,“ upřesnil. Podle SVOL by mohly vznikat dva typy spolků vlastníků lesů. Buď by mohli společně hospodařit se vším všudy, nebo by jim spolek mohl poskytovat jen určité služby.

Podle ČTK (14. 11. 2024), red.

» EUDR ODLOŽEN A CO DÁL? VÝZVY ČESKÉHO LESNICTVÍ V KONTEXTU EVROPSKÉ LEGISLATIVY

Pod tímto názvem se v pátek 8. listopadu 2024 na zámku Karlova Koruna uskutečnil kulatý stůl. Téma EUDR bylo zvoleno, protože je jednou z velkých současných výzev, před kterými (nejen) lesníci stojí, a také proto, že správně nastavená a včasná komunikace mezi všemi zúčastněnými stranami je základním kamenem úspěšného zvládnutí takových problémů.

S europoslancem Tomášem Zdechovským (Ondřej Krutílek se omluvil, poslal předtočené video) diskutovali zástupci pořadající rodiny Kinských dal Borgo a Kinský, FLD ČZU, ÚHÚL, LČR, SVOL, Kloboucká lesní, Itersoft a PDS.

Komorní setkání se konalo jako další volné pokračování akcí k odkazu chlumeckého lesmistra Františka Ranga, spoluzakladatele trvale udržitelného lesnictví a lesnické legislativy.

Jednání bylo dělné, účastníci se shodli na několika bodech:

- Legislativa proti odlesnění (EUDR) je v zájmu všech, ale musí být nastavena tak, aby se zaměřila na země nebo situace, které jsou skutečně spojené s nelegálním odlesněním. Proto bude uvítán návrh na doplnění kategorií podle rizikovitosti, který bude zahrnovat země s nulovým nebo zanedbatelným rizikem.
- Odložení účinnosti EUDR by mělo být příležitostí k odstranění nedostatků při praktické implementaci (nikoliv ale snahou o zrušení).

Účastníci kulatého stolu na zámku Karlova Koruna.

- Nařízení EUDR by mělo zabránit importu produktů vzniklých v souvislosti s nelegálním odlesněním.

Místo zavádění nových procesů by bylo efektivnější využít existující data i informace s pomocí kontrolních postupů nad existující lesnickou legislativou členských zemí. Významně by se tím snížila zátěž všech zúčastněných počínaje vlastníky lesa přes zpracovatele až po státní správu. ÚHÚL (NLI) deklaroval, že nemá dostatečné personální vybavení pro požadované kontroly.

Francesco Kinský dal Borgo, Petr Ujezdský

» OSOBNÍ ZPRÁVY

» ZEMŘEL ZDENĚK VÍCHA

V pátek 8. listopadu 2024 nás opustil kolega a přítel Ing. Zdeněk Vícha, který byl oporou lesnicko-hydrologického výzkumu. Po absolutoriu na Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně krátce pracoval u Frenštátské lesní, a. s., a v roce 2003 nastoupil do Výzkumného

ústavu lesního hospodářství a myslivosti na detašované pracoviště ve Frýdku-Místku. Zde se věnoval nejprve pod vedením Milana Jařabáče a posléze samostatně hydrologickému monitoringu na dlouhodobě sledovaných povodích Červík a Malá Ráztoka. Postupně se zapojoval i do řady dalších výzkumných projektů a aktivit útvary ekologie lesa nejen v oblasti severní Moravy, ale i v dalších částech České republiky. Byl členem týmu hodnotícího zdravotní stav lesů v rámci programu ICP Forests. Velké zásluhy měl na založení hydrologických měření na povodích v Hrubém Jeseníku (2020), kde je sledován vliv kůrovcových holin na koloběh vody v lesních ekosystémech. Odešel náhle a nečekaně po krátkém náporu chronické nemoci a v srdci milovaných hor ve věku 44 let. Zdeněk byl oblíbený pro svou schopnost samostatně a iniciativně řešit praktické problémy výzkumných aktivit, ale hlavně pro svou přátelskou, optimistickou a klidnou povahu. Bude nám velmi chybět.

Kolegové z útvaru ekologie lesa VÚLHM

» ŽIVOTNÍ JUBILEUM VÁCLAVA KUPČÁKA

Letos oslavil krásné kulaté sedmdesátiny kolega doc. Ing. Václav Kupčák, CSc. Narodil se v Ostravě a celý život se hrdě hlásí k regionu severní Moravy. Nejprve studoval na SLTŠ v Hranicích na Moravě. Následně navázal studiem lesního inženýrství na LF VŠZ v Brně, kde v roce 1979 získal titul Ing., v roce 1992 v oboru ekonomika lesního hospodářství i titul CSc.

Habilitační řízení v oboru lesnická a dřevařská ekonomika a politika zde absolvoval v roce 2005.

Václav Kupčák prošel bohatou provozní, učitelkou i vědeckou lesnickou praxí, jeho profesní dráha je mimořádně pestrá a bohatá. Po VŠ působil nejprve na ÚHÚL, pobočka Frýdek-Místek. Po krátké době přešel coby projektant a technolog k Severomoravským státním lesům, po třech letech už zastával funkci ekonomického náměstka. V letech 1989–1993 učil na Střední lesnické škole v Hranicích. V roce 1993 přestoupil na LDF VŠZ v Brně na Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky. Od roku 2008 působil také na ČZU v Praze na Katedře lesnické a dřevařské ekonomiky FLD, od roku 2010 i na Ústavu regionální a podnikové ekonomiky Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií MENDELU. V těchto letech dělil svůj pracovní čas a aktivity střídavě různou měrou mezi tato tři pracoviště. Prošel i manažerskými pozicemi, dva roky vedl příslušnou pražskou katedru a dva roky i daný brněnský lesnický ústav. V rámci výuky se zapsal do historie jako autor stěžejní vysokoškolské učebnice „Ekonomika lesního hospodářství“. Řadu let se věnoval aktivní a přínosné práci v akademickém senátu LDF MENDELU, poradním sboru ŠLP Masarykův les Křtiny, poradním sboru ŠZP Žabčice, působil ve vědecké radě FLD ČZU v Praze, vědecké radě LDF MENDELU, dále na odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd i v její ekonomické komisi či dozorčí radě VÚLHM atd. Dlouhý je i výčet jeho vědecko-výzkumných projektů, kde se zabýval zejména sociálně-ekonomickými funkcemi lesů, diferenciací intenzit a postupů hospodaření a ekonomickým potenciálem lesů ve vztahu k oblastním plánům rozvoje lesů. Dále působil coby soudní znalec v oboru ekonomika, člen Komory auditorů ČR, autor ekonomických studií či lesnicko-ekonomických auditů. V roce 2014 obdržel od ČAZV pamětní bronzovou medaili za mimořádný přínos k rozvoji vědy a výzkumu v agrárním sektoru. Mezi jeho hlavní koníčky patří cestování, pracovní či soukromě navštívil mnoho zemí.

Václav Kupčák je mezi svými kolegy znám především jako odborník – lesní ekonom, a to jak z pohledu provozní praxe, tak i akademické vědy a výzkumu. Svým pozitivním přístupem k životu i vřelým vztahem k lesnictví a ekonomice lesního hospodářství (LH) je celoživotně velkou inspirací pro studenty i mladší kolegy. Václav má úžasnou schopnost coby učitel „polidštit“, prakticky uchopit a vzbudit zájem o čistě exaktní předměty, jako je třeba účetnictví nebo ekonomika LH. Generace studentů dodnes na školních srážkách vzpomínají na jeho styl humoru, vyprávění nezapomenutelných historek, originální hlášky a osobní gesta. Jako kolega, spolupracovník a kamarád je Václav mimořádně oblíben pro svoji klidnou, dobrosrdečnou a přátelskou povahu, jako člověk, který je připraven kdykoliv nezištně pomoci, poradit a podpořit. Tak jako v lidových pranostkách se používá výraz „václavské časy“ pro nepravidelně se vyskytující krátké pohodové počasí kolem sv. Václava v jinak dušičkovém čase, tak i my na období, kdy nám Václav Kupčák šéfoval, vzpomínáme jako na „václavské časy“ našeho ústavu. Přejeme Václavovi do dalších let hlavně zdraví, možnost věnovat se další smysluplné práci, oblíbeným koníčkům i zaslouženému odpočinku.

Josef Lenoch

» ZE SVĚTA

» TRUMPOVO ZNOVUZVOLENÍ A JEHO CELNÍ POLITIKA MOHOU MÍT VÁŽNÉ DOPADY NA GLOBÁLNÍ DŘEVOZPRACUJÍCÍ PRŮMYSL

Evropa a další významní hráči světového dřevozpracujícího průmyslu čelí po znovuzvolení Donalda Trumpa americkým prezidentem značným výzvám. Hlavním zdrojem obav je Trumpova přísná politika „Amerika na prvním místě“, která zahrnuje uvalení 10% cla na veškerý dovoz. Tento krok má financovat snížení daní z příjmu, avšak hrozí dalekosáhlými ekonomickými dopady, zejména v globálním dřevozpracujícím průmyslu.

Ekonomové varují, že Trumpovy celní plány by mohly destabilizovat již tak křehkou světovou ekonomiku a vést k recesi. Zavedení cel by pravděpodobně vedlo k růstu inflace a úrokových sazeb, což by dále oslabilo spotřebitelskou poptávku – ta je již nyní nízká v USA, Evropě, Číně a Japonsku. Zatímco Trump opakovaně uvedl, že americká cla dopadnou především na zahraniční podniky a země, odborníci poukazují na opačný efekt: vyšší ceny v konečném důsledku nejvíce zasáhnou americké spotřebitele a firmy. Tento problém se týká zejména průmyslových odvětví hluboce zapojených do globálního dodavatelského řetězce, jako je dřevozpracující průmysl.

Zvlášť významný je návrh na dodatečné uvalení 60% cla na veškerý čínský dovoz, který by mohl přerůst v ostrou obchodní válku mezi Spojenými státy a Čínou – dvěma největšími světovými ekonomikami. Spojené státy jako největší výrobce produktů lesního hospodářství a druhý největší spotřebitelský trh řeziva hrají klíčovou roli v celosvětovém obchodu se dřevem. Čínský a americký lesnicko-dřevařský trh jsou v současnosti úzce propojeny a jakékoli narušení těchto vazeb by mohlo mít významné globální důsledky.

Vyšší cla by pravděpodobně vedla ke snížení exportu, zvýšení nákladů na dovážené suroviny a narušení dodavatelských řetězců. Širší ekonomické dopady globální obchodní války by navíc mohly omezit stavební činnost po celém světě. S růstem úrokových sazeb a poklesem důvěry spotřebitelů by mohlo dojít k poklesu investic do bydlení a infrastruktury, což by dále zatížilo dřevozpracující průmysl.

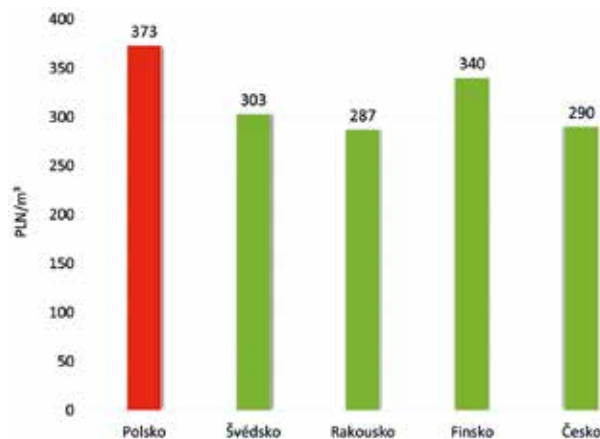
*Podle globalwoodmarketsinfo.com (6. 11. 2024),
Markéta Medová*

» POLSKÝ DŘEVOZPRACUJÍCÍ PRŮMYSL SE POTÝKÁ S VYSOKÝMI CENAMI DŘÍVÍ A PROBLÉMY SE ZISKOVOSTÍ

Cena dříví v Polsku je nejvyšší ze všech okolních zemí, uvedl Piotr Garstka, ředitel Polské komory dřevozpracujícího průmyslu (PIGPD). Přesto provozní náklady polských pil převyšují příjmy z prodeje jejich výrobků. Ziskovost v tomto odvětví klesla v první polovině roku 2024 na -1,7 %, což představuje pokles o 5,8 % oproti průměru širšího sektoru průmyslového zpracování.

Tento tlak na dřevozpracovatele vytváří nákup cenově dostupnějšího dříví z Německa odběrateli, což polské pily konkurenčně znevýhodňuje. Polský dovoz měkkého řeziva z Německa vzrostl oproti loňskému roku o 21 % a dosáhl 185 000 m³. Pro srovnání například německý vývoz do Spojených států klesl o 15 % na 1,4 mil. m³ (22 % celkového exportu). Vývoz do Francie, Indie a Číny rovněž poklesl o 10 %, 12 %, resp. 23 %.

Kromě toho v dřevozpracujícím průmyslu vyvolávají obavy nadcházející technické změny norem pro dřevo navržené státními lesy. Pokud budou přijaty, mohou se náklady dále zvýšit, což ještě zhorší již tak obtížnou finanční situaci polských pil.

*Průměrné ceny borového řeziva pro první pololetí roku 2024 v Polsku.
Zdroj: PIGPD*

Vyhlídky jsou zatíženy také pokračujícími omezeními ze strany ministerstva klimatu a životního prostředí, pokud jde o dostupnost zdrojů dřeva, což by mohlo mít i nadále dopad na růst odvětví.

Podle globalwoodmarketsinfo.com (6. 11. 2024), Markéta Medová

» EVROPSKÁ KOMISE ZAHÁJILA ANTIDUMPINGOVÉ ŠETŘENÍ PROTI ČÍNSKÉ PŘEKLIŽCE, KTERÁ ZŘEJMĚ OBSAHUJE RUSKÉ DŘEVO

Evropská komise zahájila antidumpingové šetření týkající se čínského dovozu překližky z tvrdého dřeva. Podnět k vyšetřování podalo 27. srpna 2024 sdružení Greenwood Consortium zastupující výrobce překližky z tvrdého dřeva v EU. Podle konsorcia se čínský dovoz prodává za ceny výrazně nižší, než jsou běžné výrobní náklady, což podbíjí ceny domácím výrobcům a narušuje trh.

Dotčené výrobky podle stížnosti obsahují dřevo pocházející z ruských lesů navzdory embargu EU na dovoz ruského dřeva, což přispívá k jejich konkurenceschopné ceně. Stížnost dále uvádí, že čínští výrobci využívají značných narušení trhu, včetně státních subvencí a opatření, která uměle snižují výrobní náklady, což zahrnuje nižší ceny surovin (např. dřeva), kapitálu, práce a energie.

Sdružení poukazuje také na prudký nárůst dovozu čínské překližky z tvrdého dřeva do EU, který meziročně vzrostl o 23 % a v období od ledna do srpna 2024 dosáhl 837 tis. m³. Hodnota tohoto vývozu se zvýšila o 21 % na 514 mil. USD, zatímco průměrná cena klesla o 2,2 % na 615 USD/m³. Údaje za leden až srpen 2024 ukazují, že ruský vývoz této komodity do Číny meziročně vzrostl o 74 % na 249 tis. m³. Jeho hodnota se zvýšila o 46 % na 125 mil. USD, zatímco průměrná cena klesla o 16 % na 502 USD/m³. Příliv ruské překližky z tvrdého dřeva do Číny podnítil obavy z jejího možného zpětného vývozu do EU jako překližky čínského původu, čímž by se obešel zákaz EU týkající se dovozu ruských výrobků ze dřeva.

Evropská komise prověří, zda deformace cen nepoškozuje výrobce v EU, kteří hlásí pokles prodeje a cen. Šetření, které by mělo trvat až 14 měsíců, rozhodne, zda budou na tyto dovozy uvalena cla. Pokud předběžná zjištění potvrdí podezření, mohou být zavedena do sedmi až osmi měsíců předběžná opatření. Aby nedošlo k obcházení případných cel, budou veškeré dovozy čínské překližky od zahájení šetření registrovány na hranicích EU. To zajistí, že budou moci být případně uplatněna i zpětně.

Podle globalwoodmarketsinfo.com (14. 10. 2024), Markéta Medová

Ilustrační foto: fire.ca.gov

» CELOSVĚTOVÉ EMISE CO₂ Z LESNÍCH POŽÁRŮ VZROSTLY OD ROKU 2001 O 60 %

Mezinárodní tým vědců z Velké Británie, Nizozemska, USA, Brazílie a Španělska v nové rozsáhlé studii prokázal, že emise oxidu uhličitého (CO₂) z lesních požárů vzrostly mezi lety 2001–2023 celosvětově o 60 % a v některých klimaticky nejcitlivějších severovýchodních boreálních lesích v Eurasii a Severní Americe se téměř ztrojnásobily. Vědci pomocí umělé inteligence rozdělili oblasti ve světě do 12 odlišných „pyromů“ – regionů, kde jsou lesní požáry ovlivňovány podobnými environmentálními, antropogenními a klimatickými vlivy. Díky tomu odhalili nejen klíčové faktory, které v poslední době nárůst aktivity lesních požárů způsobují, ale také nová pozorování o měnící se globální geografii lesních požárů nebo informace o neúčinnějších strategiích pro zmírnění požárů a ochranu lesů.

Výrazný nárůst emisí byl v širším měřítku zaznamenán v extratropických lesích a činil půl miliardy tun CO₂ ročně, přičemž těžiště emisí se do těchto oblastí přeneslo z tropických lesů. Zvýšené emise byly spojeny s delším trváním počasí podněcujícího požáry, jako jsou vlny veder a sucha, ale také se zvyšujícím se množstvím rostlinného materiálu v lesích jako paliva. Celosvětově vzrostla také závažnost požárů – množství emitovaného uhlíku na spálenou plochu se zvýšilo o 50 %. Tyto trendy vědci přičítají častějším horkým a suchým podmínkám způsobeným oteplováním, které v severních oblastech probíhá dvakrát rychleji než globální průměr.

Zvýšené emise z lesních požárů kontrastují se sníženým vypalováním světových tropických savan ve stejném období. Podle předchozích studií se plocha vypálená požáry (lesními i nelesními) od roku 2001 celosvětově snížila o čtvrtinu. Současná studie však zároveň vyvrací názor, že toto snížení znamená pokles dopadů požárů. „Dosažené vypalování savan a pastvin, které jsou již tak náchylné k požárům, maskovalo nárůst rozsahu a závažnosti lesních požárů, které mají obrovské důsledky pro společnost a životní prostředí,“ uvedl hlavní autor studie Matthew Jones z Tyndalova centra pro výzkum klimatických změn na University of East Anglia. „Naše práce ukazuje, že k požárům dochází stále častěji na místech, kde je nechceme – v lesích, kde představují největší hrozbu pro lidi a zásadní úložiště uhlíku,“ dodal.

Autoři studie upozorňují, že dalšímu rozšiřování lesních požárů lze zabránit pouze tehdy, pokud se podaří odstranit hlavní příčiny změny klimatu, jako jsou emise fosilních paliv.

Podle sciencedaily.com (17. 10. 2024), Markéta Medová

» NOVÝ DRUH DUBU NALEZENÝ V ČÍNSKÉ GUANGXI

Dub (*Quercus*), rod z čeledi bukovitých (*Fagaceae*) zahrnující přibližně 469 druhů stromů a keřů, je dominantní dřevinou v lesních ekosystémech na severní polokouli. Vědci z tropické botanické zahrady Xishuangbanna (XTBG) Čínské akademie věd a Yunnanské univerzity při průzkumu herbářových položek čeledi *Fagaceae* v roce 2021 našli několik vzorků dubu s charakteristikami, které nebyly pozorovány u žádného známého druhu *Quercus*. Po prostudování příslušné literatury a exemplářů z hlavních čínských herbářů a klíčových mezinárodních herbářů zjistili, že se exempláře liší od všech publikovaných druhů rodu *Quercus* a představují nový druh. Ten byl pojmenován *Quercus zhekunii* na počest významného botanika profesora Zhou Zhekuna z XTBG.

Quercus zhekunii je malý stálezelený strom nebo keř, vysoký 2–4 m. Kvete v březnu a plodí v říjnu až začátkem listopadu následujícího roku, žaludy jsou vzácné. Nový druh roste na otevřených vápencových pahorcích v nadmořských výškách 450–830 m. Vyskytuje se na čtyřech známých lokalitách na otevřených vápencových skalních útesech, vrcholech nebo hřebenech v severní tropické oblasti východní Asie. Roztroušeně se vyskytuje v západní až severozápadní autonomní oblasti Guangxi Zhuang v Číně.

„Vzhledem k jeho zranitelnosti vůči degradaci biotopů, která významně ovlivňuje jeho stavy v krasových oblastech jihovýchodní Číny, doporučujeme, aby byl *Q. zhekunii* klasifikován jako ‚ohrožený‘ (EN) podle současných kategorií a kritérií červeného seznamu IUCN,“ uvedl profesor Huang Jian, spoluautor studie a výzkumný pracovník z XTBG.

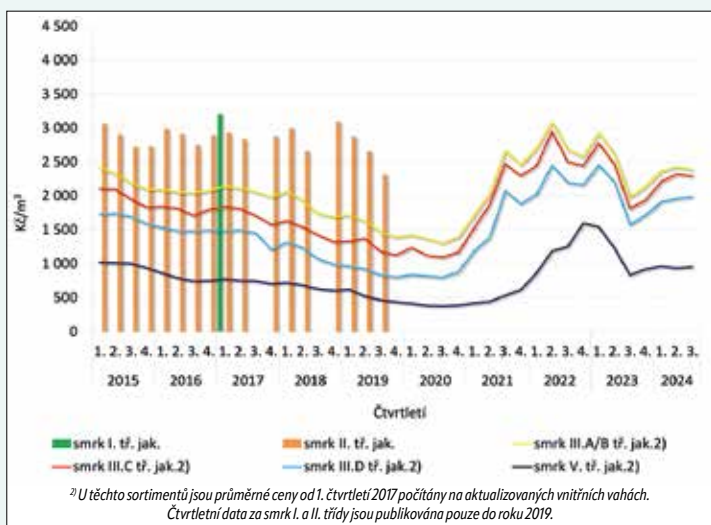
Podle phys.org (14. 10. 2024), Markéta Medová

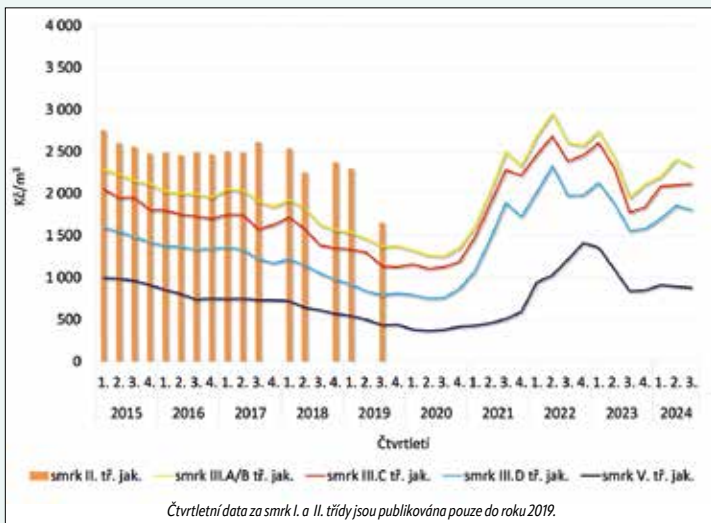
Nový druh dubu *Quercus zhekunii*. Čerstvé listy (A) a čerstvé větvičky s kališními listy a nažkami na dvouletých větvičkách (B). Foto: Huang Jian

Vlastníci: Průměrné ceny jehličnatého surového dříví – smrku v letech 2015 až 2024

Nevlastníci: Průměrné ceny jehličnatého surového dříví – smrku v letech 2015 až 2024

PRŮMĚRNÉ CENY SUROVÉHO DŘÍVÍ pro tuzemsko za ČR v roce 2024 (Kč/m³)

Třída jakosti	Dřevina	Vlastníci		Nevlastníci			
		III. Q 2024	průměr za rok 2024	III. Q 2024	průměr za rok 2024		
Jehličnaté sortimenty	III. A/B	SM ¹⁾	2 388	2 392	SM	2 325	2 310
		BO	1 746	1 782	BO	1 643	1 711
	III. C	SM ¹⁾	2 291	2 272	SM	2 115	2 100
		BO	1 680	1 707	BO	1 608	1 571
	III. D	SM ¹⁾	1 985	1 952	SM	1 802	1 785
		BO	1 438	1 479	BO	1 422	1 431
IV. – pro výrobu dřevoviny		1 215	1 188		1 067	1 082	
V. – pro výrobu buničiny	SM ¹⁾	953	949	SM	875	892	
	BO	944	938	BO	824	850	
VI. – palivo		988	990		788	805	

¹⁾ U těchto sortimentů jsou průměrné ceny od 4. čtvrtletí 2016 spočteny na aktualizovaných vnitřních vahách.

INDEX CEN LESNICTVÍ, III. Q 2024

Třída jakosti	Dřevina	Vlastníci		Nevlastníci	
		III. Q 2024 = 100 %	III. Q 2023 = 100 %	III. Q 2024 = 100 %	III. Q 2023 = 100 %
III. A/B	SM	98,5	120,7	96,5	119,0
	BO	97,9	111,7	92,4	105,3
III. C	SM	98,8	126,3	100,8	119,1
	BO	98,4	115,4	100,5	113,2
III. D	SM	101,3	126,2	97,1	115,7
	BO	96,1	111,4	99,3	115,2
II.-III. D	MD	99,0	108,0	97,9	108,2
IV. – pro výrobu dřevoviny		104,5	116,7	95,9	105,2
V. – pro výrobu buničiny	SM	102,2	114,4	98,1	104,7
	BO	103,6	110,4	95,1	111,0
VI. – palivo		101,9	95,2	95,6	84,2
Celkem jehličnaté		99,8	119,4	97,1	113,9
Celkem listnaté		95,2	89,3	90,6	83,5
Úhrnem jehličnaté a listnaté		99,5	116,6	96,4	109,9

PRODANÉ MNOŽSTVÍ SUROVÉHO DŘÍVÍ PRO TUZEMSKO ZA ČR V ROCE 2024 OD NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH SPOLEČNOSTÍ OBCHODUJÍCÍCH SE DŘEVEM (M³)

Třída jakosti		3. čtvrtletí			2024 celkem		
		Celkem	Vlastníci	Nevlastníci	Celkem	Vlastníci	Nevlastníci
III. A/B	SM	370 211	261 562	108 649	1 310 814	919 502	391 312
	BO	28 927	24 678	4 249	188 405	145 954	42 451
III. C	SM	99 950	43 067	56 883	276 099	142 169	133 930
	BO	2 836	1 727	1 109	43 706	17 629	26 077
III. D	SM	282 247	217 429	64 818	617 091	451 503	165 588
	BO	23 477	19 294	4 183	86 511	58 654	27 857
II.-III. D třída jakosti	MD	32 722	23 158	9 564	150 040	103 355	46 685
IV. – pro výrobu dřevoviny		15 500	7 520	7 980	73 736	35 079	38 657
V. – pro výrobu buničiny	SM	373 116	271 951	101 165	1 144 159	799 504	344 655
	BO	79 338	63 925	15 413	299 294	212 885	86 409
VI. – palivo		30 393	22 822	7 571	74 213	59 677	14 536
Celkem listnaté a jehličnaté		1 424 657	1 018 039	406 618	4 587 067	3 171 541	1 415 526
z toho listnaté		83 955	60 806	23 149	313 645	223 743	89 902
z toho jehličnaté		1 340 702	957 233	383 469	4 273 422	2 947 798	1 325 624

MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI MEZI ČESKOU A TURECKOU KOMODITNÍ BURZOU

Českomoravská komoditní burza Kladno (ČMKB) letos v květnu podepsala memorandum o spolupráci s ankarskou komoditní burzou Turkish Mercantile Exchange (TMEX). Českou stranu zastupoval generální sekretář ČMKB Miroslav Hájek a tureckou burzu její generální ředitel Ali Kıráli.

Na loňské konferenci PRIAC DAY (23. 11. 2023), kterou každoročně organizuje Mezinárodní rozhodčí soud v Praze při Českomoravské komoditní burze Kladno (PRIAC), informovalo předsednictvo burzovního arbitrážního soudu o aktivitách PRIAC a jeho zřizovatele – komoditní burzy – na podporu exportu a mezinárodního obchodu. Zde bylo také pro zájemce z byznysového prostředí anoncováno Česko-turecké arbitrážní a byznysové fórum, které ve dnech 6. až 9. března 2024 v Istanbulu organizovala Turecká průmyslová a obchodní komora ve spolupráci s PRIAC. Za Českou re-

publiku v Istanbulu přednesli hlavní příspěvky členové předsednictva PRIAC a zástupce ČMKB. Význam tohoto fóra pozitivně hodnotil nejen firemní sektor, ale také Generální konzulát ČR v Istanbulu, Ministerstvo financí ČR, Czechtrade nebo zástupci Hospodářské komory. Českomoravská komoditní burza Kladno využila této příležitosti k navázání kontaktů s tureckou protistranou. Následující několikaměsíční komunikace vyvrcholila podpisem společného memoranda mezi kladenskou a ankarskou komoditní burzou, který se uskutečnil 21. května t. r. jako jeden z hlavních

výstupů česko-tureckého byznysového fóra, organizovaného v Praze samostatným Oddělením východní Evropy, západního Balkánu a střední Asie Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (v koordinaci s Ministerstvem zemědělství ČR). Ankarská TMEX je ústřední turecká komoditní burza, založená v roce 2018, která využívá téměř 200 burzovních skladů ve více než 250 lokacích, procesuje 26 % turecké úrody obilovin a provozuje systém financování skladištních listů na zemědělskou produkci. ČMKB a TMEX vytvářejí rámec spolupráce v oblasti agrárního obchodu a burzovních pro-

cesů, budou sdílet znalosti a praktické zkušenosti v burzovních operacích, při tvorbě burzovních trhů a regulaci burzovních obchodů. Podpis Memorandum of Cooperation mezi ČMKB a TMEX se uskutečnil za účasti ministra průmyslu a obchodu ČR Jozefa Síkely a ministra obchodu Turecké republiky Ömera Bolata. ČMKB považuje mezinárodní aktivity na podporu exportu nejen za důležité, ale přímo zásadní, mj. pro rozvoj českého dřevozpracujícího průmyslu.

*Ve spolupráci
s Dřevařskou burzou
redakce*

Foto: archiv ČMKB

Wood Paskov s.r.o., Dceřinná společnost Lenzing Biocel Paskov a.s.
a Mayr-Melnhof Holz Paskov s.r.o., Místecká 762, 739 21 PASKOV

IČ: 26804778, tel.: 558 462 478, <http://www.woodpaskov.com>

Zajišťuje veškerý nákup:

- pilařské kulatiny pro Mayr-Melnhof Holz Paskov, s.r.o.,
- smrkové vlákenniny pro Lenzing Biocel Paskov a. s.,
člena skupiny LENZING

Blíže informace podají:

Ing. Tomáš Kraus – nákup smrkového vlákninového dříví pro Lenzing Biocel Paskov a.s., e-mail: tomas.kraus@woodpaskov.com, tel.: 607 850 658

Bc. René Zahradník – nákup bukové vlákniny pro Lenzing
e-mail: r.zahradnik@lenzing.com, tel. +420 602 135 474

Ing. Roman Appel – nákup bukové vlákniny pro Lenzing
e-mail: r.appel@lenzing.com, tel. +420 606 628 926

Miroslav Poláček – nákup pilařské kulatiny pro Mayr-Melnhof Holz Paskov s.r.o.
e-mail: miroslav.polacek@woodpaskov.com, tel.: 606 064 127

Wotan Forest, a.s.
Rudolfovská tř. 202/88, 370 01 České Budějovice 4

IČ: 26060701, DIČ: CZ26060701, www.wotanforest.cz
<https://www.wotanforest.cz/dokumenty/technicke-podminky.html>

Pro provozy Wotan Forest nakupujeme jehličnatou kulatinu

Kontakt:

Vedoucí nákupu: **Petr Čepelák**, +420 702 282 205, petr.cepelak@wotan.cz

Kontakty nákupců:

Provoz Borohrádek: **Ing. Michal Šimon**, +420 602 540 475, michal.simon@wotan.cz

Provoz Solnice: **Ing. Michal Šimon**, +420 602 540 475, michal.simon@wotan.cz

Provoz Horka: **Ing. František Trkal**, +420 604 297 843, frantisek.trkal@wotan.cz

Provoz Protivín: **Štefan Viskup**, +420 606 649 405, stefan.viskup@wotan.cz

DYAS.EU, A.S.
VESELSKÁ 384, 687 24 UHERSKÝ OSTROH

I nadále vykupuje bukovou kulatinu.

Pro informace o cenách i kvalitách kontaktujte:

Ing. Andrýsek Dušan, tel.: 724 942 057

Popis kvalit je v základu tvořen dle doporučených pravidel pro měření a třídění dříví v ČR, doplněn o technické specifikace DYAS.EU, a.s. Min. průměr čepu je 30 cm bez kůry, max. průměr čela je 70 cm b. k. Délky 5–12 m, stoupání po 50 cm, nadměrek 2 % u BK. Délky 4 m, nadměrek 2 % u SM. Veškerá hmota je kupujícími kvalitativně a kvantitativně zatříděována na odvozním místě.

STORA ENO WOOD PRODUCTS ŽDÍREC S.R.O.
REGION: NÁDRAŽNÍ 66, 582 63 ŽDÍREC NAD DOUBRAVOU

tel.: 569 776 663, fax: 569 776 690, IČO: 25264605, DIČ: CZ25264605,

Přehled nakupovaných sortimentů pro jednotlivé pilařské provozy

Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o.

- Smrková kulatina – výřezy 4 m, 5 m, nadmíra 2 % jmenovité délky
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětená
- Min. tloušťka čepu 15 cm pro délky 4 m, 5 m (bez kůry), max. tloušťka STP 47 cm pro délky 4 m, 5 m (bez kůry)

Stora Enso Wood Products GmbH

Stora Enso WP Bad St. Leonhard GmbH

- Smrková kulatina – výřezy 3 m, 4 m, nadmíra 8 cm
- Borová kulatina – výřezy 3 m, 4 m, nadmíra 8 cm
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětená
- Min. tloušťka čepu 12 cm (měřeno bez kůry), max. tloušťka STP 59 cm (měřeno bez kůry)

Stora Enso Wood Products Planá s.r.o.

- Smrková kulatina – výřezy 3 m, 4 m; nadmíra 8 cm a výřezy 2,70 m; nadmíra 6 cm
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětená
- Min. tloušťka čepu 10 cm pro délky 2,70 m a 3 m, 4 m (bez kůry)
- Max. tloušťka STP 34 cm pro délky 2,70 m (bez kůry); max. tloušťka STP 34 cm pro délky 3 m, 4 m (bez kůry)
- Borová kulatina – výřezy 2,70 m; nadmíra 6 cm
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětená
- Min. tloušťka čepu 10 cm (bez kůry), max. tloušťka STP 34 cm (bez kůry)
- Dřevina modřín a douglaska je povolena v sortimentu borovice bez omezení

Pro informace o cenách a kvalitách vykupovaného dříví kontaktujte příslušného regionálního nákupčího:

Regionální nákupčí	Region	Telefonní kontakt
Ing. Zdeněk Lukas	západní Čechy	606 628 030
Josef Činčura	jižní Čechy	602 580 949
Jan Ondráček	východní Čechy	724 045 480
Ing. Kamil Novák	střední Čechy, Vysočina	720 749 269
Werner Lamberg	jižní Morava	602 490 821
Ing. Petr Španihel	sev. Morava a Slezsko	606 050 170

Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o.
Dvorského 5/17, 779 00 OLOMOUC – SVATÝ KOPEČEK

Výkup pilařské kulatiny

Pro vlastní pilařský závod ve Vápenné vykupujeme smrkovou pilařskou kulatinu: čep 35+ cm, délka 3, 4 a 5 m.

Kontakt pro výkup: **Ing. Josef Svoboda**, +420 721 652 351

Kontakt pro prodej řeziva: **Vlastimil Chaloupka**, +420 734 492 670
www.alsol.cz

IKEA INDUSTRY SLOVAKIA S.R.O., OZ Malacky Boards
TOVARENSKÁ 19, 901 01 MALACKY, SK

Nakupujeme FSC certifikované dříví z Jihomoravského, Zlínského, Moravskoslezského, Olomouckého kraje a Vysočiny. Jehličnatou a listnatou měkkou vlákninu v délkách 2m a 4m, FSC certifikované odpady pilařských provozů, před i po spotřebitelský dřevní odpad, dřevní materiál pro energetické zhodnocení, dle naší specifikace.

Pro informace o cenách a kvalitativních požadavcích kontaktujte:

Daniel Dytrych; mobil: +421 911 097 887

e-mail: daniel.dytrych@inter.ikea.com

KLOBOUCKÁ LESNÍ S.R.O.
VLARSKÁ 321, 763 31 BRUMOV-BYLNICE

IČ: 255 32 642 DIČ: CZ699003128

www.klobouckalesni.cz

Pro vlastní pilařský provoz v Brumově – Bylnici nakupujeme kulatinové dříví s čepem nad 35 cm, hlavních hospodářských dřevin (SM, MD, BO, DB, BK).

Informace k nákupu kulatiny:

■ **Ing. Luděk Szórád** 721 822 878, szorad@klobouckalesni.cz

■ **Michal Mikuš** 731 844 564, mikus@klobouckalesni.cz

Informace k prodeji řeziva a hoblovaných výrobků:

■ **Petr Kadlec** 731 770 463, kadlec@klobouckalesni.cz

WOOD & PAPER A.S.
HLÍNA 138, 664 91 IVANČICE, BRNO-VENKOV

IČ: 26229854 DIČ: CZ26229854

tel: 546 41 82 11, fax: 546 41 82 14; www.wood-paper.cz

Jsmo významnou obchodní firmou působící na trhu se surovým dřívím v ČR a v zahraničí. Na českém trhu zastupujeme především firmy: Mondi Štětí a.s., Holzindustrie Maresch GmbH, Papierholz Austria GmbH, LABE WOOD, Heinzl a Mercer Holz.

Nakupujeme tyto sortimenty:

- jehličnatá vláknina – Mondi Štětí, Papierholz Austria, Mercer Holz
- listnatá vláknina – Mondi SCP
- brusné dříví – Papierholz Austria, Mondi Štětí
- pilařská kulatina – Holzindustrie Maresch, LABE WOOD, Heinzl, Mercer Holz
- vedlejší pilařské produkty – Mondi Štětí

Pro bližší informace o cenách a kvalitách kontaktujte prosím příslušného regionálního nákupčího:

Regionální nákupčí	Region	Telefonní kontakt
Ing. Luděk Koukal	vedoucí nákupu	602 127 270
Ing. Jan May	východní Čechy	725 257 577
Jiří Najman	jižní Čechy	724 524 654
Miroslav Křivánek	Vysočina, střední Čechy	601 072 741
Ing. Kamil Peichl	Morava	777 665 254
Ing. Jaroslav Ďucha	Jeseníky, Orlické hory	601 352 777
Ing. Evžen Kumpa	západní Čechy	724 064 342
Renata Zachová	jižní a střední Čechy	727 901 463
Ing. Jan Řezníček	severní Čechy	602 127 272

LESS & TIMBER, A.S.
CHRUDIMSKÁ 1882, 286 01 ČÁSLAV

Zabýváme se komplexním zpracováním silného dříví s průměrem nad 30 cm. Využíváme technologii pásových pil a naším cílovým výrobkem jsou lamely pro výrobu lepeného okenního hranolu a truhlářské řezivo.

Vykupujeme:

Pro pilu v Čáslavi: výřezy Smrk, Borovice, Jedle a Modřín

Pro pilu v Dlouhé Vsi: výřezy Smrk, Borovice, Modřín a Dub

Kontakty:

Vedoucí nákupu: **Tomáš Kameník**, +420 739 539 965, kamenik@lesstimber.cz

Nákupčí:

Bc. Martin Novotný (S,V Čechy), +420 733 755 636, novotny@lesstimber.cz

Ing. Karel Boublík (J Čechy), +420 604 211 162, boublik@lesstimber.cz

Ing. Jaroslav Kratochvíl (JZ Čechy), +420 604 211 052, kratochvil@lesstimber.cz

Ing. Jan Buchar (St., J Čechy, Vysočina), +420 604 211 149, buchar@lesstimber.cz

David Pomichálek (St Čechy, Vysočina), +420 604 211 033, pomichalek@lesstimber.cz

Petr Příplata (Z Čechy), +420 733 755 605, priplata@lesstimber.cz

Ing. Zbyněk Kopecký (S Morava), +420 739 539 934, kopecky@lesstimber.cz

Ing. Jan Vokurka (J Morava), +420 604 211 020, vokurka@lesstimber.cz

PFEIFER HOLZ S.R.O.
CHANOVICE 102, 341 01 HORAŽDOVICE

IČO: 45349711, DIČ: CZ45349711

Přehled nakupovaných sortimentů pro závod Chanovice:

- Kulatina pro pilařské zpracování – dřevina smrk
- Výřezy 5m, 4m a celé délky 8m, 10m, 12m, 14m, 15m
- Požadovaný nadměrek 2 % z jmenovité délky
- Výřezy 5m – min. tloušťka čepu bez kůry 14 cm, max. tloušťka čepu 29 cm
- Výřezy 4m – min. tloušťka čepu bez kůry 20 cm, max. tloušťka čepu 45 cm
- Celé délky – min. tloušťka čepu bez kůry 14 cm, max. rozměr na oddenku 50cm

Přejímka probíhá v závodě – elektronická, 3D měření – dle doporučených pravidel pro měření a třídění dříví v České republice

Kontakty:

■ **Nákup kulatiny – Karel Salák**, tel.: 602 123 650,

e-mail: karel.salak@pfeifergroup.com

■ **Nákup kulatiny / Prodej sypkých materiálů – Jan Kotiš**,

tel.: 731 532 954, e-mail: jan.kotish@pfeifergroup.com

■ **Prodej řeziva – Dušan Soukup**, tel.: 602 158 093,

e-mail: dusan.soukup@pfeifergroup.com

DEBLICE – LESY S.R.O.
DEBLICE 174, 289 01 DYMOKURY

Prodej cenného dříví prostřednictvím dražeb v celé ČR.

Dražby jsou otevřené všem vlastníkům dříví, stejně tak všem kupujícím.

Více: www.woodauction.cz.

Kontakt:

■ **Ing. Martin Čížek**, tel.: 773 169 640, e-mail: martin.cizek@deblicelesy.cz

INEOS GRENADIER

KDYŽ CHCETE ZASE RÁDI ŘÍDIT SVÉ AUTO

INEOS
GRENADIER

Ineos Grenadier vstoupil na trh v roce 2022. Podle výrobce kombinuje drsného i džentlmenského britského ducha a design s německou technickou nekompromisností. Láká na skutečné terénní schopnosti, odolnost a spolehlivost, jež doplňuje moderním komfortem, ergonomií a kultivovaností.

Reálná potřeba odolných terénních automobilů klesá a nepřeje jim ani emisní politika Evropské unie. Mnohé evropské automobilky tento segment prakticky opustily a nahradily jej populárními libivými vozy SUV. Tímto směrem se vydal například i tradiční britský Land Rover. Přesto zůstává několik disciplín, kde je odolné terénní auto žádaným a nutným zbožím. Kromě armády, záchranných složek nebo energetiků je velmi významným zákazníkem právě lesnictví a související služby. V lesnictví jsou stále potřeba vozidla schopná jízdy

v těžkých podmínkách, která zároveň neztrácejí krátce po uplynutí záruky svou spolehlivost a klíčové jízdní vlastnosti. Toto si velmi dobře uvědomují v plzeňské společnosti Dajbych 4x4, která se specializuje na terénní pracovní vozy a nabízí mimo jiné i mnoho individuálních úprav pro využití vozů v lesnictví nebo při výkonu práva myslivosti.

INEOS Grenadier

Jedním ze skutečných offroadů nabízených společností Dajbych 4x4 je INEOS Grenadier. A právě ten nám společnost zapůjčila k redak-

čnímu testu. Konkrétně se jednalo o praktický model INEOS Grenadier 3,0 Utility Wagon s benzínovým šestiválcem o výkonu 210 kW.

Nová automobilka INEOS jde proti současnému trendu a vyvinula zcela nový odolný vůz, který v terénních dovednostech navazuje na ikonický Land Rover Defender, ale dynamikou a jízdními vlastnostmi na silnici směle konkuruje velkým vozům SUV. Záměrem INEOSU bylo vyvinout a vyrobit automobil, který poskytne ty nejlepší terénní schopnosti, odolnost a uživatelské vlastnosti ve své třídě.

Jak se tento záměr automobilce podařil?

Poctivé motory, které se umí ozvat

Pohonnými jednotkami jsou poctivé řadové třílitrové šestiválce z provenience BMW v benzínové i dieselové verzi. Odborníky oceňované spolehlivé motory B57 a B58 byly nalaďeny na vysoký kroučící moment při nízkých otáčkách, což je podmínkou pro plynulý rozjezd a jízdu v terénu. Vznětový agregát nabízí výkon 249 koní a točivý moment 550 Nm, záže-

INEOS

V roce 2017 většinový vlastník společnosti INEOS sir Jim Ratcliffe, automobilový nadšenec a dobrodruh, litoval, že z trhu zmizel ikonický Land Rover Defender. Následně identifikoval vzniklou mezeru na trhu – jednoduché, funkční, pracovní 4 × 4 vozidlo navržené tak, aby vyhovovalo moderním požadavkům a zároveň poskytovalo odpovídající spolehlivost v náročných provozních podmínkách. Když seděl s přáteli v londýnské hospodě Grenadier, rozhodl se s tím něco udělat. Společně nastílnili plán na vývoj a výrobu zcela nového vozidla, které vstoupilo do prodeje o pět let později.

INEOS Automotive je dceřinou společností skupiny INEOS, předního výrobce petrochemických látek, speciálních chemikálií a ropných

produktů. Ve 36 podnicích zaměstnává mateřská společnost INEOS 26 000 lidí a její výrobní síť zahrnuje 194 poboček ve 29 zemích. V roce 2021 dosáhly tržby skupiny INEOS přibližně 65 miliard dolarů.

Modely INEOS Automotive jsou prodávány již ve více než 45 zemích po celém světě. Výroba probíhá ve francouzském Hambachu v továrně, která původně sloužila pro výrobu automobilů Smart patřících automobilce Mercedes-Benz.

Generální ředitelkou INEOS Automotive je Lynn Calder, která říká: „Grenadier je výzvou pro řidiče, aby vstali z pohovky, vymanili se z omezení digitálních zařízení a přijali to, co venkovní svět nabízí.“

hová jednotka pak 285 koní a 450 Nm. V testované benzínové verzi se při běžné jízdě pohybovaly otáčky motoru v rozpětí 1 500 a 2 500 ot./min. Při hmotnosti vozu zhruba 2,7 tuny motor BMW poskytuje autu až neuvěřitelnou dynamiku. V kombinaci s velmi příjemně pracující osmišeststupňovou převodovkou ZF tak můžete v zrcátkách sledovat překvapeně řidiče mnohem sportovněji vypadajících vozů.

Interiér jako žádný jiný

Interiér vozu je pojatý velmi technicky a prakticky. Jeho design je úplně odlišný od všech současných aut. Většina údajů se zobrazuje na dotykovém displeji ve středu palubní desky a před volantem se nachází jen ukazatele směrovky, světel a další kontrolky. I to přispívá k velmi dobrému výhledu z vozu navzdory jeho velikosti a relativně malému čelnímu sklu. Připojení telefonu k informační

mu systému je intuitivní a funguje bez problémů, podobně jako celý infotainment. USB dobíjecí zásuvka nechybí a je umístěna pod ložetní opěrkou.

Libůstkou Grenadiera je i stropní panel s ovládacími prvky, kde se mimo ovládání světel nachází například i tlačítko pro offroad režim a ovladače pro napájení externích zařízení, jako jsou různá světla nebo navigátor. Dále je zde spínač, který umožní využívat jednu ze dvou baterií i v době, kdy není klíč v zapalování. Celý tento panel připomíná ovládací prvky z letadel a dotváří unikátní dojem z interiéru vozidla. Ve stejném duchu s manuálními ovládacími prvky je řešeno i ovládání dalších funkcí vozu. Zapomenout nemohu ani na pohodlná, ale přitom tělo velmi dobře držící sedadla Recaro. Ta však v testovaném voze měla poměrně intenzivní vyhřívání, přičemž i v prvním stupni hřála až příliš, třetí stupeň bych si zvolil ani netroufl. Oproti tomu topení a automatická klimatizace se kruhovými ovladači ovládají jednoduše a fungují příjemně. Všechna tlačítka jsou velká a mají dostatečný odstup, aby se s jistotou dala ovládat i v terénu. Ostatně vše na tomto autě je podřízeno funkčnosti a robustnosti.

Další zajímavostí interiéru je i přítomnost vypouštěcích ventilů v podlaze pro případ, že by se do vozu dostala např. při brodění voda. Záhadou pro mne bylo červené tlačítko s nápisem „toot“ a ikonou jízdního kola mezi ovládacími prvky na volantu. Klakson je totiž umístěn standardně na středu volantu. Až google mi vysvětlil, že duchovní otec tohoto vozu je kromě jiného cyklistou a sponzorem tohoto sportu a tlačítko „toot“ slouží k šetrnému upozornění cyklistů, že za nimi jede auto. Jedná se o zvukovou výstrahu podstatně menší intenzity než klakson, který často cyklistu spíše vyděsí. Toto je vychytávka, kterou každý lesník či myslivec, jenž na lesních cestách potkává cyklisty, musí ocenit.

Bezpečně, pohodlně a s radostí v terénu i na silnici

Grenadier je postaven na robustním rámovém podvozku a jeho parametry umožňují jízdu v opravdu náročných terénech. Například hloubka brodění činí 800 mm, světlá výška 264 mm a nájezdový úhel 35,5°. Samozřejmostí je permanentní pohon čtyř kol a manuálně řazená redukční převodovka. O průjezd opravdu těžkým terénem se starají tři uzávěrky diferenciálů. Přední i zadní nárazníky jsou dostatečně odolné, aby je nepoškodil střet s terénem, a jak to má u správného offroadu být, můžete se na ně s klidem postavit. Terénní režim lze v interiéru aktivovat tlačítkem offroad, které mimo jiné vypíná parkovací senzory nebo senzory zapnutých bezpečnostních pásů, což nejeden lesník uvítá.

V kombinaci s kvalitními pneumatikami se limity tohoto auta hledají v terénu jen velmi obtížně. Já jsem podstatně dříve narazil na limit řidiče, a tím byl strach. V místech, kde běžně testujeme terénní dostupnost aut, nebylo u Grenadiera potřeba ani volit jakýkoli terénní režim. Pro generaci, která má ráda auto pod kontrolou, je určitě výhodou i absence zbytečných asistenčních systémů, v režimu offroad vám do jízdy nezasahuje žádný asistent a chování je naprosto čitelné. Příjemným překvapením Grenadiera, který měl najeto 20 tisíc kilometrů, a nedělám si ilu-

ze, že by nedostal zabrat v různých terénech, je absence jakéhokoli vrzání plastů v interiéru. Zde se určitě projevuje i tuhost celého podvozku, kdy při nejrůznějších nájezdech s kolem ve vzduchu nemáte ani na chvíli pocit, že by se auto jakkoli „kroutilo“.

Přiznám se, že mne výborné terénní vlastnosti Grenadiera vzhledem k rámové konstrukci, velké světlé výšce, uzávěrkám a redukcí nepřekvapily tak jako chování tohoto „krabicoidního“ auta na silnici. Tím, že sedíte o zhruba půlmetru výše než v běžném voze, vnímáte rychlost trochu jinak, a tak najednou projíždíte zatáčky rychlostmi, které tomuto autu na první pohled vůbec neodpovídají. Auto se nijak výrazně nenaklání, neodskakuje, drží zvolenou stopu a je schopno i ostřejší jízdy. Potvrzují se tak slova vývojářů, že značná pozornost byla věnována nastavení podvozku i pro jízdu mimo terén, aby byl Grenadier skutečně univerzálním společníkem. Velmi dobrou dynamiku auta doplňují kvalitní brzdy Brembo s citlivým účinkem. Vzhledem k ostrým liniím vozu nebo skoro kolkému čelnímu sklu je příjemným překvapením nízká míra aerodynamického hluku. I při 130 km/h si lze ve voze normálně povídat. Na co je potřeba si zvyknout zejména při jízdě ve městě, je větší poloměr otáčení, který může řidiče v členitých uličkách zprvu trochu zaskočit.

Co s Grenadierem nečekejte

V tomto autě nečekejte zbytečnosti nebo technologie, které mohou být potenciálně poruchové. Zapomeňte na elektricky ovládaná sedadla v deseti směrech, infotainment s nepřehlednými nastaveními v nejrůznějších podstránkách, bezklíčkové zapalování nebo adaptivní tempomat a všemožné asistenční systémy. Nečekejte ale ani to, že se stane zázrak a třílitrový šestiválec bude terénem nebo po dálnici s téměř třílitrovým autem a spotřebou 8 litrů uhánět. Podle prodejce se pohybuje kolem 10–14 l/100 km, podle typu provozu.

Nečekejte ani to, že je Grenadier úplně levným offroadem. Cena testovaného modelu činí 1,9 milionu korun včetně DPH. Po pár dnech mi ale v tomto základním modelu prakticky nic nechybělo, kromě zadní parkovací kamery. Senzory při parkování sice fungují perfektně, ale ve chvíli, kdy přejdete do offroad režimu a senzory se vypínají, by se kamera hodila. Cena nejdražšího modelu atakuje částku 2,2 milionu korun a za různé praktické originální příslušenství lze utratit další stovky tisíc.

Pokud by se ale INEOSU podařilo naplnit vizi spolehlivosti stejně jako vizi výborných jízdních vlastností (a napovídá tomu pětiletá záruka bez limitu ujetých kilometrů), jednalo by se tedy o auto, které

může dobře a bez nákladných oprav sloužit třeba deset let. Potom by cena nebyla vůbec přehnaná a mohlo by se jednat o výhodnou investici. Navíc to z dosavadní nabídky ojetých Grenadierů v Evropě vypadá, že ztrácí hodnotu podstatně pomaleji než moderní konkurenti z řad SUV.

Čekal jsem, že na britské novince najdeme mnoho nedostatků. Vůbec jsem nepředpokládal, že tento offroad může být pohodlný i dynamický na silnicích. Nakonec bylo nedostatků opravdu málo a Grenadieru je s klidnou duší odpuště. Řidiče, který se úplně nebojí terénu, má chuť nebo potřebuje cestovat do míst, kde nejsou jen asfaltky, a má radost, když auto spolehlivě funguje, musí podle mého názoru INEOS Grenadier v době unifikovaných SUV prostě nadchnout.

Společnost Dajbych 4x4 umožňuje zájemcům ukázkou vlastností nabízených automobilů na vlastním terénním polygonu. Dodací lhůty Grenadiera se pohybují kolem čtyř měsíců, a kdo by si ho chtěl pořídit v tomto zdaňovacím období, může ještě vybírat z několika skladových vozů.

Jan Příhoda

DAJBYCH 4x4

www.dajbych4x4.cz

ŠTASTNÉ A DOBRODRUŽNÉ S BUSHMANEM!

Pokud hledáte dárek, který udělá radost každému dobrodruhovi, pohodáři, cestovateli i kutilovi, česká značka Bushman má řešení. Právě teď je ideální čas pořídit dárky, které zahřejí nejen na duši, ale především na těle.

Dlouholetá tradice postavená na základních pilířích: **hodnoty svobody, dobrodružství a spojení s přírodou** – taková je značka Bushman, která již téměř 30 let vytváří kolekce oblečení a doplňků **inspirovaných přírodou a testovaných v nejrůznějších terénech**. Její produkty obstojí i v náročných podmínkách.

Outdoorové doplňky: když funkčnost a styl jdou ruku v ruce

Pro milovníky přírody, nadšené dobrodruhy i ty, kdo v přírodě pracují, má Bushman celou řadu praktických doplňků: multifunkční **nářadí** nebo třeba prostorové **batohy**. Outdoorové doplňky Bushman jsou navrženy tak, aby byly spolehlivým společníkem při každém dobrodružství – od pohodových výletů až po náročné výšlapy a expedice.

Speciality pro fajnšmekry: křesadlo, vědro a další praktické vychytávky

Pro všechny, kteří si potrpí na skutečně originální dárky, má

Bushman několik vychytávek, které zaujmou i nejnáročnější zákazníky. **Křesadlo na rozdělání ohně**, praktické **skládací vědro** nebo **kapesní nože** – to vše může být **perfektním dárkem pro ty, kdo rádi tráví čas mimo civilizaci** a chtějí se na své vybavení spolehnout v každé situaci. Tyto dárky jsou spojením praktičnosti a úcty k přírodě, a skvěle tak podtrhují filozofii značky Bushman.

Doplňky s vůní kůže: pásky, peněženky a dárkové sady

Kožené výrobky jsou klasickým dárkem, který nikdy neomrzí. Bushman nabízí široký výběr kožených doplňků, jako jsou pevné opasky, peněženky nebo dárkové sady. Kvalitní kůže a precizní zpracování dělají z každého kousku dlouholetého společníka, který postupem času díky originální patině získává na kráse a hodnotě. Pro svůj nadčasový design jsou kožené doplňky Bushman ideálním dárkem pro každého, kdo si potrpí na kvalitu a jednoduchou eleganci.

BUSHMAN®

Ručně dělané klobouky: osobitost na prvním místě

Klobouky od Bushmana jsou nejen praktické, ale i stylové. **Jsou vyrobené z odolných materiálů a chrání před sluncem i deštěm**. Zároveň ale dodávají každému outfitu neotřelý vzhled a umožňují vyjádřit osobitý styl. Ať už jde o slamák, nebo **kožený rančerský či kanvasový safari klobouk do terénu**, s kloboukem od Bushmana uděláte pod stromečkem radost každému milovníkovi přírody a outdoorového stylu.

Ručně vyráběné šperky a šátky: originalita a přírodní elegance

Pro zájemce, kteří ocení **jedinečnost a krásu ručně dělaných výrobků**, přináší Bushman kolekci originálních šperků a šátek. Tyto doplňky kombinují přírodní materiály a přinášejí **kousek divočiny do každodenního života**. Každý výrobek je originál, což z něj činí ideální dárek pro ty, kdo hledají něco skutečně výjimečného.

Veškerou nabídku najdete přehledně na www.bushman.cz, kde si snadno vyberete dárek pro každého člena rodiny nebo přítele. Nadělte radost a zároveň podpořte českou značku, která staví na tradičních hodnotách a přináší inspiraci z přírody.

www.bushman.cz

- **TACTICAL SHOVEL** – skládací lopata v sobě ukrývá mimo jiné i **křesadlo, klíč na matky, ostří, otvírák na pivo, prorážecí hrot** a další vychytávky. Použít lze také jako **pilka, motyka nebo sekerka**.

- **Čepice EVAS** – 100% merino vlna zajistí vysokou hřejivost v mrazu, mlze i dešti. Na výběr máte z černé a tří zemitých odstínů.

- **Ponožky TREK** – speciální ponožky, s nimiž se můžete toulat a toulat anebo dát nohy nahoru a užívat si pohodlí a teplo. **Mají prodlouženou lýtkovou část, neshrnují se, skvěle tlumí došlap** a vydrží opravdu maximum.

- **Košile ATUAT** – opravdu bytelná flanelka. Při práci zahřeje, skvěle saje pot a tradiční kostkovaný vzor je více než žádoucí. Jedná se o **100% bavlnu**.

- **Plecháčky MY THERAPY** – z plechových hrnků v **originálních designech** se bude náramně dobře pít bushmanům a bushmankám.

 ACLESIA

 SUBERDEA
ENERGY a.s.

Děkujeme Vám za spolupráci i důvěru v roce 2024
a přejeme krásné a klidné prožití vánočních svátků
a do nového roku 2025 hodně zdraví,
štěstí a pracovních úspěchů.

Servis, za kterým stojí lidé

NOVÝ HARVESTOR SAMPO ROSENLEW HR56

Harvestor HR56 je určen do výchovných těžeb tak, aby byly dodrženy rozestupy 20 m mezi linkami. Přičemž spotřeba činí cca 7 l/h. Mimo jiné přední bogie nápravy umožňují zvýšit styčnou plochu s půdou a snižují boční náklon stroje. Při práci vám nedojde dech díky motoru o výkonu 140 kW. Unikátní úhel zatáčení 50 ° vám umožní výbornou manévrovatelnost.

PARAMETRY

- Šířka: 2,4–2,67 m
- Světlá výška: 0,67 m
- Dosah hydr. jeřábu: 10 m
- Hmotnost: 12–13 t
- Max. úřez hlavice: 37/50 cm

SAMPO ROSENLEW

P & L, spol. s r.o., Oslavice 209, 594 01 Oslavice
tel: +420 725 454 036, e-mail: sampo@pal.cz

www.pal.cz

LESNICKÁ PRÁCE

DĚKUJE SVÝM PARTNERŮM
ZA SPOLUPRÁCI V ROCE 2024
A PŘEJE VŠE NEJLEPŠÍ DO ROKU 2025!

TI ÚSPĚŠNÍ JSOU VIDĚT NA STRÁNKÁCH LESNICKÉ PRÁCE A SILVARIA.

PF2025

Děkujeme Vám za spolupráci i důvěru v roce 2024
a přejeme krásné a klidné prožití vánočních svátků
a do nového roku 2025 hodně zdraví,
štěstí a pracovních úspěchů.

DYAS
QUALITY IN ALL LAYERS SINCE 1930

www.dyas.eu

PŘEDPLATNÉ ČASOPISŮ

LESNICKÁ PRÁCE A SVĚT MYSLIVOSTI V ROCE 2025

Vážení čtenáři,
rádi bychom vám poděkovali
za zájem o naše časopisy a věříme,
že nám zachováte svou přízeň
i v roce 2025.

Automatizace předplatného

V rámci zkvalitnění služeb jsme v roce 2020 přešli na nový systém evidence **PERIODIK ABO**, který většinu operací automatizuje. Systém je založen na komunikaci přes vaši **e-mailovou adresu**. Stávajícím předplatitelům přišel v prvním listopadovém týdnu e-mailem podklad pro úhradu předplatného na příští rok.

Předplatné pro rok 2025

		Lesnická práce	Svět myslivosti
Roční	12x	1 080 Kč	1 056 Kč
Roční student	12x	1 008 Kč	984 Kč
Pololetní	6x	564 Kč	552 Kč
Čtvrtletní	3x	291 Kč	285 Kč
Jednotlivě	1x	115 Kč	112 Kč

Jak je možné časopis předplatit

Elektronicky:

www.lesprace.cz

www.svetmyslivosti.cz

E-mailem:

předplatne@lesprace.cz

Telefonicky:

604 211 171 či **321 679 413**

(paní Jehnětová, v pracovní době 8:30-15:30 hod.).

PF 2025

At' jdete v novém
roce po té
správné stopě

pevné zdraví
a hodně štěstí
přeje

FOREST MERI

www.forestmeri.cz

 SILVARIUM SHOP

Nový e-shop

Knihy a mnoho dalšího
z lesnické a myslivecké
oblasti.

- Nová atraktivnější podoba e-shopu
- Přehlednější zobrazení produktů
- Pohodlnější průběh nákupu

Přejeme vám mnoho příjemných zážitků
s našimi knihami!

shop.silvarium.cz

*Přejeme Vám vánoční svátky plné pohody,
v novém roce naplnění osobních i pracovních cílů
a především pevné zdraví.*

PF 2025

pf 2025

**Přejeme Vám krásné
a klidné vánoční svátky.**

Na přelomu roku Vám děkujeme
za vysokou úroveň spolupráce
v uplynulém období a přejeme,
abyste do nového roku načerpali
dostatek sil, které Vám pomohou
uskutečnit všechna Vaše přání.

**Republikový výbor
České lesnické společnosti**

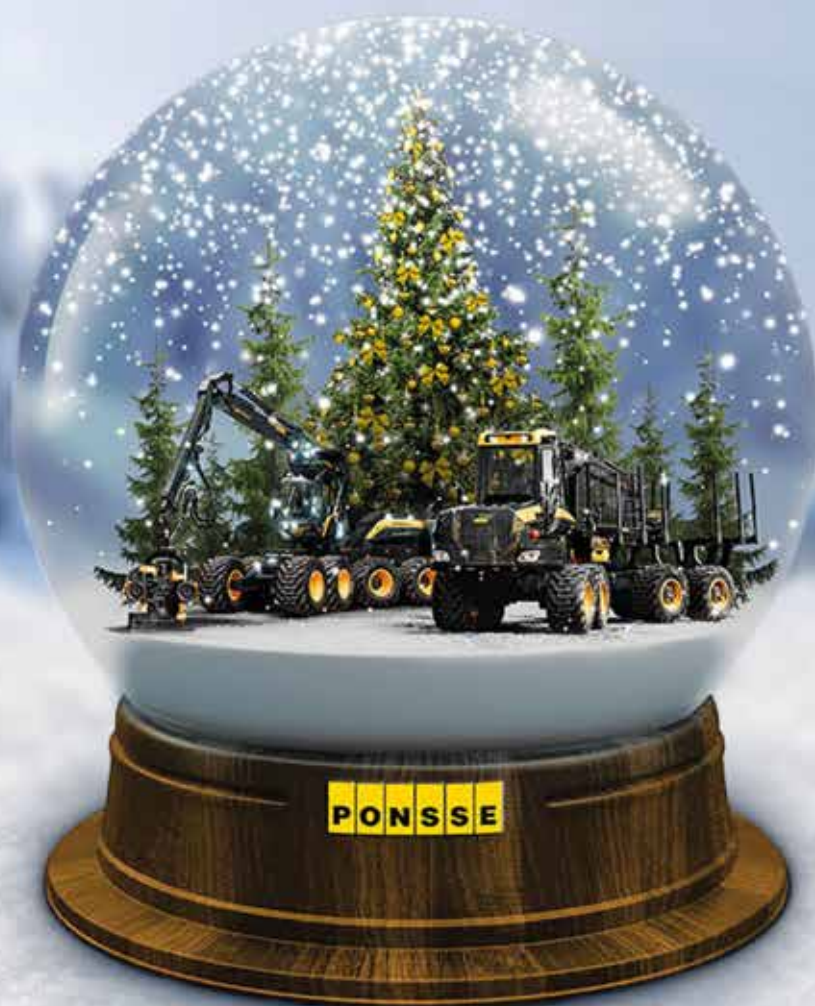
ČESKÁ LESNICKÁ SPOLEČNOST, z. s.
Cti přírodu, hospodař s lesem, vzdělávej se!

PF 2025

Děkujeme vám za důvěru a spolupráci v uplynulém roce 2024. Do roku 2025 vám přejeme zdraví, úspěch a pevnou půdu pod nohama - ať už v lese, nebo ve vašem osobním a pracovním životě.

Těšíme se na další společnou cestu!

Tým Ponsse Czech s.r.o.

Děkujeme Vám za spolupráci a přežeme Vám klidné svátky a hodně štěstí a zdraví v roce

2025

Martin Hejkal a Tomáš Kuchta
TM Forest s.r.o.

PS: Budeme pro Vás mít zajímavé novinky!

TM Forest

VIMEK

LOGSET

Gripen

K.T.S.

BILKE

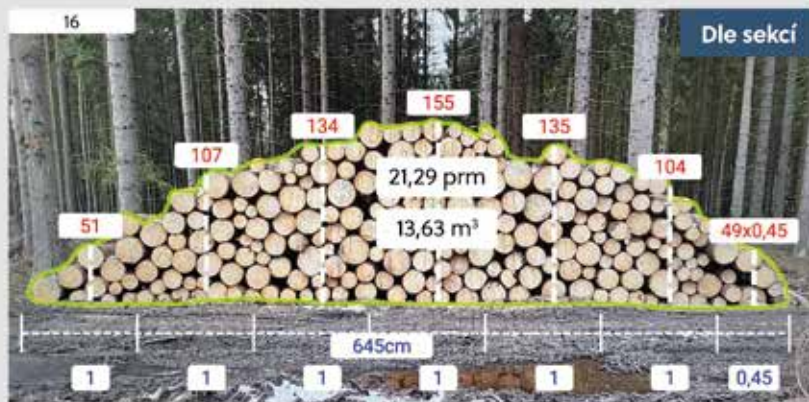
KubiQ
mobile

Přišel čas měřit dříví jinak

Mobilní aplikace KubiQ mobile

Připraveno
na
EUDR

Příjem | Výkup | Inventury zásob

Úspora času | Fotodokumentace | Data v cloudu

itersoft
Informační systémy

+420 608 077 142

www.kubiqmobile.cz

NOVÉ SUBARU

CROSSTREK

MĚSTEM I DÁLNICÍ, CESTOU NECESTOU

GOOD
VIBES
ONLY

V Subaru Crosstrek vás nezastaví nástrahy města ani stoupající silnice k chatě. Potřebnou sílu zajistí revoluční systém X-MODE, světlá výška 220 mm vás suverénně provede jakoukoliv situací – a i z těch nejnáročnějších pak vyjedete stejně snadno, jako jste se do nich dostali. Stálý pohon všech kol Symmetrical AWD dodává vozu stabilitu a rovnováhu, zážitek z jízdy umocňuje na míru zkonstruovaný hybridní pohon e-BOXER – právě on totiž generuje potřebnou dynamiku a umožňuje pohotově měnit jízdu do hladka a plynula. Uvnitř je Crosstrek propracovaný a za všech okolností pohodlný a bezpečný. Nasedněte za volant zcela nového modelu Subaru Crosstrek a poznejte, kam až vás POZITIVNÍ VIBRACE mohou zavést.

Navštivte nás na dealerstvích, subaru.cz, zazij.subaru.cz a subaru-butik.cz.

test drive
Subaru

Vyzkoušejte sami!

[subaru.cze](https://www.facebook.com/subaru.cze) [subarucz](https://www.instagram.com/subarucz) [subarucz](https://www.tiktok.com/subarucz)

SUBARU
FINANCE

SUBARU
ALL-AROUND
SAFETY

Kombinovaná spotřeba paliva 7,7 l/100 km, emise CO₂ 174 g/km. Obrázek je pouze ilustrativní.

PF
2025

Ať vám
v novém roce
vše funguje
stejně spolehlivě
jako naše stroje
v lese

Arcon
GROUP OF COMPANIES

www.arconforest.cz

KOMATSU[®]

FARMA[®] T6

MALÁ SE SILOU VELKÉ

FARMA T6 je kompaktní a moderní vyvážecí vlek. Požadavky zákazníků na delší jeřáb pro náš nejmenší vlek T6 byly vyslyšeny. Nová zesílená podstava jeřábu nyní umožňuje montáž jeřábu o dosahu až 5 m se zvedací silou 560 kg na plný výsuv. Po těchto úpravách se z vyvážecího vleku T6 stává silný a obratný pomocník pro práci v lese.

Vlek T6 může být vybaven jeřábem o dosahu od 3,8 až po 5 metrů. Vyvážecí vlek Farna T7 a T8 prošly stejnou úpravou podstavy jeřábu a je možné je objednat s jeřábem o dosahu až 6,3 metru.

www.forsmw.com

DOVOZCE PRO ČESKOU A
SLOVENSKOU REPUBLIKU:

JPJ FOREST, S.R.O. +420 773 202 321 info@vyvazecky-farma.cz www.vyvazecky-farma.cz

Príjemné prežitie vianočných sviatkov a veľa osobných i pracovných úspechov v novom roku. Vážime si Vašu podporu v uplynulom roku a tešíme sa na ďalšou spoluprácu.

S úctou **EQUUS**

EQUUS
www.equuseu.com

PF 2025

VESELÉ VÁNOCE A KRÁSNÝ NOVÝ ROK PŘEJÍ

 LESOSTAVBY

Lesostavby Frýdek-Místek a. s.,
Slezská 2766, 738 01 Frýdek – Místek

 EcoLog
Forestry of tomorrow

ecologforestry.cz

SILVARIUM SHOP

Nový e-shop

Knihy a mnoho dalšího
z lesnické a myslivecké
oblasti.

- Nová atraktivnější podoba e-shopu
- Přehlednější zobrazení produktů
- Pohodlnější průběh nákupu

Přejeme vám mnoho příjemných zážitků
s našimi knihami!

shop.silvarium.cz

Vážení obchodní partneři,

rádi bychom Vám popřáli krásné a pohodové svátky strávené v kruhu Vašich blízkých.
Do nového roku Vám přejeme hodně zdraví, štěstí a úspěchů ve všech Vašich aktivitách.

Děkujeme za Vaši spolupráci a těšíme se na další společné úspěchy v novém roce!

MATRIX
HOLDING

www.matrix-as.cz

**DC DŘEVO
CENTRUM**
s láskou jako dřív

www.drevocentrum-as.cz

MATRIX a. s., Třebešov 1, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
Dřevocentrum CZ, a. s. - 15 poboček po celé ČR a e-shop
(Dobruška, Haviřov, Hodonín, Hradec Králové, Medlešice u Chrudimi, Mnichovo Hradiště, Olomouc - Velká Bystřice,
Pardubice, Prostějov, Přelouč, Trutnov, Ústí nad Labem, Zlín - Lípa, Znojmo, Zatec)

 HA-SOFT

PF 2025

**Děkujeme Vám za důvěru a spolupráci
v uplynulém roce. Přejeme Vám
krásné Vánoce a v novém roce 2025
mnoho štěstí, zdraví, osobních
a pracovních úspěchů.**

VESELÉ VÁNOCE A ŠTASTNÝ NOVÝ ROK / MERRY CHRISTMAS AND HAPPY NEW YEAR /
FRÖHLICHE WEIHNACHTEN UND EIN GLÜCKLICHES NEUES JAHR /
JOYEUX NOËL ET HEUREUSE NOUVELLE ANNÉE / BUON NATALE E FELICE ANNO NUOVO

 **LESNÍ
& DŘEVÁŘSKÝ
ÚSTAV**

Pf 2025

 VLS
VOJENSKÉ LÉSY A STATKY ČR

Pohodovou cestu novým rokem

PF 2025

PF 2025

DĚKUJEME ZA VAŠI
PŘÍZEŇ A TĚŠÍME SE NA
DALŠÍ SPOLEČNÝ ROK

KALENDÁŘ AKCÍ PROSINEC

Akce pro veřejnost	Pořádá: Lesnická a dřevařská fakulta, Mendelova univerzita v Brně	Akce pro veřejnost	Pořádá: Střední lesnická škola a SOŠ Šluknov
6. 12.	DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ NA LDF MENDELU	13. 12.	DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ STŘEDNÍ LESNICKÉ ŠKOLY A SOŠ ŠLUKNOV
Brno	Info: mendelu.cz	Šluknov	Info: lesnicka-skola.cz
Akce pro veřejnost	Pořádá: Střední lesnická škola a Střední odborné učiliště, Křivoklát	Akce pro veřejnost	Pořádá: Česká lesnická akademie Trutnov
6. 12.	DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ SLŠ A SOU, KŘIVOKLÁT	14. 12.	DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ ČLA TRUTNOV
Křivoklát	Info: sls-krivoklat.cz	Trutnov, Svoboda nad Úpou	Info: clatrutnov.cz
Akce pro veřejnost	Pořádá: Vyšší odborná škola lesnická a Střední lesnická škola Bedřicha Schwarzenberga	Akce pro veřejnost	Pořádá: Střední lesnická škola, Hranice
9. 12.	DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ VOŠL A SLŠ BEDŘICHA SCHWARZENBERGA	14. 12.	DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ SLŠ HRANICE
Písek	Info: lespi.cz	Hranice	Info: slshranice.cz

POKYNY PRO AUTORY ČLÁNKŮ V ČASOPISE LESNICKÁ PRÁCE

PŘÍSPĚVKY

- samostatné odborné články
- příspěvky vycházející z vědeckovýzkumných projektů
- příspěvky vycházející ze zajímavých studentských prací
- výsledky analýz a šetření z oblastí technických lesnických oborů
- diskusní příspěvky a komentáře k uveřejněným článkům a aktuálním problémům
- informace ze seminářů, konferencí a ze zahraničních exkurzí
- krátké informace do rubriky Události a zajímavosti

ROZSAHY ČLÁNKŮ

- preferovaný rozsah článků jsou 2 tiskové strany – cca 8 000 znaků včetně mezer
- Redakce uvítá grafické přílohy (fotografie, grafy, tabulky, atd.). Text článků je nutně v závislosti na jejich velikosti zkrátit.

NÁLEŽITOSTI ČLÁNKU

- nadpis – stručný a výstižný (max. 60 znaků včetně mezer);
- perex (úvod) – popsat stručně danou problematiku, obsah a záměr článku (max. 900 znaků vč. mezer);
- vlastní text by měl být členěn do kapitol o max. rozsahu cca 3 000 znaků vč. mezer se stručnými, výstižnými podnadpisy (nepoužívat členění vědeckých prací – tj. metodika, závěr apod., ale hesla vystihující faktický obsah kapitoly);
- závěrečná kapitola by měla jasně a stručně shrnout výsledky a doporučení pro cílovou skupinu čtenářů;
- na konci článku specifikace autora: jméno, titul, pracoviště, kontaktní e-mail;
- v případě, že jsou v článku fotografie, připojit jejich popisky a jméno autora.

V odborném časopise není nutné dodržovat požadavky kladené na vědecký článek. Můžete připojit vlastní názory či hypotézy, vlastní doporučení, osobní zkušenosti. Nepište heslovitě, ale celými větami. Použitá literatura a citace se z prostorových důvodů neuvádějí. V článku je uvedena informace, že použitá literatura je k dispozici u autora.

FOTOGRAFICKÉ PŘÍLOHY

Fotografie o rozlišení min. 300 dpi (velikost cca 1 MB a více), ve formátu jpg, tif, gif, eps, bmp apod., nevkładat pouze do souborů doc (Word), ale vždy posílat zvlášť v příloze.

GRAFY

Grafy zasílat zvlášť v Excelu, nevkładat pouze do souborů Word.

Příspěvky a fotografie (do 5 MB) zasílejte nejlépe prostřednictvím e-mailu na adresu: redakcelp@lesprace.cz.

V případě potřeby umístění článku v konkrétním čísle LP, uzavijte prosím článek (téma, rozsah a termín dodání do redakce) alespoň měsíc před uzavěrkou.

Autorský výtisk zasílá redakce zdarma na vyžádání autora.

Tisk: Tiskárna TRIANGL, s.r.o., Praha 9

Distribuce v ČR: SEND s.r.o., Praha 9 - Horní Počernice

Registrace MK: MK ČR E 405, ISSN 0322-9254

Předplatné a objednávky inzerce v ČR přijímá výhradně redakce časopisu Lesnická práce písemně, telefonicky: 321 679 413, e-mailem: předplatne@lesprace.cz

Na Slovensku: Magnet Press Slovakia, Šustekova 8, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, tel./fax: 00421267201931-33 (předplatné), e-mail: předplatne@press.sk

Ceník inzerce, pokyny pro autory apod. najdete na internetových stránkách www.lesprace.cz

Není-li uvedeno jinak, pochází veškeré použité fotografie z archivu redakce.

Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav příspěvků a možnost jejich případného zkrácení.

Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce a při zachování autorských práv.

Názory publikované v rubrice DISKUZE a v autorských článcích se nemusejí svou formou a obsahem shodovat se stanoviskem a názory redakce, redakční rady a vydavatele.

Články, u jejichž nadpisu je umístěno logo, vznikly v rámci komerční spolupráce s daným subjektem.

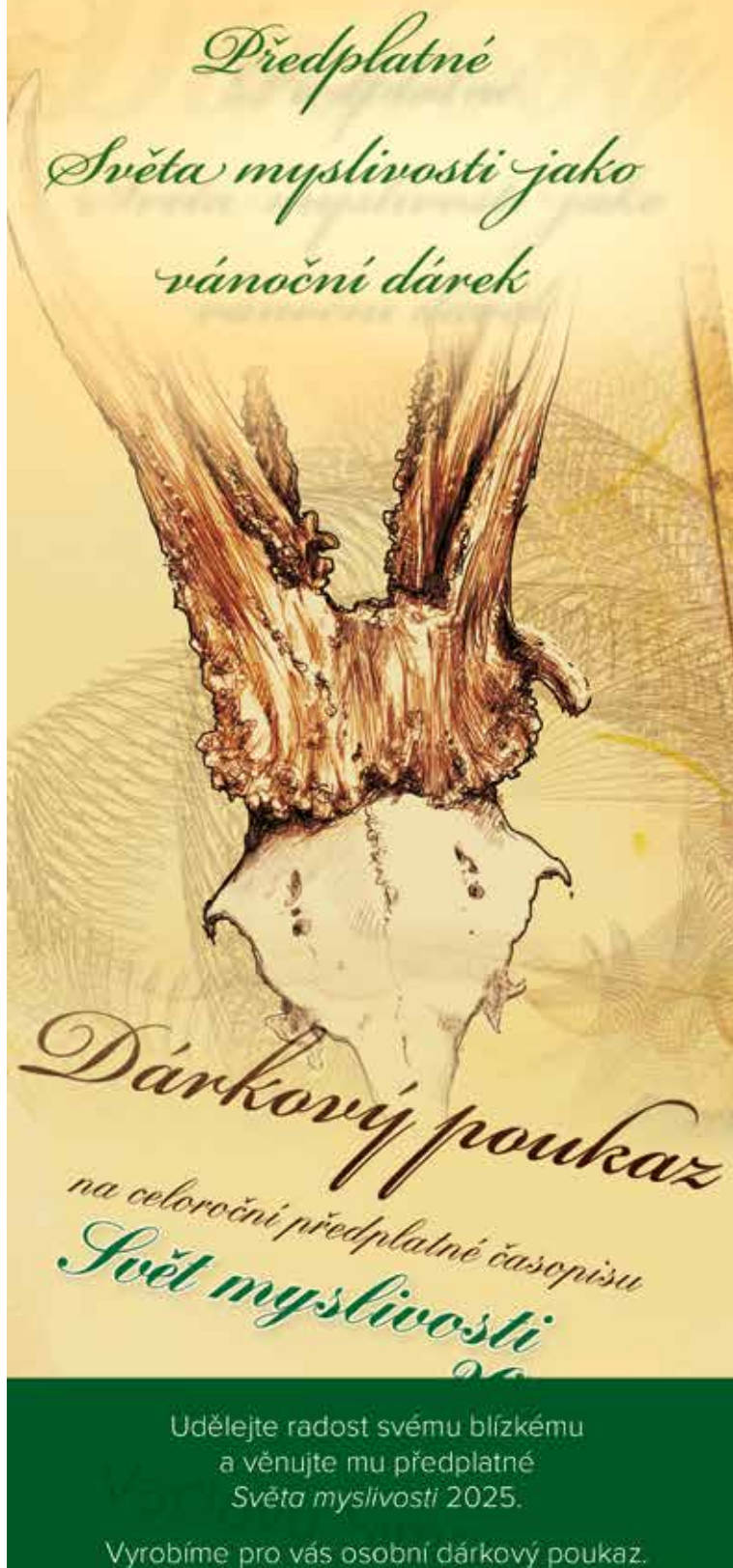
Cena předplatného v roce 2025: 1 080 Kč (včetně poštovního a DPH).

Zvýhodněné studentské předplatné 2025: 1 008 Kč (včetně poštovního a DPH)

Uzávěrky časopisu Lesnická práce pro rok 2025

Vydání	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Články	12. 12.	16. 1.	14. 2.	17. 3.	16. 4.	16. 5.	18. 6.	18. 7.	18. 8.	16. 9.	15. 10.	14. 11.
Inzerce	13. 12.	17. 1.	18. 2.	19. 3.	18. 4.	19. 5.	20. 6.	21. 7.	20. 8.	19. 9.	20. 10.	18. 11.

Distribuce časopisu – první týden v měsíci.

*Předplatné
Světa myslivosti jako
vánoční dárek*

*Dárkový poukaz
na celoroční předplatné časopisu
Svět myslivosti*

Udělejte radost svému blízkému
a věnujte mu předplatné
Světa myslivosti 2025.

Vyrobíme pro vás osobní dárkový poukaz.

Kontaktujte redakci:

**Lesnická práce s.r.o. nakladatelství a vydavatelství
náměstí Smiřických 1**

281 63 Kostelec nad Černými lesy

Tel.: 321 679 413, 604 211 171

E-mail: předplatne@lesprace.cz